

(A) F Praha 11/4 68

A-192

1/6/68

pamětní listy a
paměti během

!!!

ZPRÁVA
dokumentační komise
K 231

... z kult., techn...

... mě vyšetřil, etn. a
histor. hledání rodiny.
... jinak to vypadá

ZPRÁVA DOKUMENTAČNÍ KOMISE K 231

Je zapotřebí skutečné citlivosti v práci s lidmi. My nejsme řezníci. Naše strana nejsou jatka. To je práce se živými lidmi, citlivými lidmi, kde i rozum, i city hrají svoji úlohu.

Dr. Gustav Husák
na zářijovém plénu ÚV KSČ 1969

Lidstvo tragicky nerozděluje... to, že v některých zemích byly továrny vyvlastněny, nýbrž to, že v některých zemích se užívá mučících nástrojů. Socialistické hnutí vzniklo z více motivů, než kolik vládnoucí komunistická skupina hodlá do sebe přijmout, z více citu, než kolik je ochotna odpustit.

Ferdinand Peroutka

ZPRÁVA DOKUMENTAČNÍ KOMISE K 231

K vydání připravili Otakar Rambousek
a Judr. Ladislav Gruber

VYDALI ČLENOVÉ DOKUMENTAČNÍ KOMISE
K 231 V EXILU

PŘEDMLUVA EDITORŮ

Poslyšte tedy, co se mi přihodilo, abyste věděli, že bych nikomu neustupoval proti právu ze strachu ze smrti a v té neústupnosti bych třeba i zahynul... Naše fyła Antiochia právě úřadovala, když jste se vy usnesli hromadně soudit těch devět vojevůdců... usnesení protizákonné, jak jste v pozdějším čase vy všichni usnesli. Tehdy jsem se já jediný z prytanů vám postavil na odpor, aby se nedělalo nic proti zákonům — a hlasoval jsem proti.

A ačkoli byli řečníci hotovi mě zažalovat a zatknout a ačkoli vy jste je k tomu pobízeli a křičeli, domníval jsem se, že raději musím na straně zákona a práva podstoupiti všechna nebezpečí, nežli ze strachu před vězením nebo smrtí se přidat k vám, když se usnáváte o věcech nespravedlivých.

Platón, Obrana Sokratova

Říkám si, že v tom neustálém zápasu o lepší příští národa a lidstva stál jsem na straně dobré. To vědomí stačí, aby život člověka byl krásný, a jak se říká, šťastný.

T.G. Masaryk, Světová revoluce

Od věků do věků, jako od piliře k piliři, klene se skvělý oblouk myšlenek a mravních zásad dvou filosofů. Jejich výroky jsme použili jako úvod k předmluvě naší Zprávy.

Záměrně. Protože exaktně vyjadřují názory a program lidí, jejichž osudy byly i osudy našimi; řadu z nich důvěrně známe a o jejich pravdomluvnosti nepochybujeme.

Nyní, kdy sama existence nejednoho z nich je ohrožena lží, polopravdami a hrozbami násilí, my, povzbuzeni citlivostí národa vůči pravdě, ocenujce jeho nepoddajnost a statečnost, předkládáme svědectví lidí, kteří ztratili nejlepší léta svého života ve vězeních naší znásilněné vlasti, kteří byli uráženi a ponižováni, lidí, kteří své vlasti zůstali věrni a z nichž tak mnozí bojovali na všech frontách první i druhé světové války, aby pak za odměnu poznali „spravedlnost“ importovanou k nám z ciziny, aby byli přesvědčováni ne slovy, ale hladem, zimou, temnicemi, ranami klacků a obušků.

Vedeni snahou zdůvodnit hlavní aspekty činnosti K 231 ode dne založení do jeho zániku, předkládáme veřejnosti malou část dokumentů shromažďovaných naší komisí. Jsou to vesměs svědectví o poměrech ve vyšetřovacích či soudních vazbách a ve výkonu trestu v padesátých letech.

Nikdo neodhadne, kolik hodnot bylo zbytečně ztraceno, kolik uměleckých a vědeckých děl nespátřilo světlo světa, kolik znamenitých lidí ztratilo svá nejproduktivnější léta primitivní, neúčelnou dřinou. Dnes je situace taková, že mnozí postižení z našich řad zemřeli a velká většina bývalých vězňů, i za předpokladu, že by rehabilitace byly někdy obnoveny, nebude žádat o nic, kromě klidu.

Za své činnosti v r. 1968 odmítl K 231 uveřejnit materiály naší komise, aby v napjaté době nepobuřovaly veřejnost a ve víře, že naše dobrá vůle a snaha po všeobecném smíru bude oceněna. Bohužel, nestalo se tak. Všechno to, o co jsme usilovali a v co jsme

věřili, je dnes na dlouhou dobu znovu ztraceno. V naší vlasti opět autokraticky vládnou lidé, kteří okupaci vydávají za bratrskou pomoc, snaží se otupovat svědomí, křivit páteř. Ale my nechceme a nesmíme přestat vidět věci tak, jak jsou, přestat rozeznávat pravdu od lži; nechceme se hlásit k názorům, které nezastáváme, a nikdy neuznáme za představitele státu a reprezentanty našich národů ty, jimž nevěříme a kteří svou zradu prokázali.

Přesto — nebo právě proto — že současný svět, zdá se, ztrácí víru v některé hodnoty, o něž jsme se opírali my, pokládáme za vhodné zveřejnit fakta, ozvat se. Mlčet by mohlo znamenat, že se dobrovolně zříkáme práva žalovat zločiny, k nimž došlo. Nelze považovat za bezúčelné rehabilitovat případy dvacet či více let staré jen proto, že jsou trestně promlčeny. Morální otázka, již tyto staré zločiny položily každému jednotlivci v moderním světě, je příliš závažná a politicky stále živá.

Necháváme proto každému jednotlivci na uvážení, do jaké míry, nebo zda vůbec, je to, co bude číst, pravda. Více než stotisícové společenství bývalých politických vězňů má v živé paměti popravené, utlučené a zmrzačené, ale vy, kteří jste dosud nevěděli nebo nevěřili, čtete, zamyslete se, rozhodněte sami.

Aby se to už nikdy neopakovalo !

ZAČÁTEK

VŠEM ČINOVNÍKŮM I ČLENŮM NA VĚDOMÍ.
ČINOVNÍKŮM DOKUMENTAČNÍ KOMISE
K PROVEDENÍ

Dokumentační komise potřebuje urychleně shromáždit průkazný materiál od svých členů o hrubém porušování základních lidských práv a zneužití moci v době jejich věznění. Tento materiál musíme soustředit v ústředním sekretariátě, abychom měli podklady proti jednotlivcům, kteří se takto provinili.

Tento dokumentační materiál použijeme :

1. Tam, kde bylo jednáno prokazatelně protizákonně, k podání podnětu k trestnímu stíhání
2. K veřejné publikaci (tisk. rozhlas, televize, veřejné vývěsky).
3. Žádáme Vás proto, abyste neprodleně vyzvali všechny členy našeho klubu ve svém okrese, aby na ústř. sekretariát klubu dokumentační komise posílali písemné vyličení takových případů, které buď sami prožili, či při kterých byli očitými svědky, nebo o kterých se jiným *věrohodným* způsobem dověděli. Tyto zprávy musí být co nejpřesnější, co nejspolehlivější a věcné.

Ve vyličení uveďte :

- a) Jméno pachatele, případně jeho popis a přezdívku.
- b) Jméno postiženého, příp. jeho popis nebo bližší údaj.
- c) Vyličení činu.
- d) Místo a doba činu.

K vyličení případu je nutné uvést všechny bližší podrobnosti, případné svědky a podepsat se plným jménem s adresou.

Dále nám sdělte veškeré skutečnosti, které by nás mohly přivést k zjištění a osvětlení dalších případů, když jste sami přímými svědky nebyli.

Tyto zprávy podávejte ve dvojím vyhotovení a čitelně.

(Oběžník Dokumentační komise)

PŘÍPAD MÍROV

Znám Lauera jako poctivého pracovníka s velmi lidským zacházením s odsouzenými.

Svědék pplk. J. Karvánek

Na základě provedených důkazů došel soud k zaveru, že použití obušku příslušníky SNV v Sýrovicích bylo oprávněné a průběžně kontrolováno dohlížejším prokurátorem i poslanci Národního shromáždění. Náčelník kpt. Lauer jednal správně, upozorňoval příslušníky a důrazně dbal na správné použití obušku.

JUDr. A. Srp

VEČERNÍ PRAHA, 27. DUBNA 1968

Zvědavá kamera dokázala v posledních týdnech, kdy měla dostatek prostoru, že je vynikajícím televizním cyklem. Do seznamu jejích úspěchů přibyl nyní další. Reportáž z věznice Mírov a beseda s představiteli ministerstva vnitra působila mocněji, než může na téma porušování zákonnosti, rehabilitace a odsouzení starých nesprávných metod tisk.

Setkání bývalých vězňů s bachařem, který patřil k nejobávanějším, mělo větší dramatickosti, než může mít napsaná divadelní scéna. Za tímto dramatickým konfliktem, který vytvořil život, však nezůstala ani beseda, v níž se otevřeně hovořilo o otázkách ještě nedávno tabuizovaných a právě v této relaci odtajněných.

(Místo) dne 10.5.1968.

Vážení kamarádi :

Věc : svědectví k televiznímu vysílání „Mírov — kpt. Smrčka.“

Prosím o předání mé připomínky do televise a k televiznímu vysílání z Mírova ohledně soudruha kpt. Smrčky.

Soudruhu kpt. Smrčko : Vzpomeňte si na 15. prosinec 1951, kdy jste jen asistoval u přebírání transportu muklů z (místo), čeho jste se na těchto lidech dopustili. Já (jméno), mukl tuberák, byl jeden z nich. Vy jste samozřejmě nejednou na nádvoří prohlásil, když jsem se jen dovolával lidskosti, že máte na vyléčení tuberkulózy bunkr. Z toho autobusu, kde jsme byli namačkáni jak herinci, vystoupili jsme pod bránu. Vy jste nás však vyhnal na dvůr, kde jsme plné čtyři hodiny stáli na mrazu a čekali, až se uráčíte nás převlékat. Pohled to byl strašný. Když jsme s náručím svršků ze skladu vyběhli každý, někdy i bosý do sněhu, neboť mezi námi byli lidé i bez nohy, a těm to déle trvalo, než se oblékli. Soudruh strážmistr Šmiraus nás tehdy

převlékal. Vy jste pouze „jen asistoval“, ale všechny tyto nelidskosti mohu podle svého svědomí připsat na vaše konto. Přesto, že s. strážm. Šmiraus nebyl též tehdy svatý, ale jemu se to nechá již prominout, neboť vy jste byl iniciátorem všech těchto nelidskostí :

Dále jen si vzpomeňte s. kpt. Smrčko na den (*datum*) v roce 1953 nebo 1954 (přesně je uvedeno v raportní knize), když jste mě ze sedmého oddělení v noci v 10 hodin vedl do korekce spolu s kamarádem (*jméno*) do bunkru bez raportu o svém vlastním rozhodnutí bez mé viny : Neboť, když jsem šel za tři dny z korekce k raportu, byl jsem náčelníkem, který držel raport, osvobozen. Bylo tehdy přes 20 stupňů mrazu, já pod mokrou dekou jsem ležel na betoně v korekci, k tomu trpící tuberkulosou, kterou jsem dostal ve vězení. Díky též Mírovu, že tento stav se mi zhoršil, neboť když jsem přišel z (*místo*) na Mírov, jsem 5 měsíců chodil na ošetřovnu při teplotě 38 stupňů již ráno, jsem musel chodit pracovat na kanál, a v Kablu plně čtyři měsíce. (Je uvedeno v lékařské knize teploty).

Tam tehdy léčil št. strážm. Kadlčík, který měl rozhodující slovo, nikoliv lékař!

To jsem však odbočil „od toho čestného člověka s. kpt. Smrčky“, i já jsem použil těch čestných slov, kdy se tak nečestný člověk dovolává pravdy :

Stačily mi jen ty dny, co jsem byl v korekci, abych měl památku dodnes a stal se mrzákem. Po tomto přechlazení propukla u mě tuberkulosa žláz a nadvarlat. Proto si tak dobře já pamatuji s. kpt. Smrčku.

Co se dovolával kamarád Rambousek v televizi, jak Smrčka dokopal toho chodbaře na 8. oddělení, jmenoval se (*jméno*), který přišel od něho s oddělení ke mně do dílny na Kablo, kde mě též všechno řekl o kpt. Smrčkovi. Možná, že s. kpt. Smrčka zapomněl, neboť Karl H. Frank si též na nic nepamatoval : Toto svědectví mohu s. kpt. Smrčkovi i přímo do očí říci.

Toto jsem sám na vlastní kůži prožil, a co jsem viděl a slyšel za těch 9 a půl roku na Mírově, nebylo málo.

S pozdravem (*jméno, zákl. číslo a adresa*)

Klub 231 politických vězňů
Praha 4, ul. Vavřínova 1170.

K reportáži z Mírova.

Se zájmem sledoval jsem dne 28.4.1968 Vaši reportáž z trestnice na Mírově. Sám jsem prožil delší dobu v této trestnici ve výkonu svého trestu pod číslem (000) jako nyní politický vězeň, tehdy sprostý zločinec od roku (*rok*) do r. (*rok*). Vzpomínám si na tehdejšího dozorce Smrčku, který při reportáži několikrát dával čestné slovo, že nikdy žádného potrestaného neuhodil. Já jsem byl tehdá nemocný a měl jsem povolen od svých chudých rodičů balíček. Balíček došel do trestnice Mírov, ale protože v balíčku byla rozemletá káva, čaj a salám, kteréžto věci z nařízení správy ústavu se neměly posílati, já to však nevěděl a domů neoznámil, nebyly mně tyto požitaviny vydány, právě strážmistrem Smrčkou.

Na chodbě strážmistr Smrčka otevřel balíček, salám, čaj, mletou kávu dal stranou, které si tam ponechal a zbytek pečiva mi vydal, bylo to v roce (*rok*) v měsíci únoru podle zaslání dopisu z Mírova domů, kdy byla v kriminále nouze a mně bylo líto, že tyto věci, které moje rodiče jako proletáři těžko sehnali a mně poslali, nebyly mně vydány. Proto v rozčilení a lítosti jsem řekl, že je to zlodějna. Strážmistr Smrčka mě hned dal k raportu a potrestání, druhý den jsem dostal trest 7 dní korekce. Smrčka sám mě do korekce odvedl, která byla v bungru pod 7 oddělením. Druhý den další přišel se Smrčka na mě podívatí s dozorcem Džbánekem, vyslechnuv mé hlášení, tehdy obvyklé, zeptal se mně, zda vím, proč jsem v korekci, řekl jsem že vím, načež Smrčka řekl, ty syčáku, to máš za tu zlodějnu. Tím myslel můj výrok při nevydání části balíčku, ihned ke mně přistoupil a dal mně několik

facek, že jsem se svalil na zem. Stržm. Džbáněk vyšel z korekce a přinesl vodu s kbelíkem, který stál za dveřmi, a tou mi polil, načež oba odešli. Z těchto facek se mi zatmělo v hlavě a snad bylo poraněno ucho, neboť mi pak dlouho z ucha teklo, ale léčen jsem byl až po vypršení trestu z korekce, ale vyléčen jsem nebyl a na to zraněné ucho dále špatně slyším. Tuto okolnost mohu nepřímou dosvědčiti svými zaslanými dopisy. Oznamuji Vám to jako další důkaz pravdivosti tvrzení kpt. Smrčky, zejména z jeho čestného slova několikrát opakovaného, že nikoho netloukl. Okolnost tuto jsem kdykoliv ochoten před kýmkoliv potvrditi.

(Místo) 14.5.1968

S pozdravem

(jméno, plná adresa)

DENÍK PRÁCE, 1. SRPNA 1969
UZAVŘENÍ PŘÍPADU „MÍROV“

V televizním vysílání publicistického pořadu „Zvědavá kamera - Kontrola“ dne 26.4.1968... i později v písemných podáních občanů, byly vzneseny stížnosti i kritické připomínky k nesprávnému jednání některých příslušníků Sboru nápravné výchovy. Zvláštní inspekce ve svém šetření potvrdila, že jakékoli nesprávné jednání příslušníků, jež nebylo v souladu s platnými předpisy, bylo vždy řešeno bezprostředně po zjištění nesprávného postupu a vyvozeny odpovídající závěry. Zásadně je třeba odmítnout obvinění, že by jednání příslušníků byla svévolná. K ojedinělému porušení pravidel (předpisů) docházelo při řešení konfliktních situací, které v té době vznikaly nekázní vězňů nebo objektivními podmínkami v ústavu. Převážně většina kritizovaných příslušníků byla již v uplynulých letech propuštěna ze služeb SNV. Pouze u dvou příslušníků, jejichž nesprávné jednání nebylo známé, byla přijata kádrová opatření, úměrná jejich provinění.

Předmětem kritiky byl rovněž způsob výkonu kázeňských trestů v tzv. „korekci“. Místnosti, v nichž se kázeňské tresty „korekce“ vykonávaly, byly již v roce 1953 jako neodpovídající zrušeny.

Šetření zvláštní inspekce náčelníka Sboru nápravné výchovy ČSR bylo značně obtížné a náročné. V mnohých stížnostech byly popisovány události které stěžovatel sám neprožil, ani nebyl jejich svědkem, ale dověděl se o nich z vyprávění druhých, nebo se domníval, že existovaly. Část stížností byla podána naprosto záměrně a tendenčně. Mnoho stěžovatelů a svědků, mezi nimi i O. Rambousek, opustili v uplynulém roce území republiky a nehodlají se vrátit. Přes všechny tyto potíže se podařilo zvláštní inspekci získat dostatek důkazného materiálu pro zaujetí konečných závěrů ke všem prověřovaným problémům.

VEČERNÍ PRAHA, 14. ŘÍJNA 1970

ZÁSLUŽNÝ ČIN ČESKOSLOVENSKÉ TELEVIZE

Včera večer vysílalo studio Československé televize v Ostravě publicistický pořad o věznicích na Mírově. Vysílalo jej proto, aby uvedlo na správnou míru obvinění vznesená v jiném publicistickém televizním pořadu o téže věznicích. Vladimír Branislav natočil a v dubnu 1968 se v televizi vysílal pořad o tomto nápravném zařízení, který se lživě, hrubými pomluvami dotýkal cti i těžkých pracovních podmínek příslušníků Sboru nápravné výchovy.

Pořad ukázal politické příčiny, souvislosti a i případné následky (kterých by se bylo dosáhlo, kdyby se — podle přání K-231 — dostali na svobodu skuteční zločinci). Bylo by to dopadlo — a to věděli již tehdy poctiví, čestní lidé v naší zemi — přesně jako v roce 1956 za kontrarevoluce v Maďarsku. A o to tehdy šlo i těm „publicistům“ typu Branislav, Škutina a spol.

Je to vynikající čin, že ostravští televizní pracovníci klidnou, nepatetickou formou (která tak ostře kontra-

stuje s oním hysterickým tónem již zmíněného pořadu z roku 1968) a přesvědčivými obrazovými i mluvenými záběry dokázali vrátit čest těm, kteří plní v uniformě svou povinnost v zájmu nás všech.

Jiřina Klimentová

BORY

Jsou to zločinci. Nejsou tam v žádných lázních. Byli zbaveni svobody výrokem soudu, tedy zcela legálně.

*Vankovič, pomocný prokurátor
města Moskvy*

Soud je odsoudil k ztrátě svobody, nikoli ke ztrátě zdraví. Krutost jejich trestu neodpovídá povaze jejich zločinů.

*Vladimír Bukovský, sovětský
politický vězeň*

Vážený pane (*funkce*)!

Na základě příspěvku (*jméno*) v (*noviny*) a článku (*jméno a název*) v (*noviny*) dne (*datum*) považuji za svou povinnost oznámit Vám toto :

Byl jsem spolu s větší skupinou profesorů a studentů odsouzen koncem (*měsíc*) v (*místo*) podle par. (*číslo*) a počátkem (*měsíc*) jsme byli dopraveni na Bory. Přišli jsme tam tedy před dosazením Šafarčíka za velitele věznice. Byli jsme zaměstnáni ve „Waldesu“ výrobou a našíváním patentek, knoflíků, zavíracích špendlíků a podobně. Velitelem této dílny byl št. stržm., jehož jméno jsem zapomněl, snad mi zní Kraus. Měl přezdívku „Šedý vlk“. V době mého věznění na Borech se k nám politickým choval téměř korektně. U jednoho stolu s námi pracoval major gen. št. René Černý, od kterého jsme se učili anglicky.

Pamatuji se velice přesně na den, kdy nastoupil Šafarčík. Když přišel do dílny, celé prostředí se mu zdálo příliš familierní (mnohý z nás neměl na hlavě čepici, nebo si přes židli přehodil vězeňský kabát). Šafarčík na nás začal rvát. Nejprve jsme byli překvapeni, protože křičel naprosto bezdůvodně. Po chvíli major René Černý vstal a řekl : „Nevím, kdo jste vy, protože jste se zapomněl představit. Já jsem major generálního štábu René Černý a chtěl bych říci toto : většina z nás je odsouzena naprosto nespravedlivě a máme podáno odvolání, takže rozsudky nejsou právoplatné. Prosím, abyste se podle toho choval. Nehledě k tomu, že tradice v tomto státě a celém civilisovaném světě velí chovat se k politickým vězňům poněkud jinak než ke kriminálním“. Šafarčíka to viditelně zarazilo, ale velmi jedovatě řekl majoru Černému, že si to s ním ještě vyřídí. Potom musel každý z nás říci výši trestu, ke kterému byl odsouzen. Povzbuzení vystoupením majora Černého, žádali jsme my studenti, aby nám bylo povoleno obdržet odbornou literaturu a na celách po práci studovat. Šafarčík vyzval studenty, aby po-

vstali. Bylo nás asi 30. „Šedý vlk“ si musel poznamenat naše jména. Druhý nebo třetí den jsme putovali na samovazbu do péče výtečníků jako Trepka, Beneš a pod. Tak se na Borech rozpoutala učiněná hrůzovláda.

Uvedené události byli přítomni: převor (*jméno*) z (*místo*), převor (*jméno*) z (*místo*), dále naše skupina v čele s (*funkce, jméno*) a další osoby, které zjistit v evidenci na Borech pro Vás jistě nebude problémem.

Pronásledování majora Černého se stále stupňovalo. Konec už vím jen z doslechu, poněvadž jsem mezitím byl převezen do (*místo*) a později do Jáchymova.

Jsem hluboce přesvědčen, že poprava René Černého na Borech byla vyvrcholením osobní nenávisti Šafarčíka. Major Černý, už s oprátkou na krku, prý zvolal: „Umírám za svobodné Československo!“ a Šafarčík prý mu za to dal ještě facku.

Žádám Vás proto, pane (*funkce*), abyste uvážil, zda by nebylo spravedlivé posoudit podíl Šafarčíka na justiční vraždě majora generálního štábu René Černého a vyvodit z toho patřičné důsledky.

(*Jméno, plná adresa.*)

Spoluvězně prosím, aby vydali svědectví a pomohli tak očistit památku majora Černého, který celou válku bojoval po boku spojenců, aby pak ztratil život v osvobozené vlasti.

Příslušníky Státní bezpečnosti a vězeňské strážce vyzývám, aby si udělali pořádek mezi sebou a sami vydali zločince ze svých řad soudu. Budou-li je nadále krýt, nemohou očekávat od široké veřejnosti nic jiného, než že je bude posuzovat všechny podle stejného měřítko. Víím, že jsou mezi nimi i slušní lidé, je mi jich líto že nespravedlivě pocííují tíhu opovržení, zejména když je dávána najevo i členům jejich rodín. Tím spíše by měli pochopit, že je hlavně v jejich zájmu, aby sami aktivně pomohli očistit své řady a získat tak důvěru občanů. Zatím se mi nezdá, že by se něco takového dělo...

(*Jméno, plná adresa.*)

(*Místo*) dne 7.5.68.

Moje zpráva a případně i osobní svědectví na některé dozorce ve věznici Bory v Plzni

Dne (*datum*) byl jsem odsouzen Státním soudem v Praze na Pankráci za zločin velezrady na (*počet*) roků nucených prací a (*suma*) pokuty. Skutková podstata : jedno dokonale převedení přes hranice.

Po odsouzení dne (*datum*) 195 jsem byl spolu s dalšími vězni v autobusu odvezen do věznice Bory v Plzni. Eskortovaní jsme byli tak, že každý z nás měl ruce před sebou a na nich samozavírací želízka, a mezi prsty držíc své osobní věci, což byla krabice od margarinu.

Po projetí hlavní brány na Borech, byli jsme uvítáni skupinou dozorců v uniformě SVS. jako mně tehdy ještě neznámý Brabec, Kramer, Valm, Trepka a jiní, kteří nám rychle otevřeli dvěře u autobusu a začali řvát, rychle poklusem z autobusu do hlavní chodby v budově. Zde nám byla pouta velitelem pankrácké eskorty odebrána a nastoupili jsme k zapsání do příjmací kanceláře, kde jsem měl možnost poznati dobře živeného a hloupě nadutého příslušníka SVS Kramra, který začal řvát na vedle mne stojícího Švéda jménem Hjölm ze Stockholmu, který mu posunkem cizince dal najevo, že nerozumí, na co se ho Kramer tázal a zachoval svůj severský klid a nenechal se tímto Kramrem vyprovokovat, což s tím tento zřejmě nepočítal. Když i v dalších minutách se nemohli domluvit, přihlásil jsem se, zda mohu jeho nacionále tlumočit pomocí němčiny, kterou Hjölm dokonale ovládal a pomocí tohoto jazyka jsem s ním vedl celý večer rozhovor ještě na Pankráci na eskortní společné světnici.

Za zmínku stojí, že tohoto Švéda nutili v Praze u výslechu k přiznání průmysl. špionáže, která spočívala v tom, že Hjölm před odletem do Stockholmu zakoupil si po cestě po Praze nějaký vylepšený vaříč a ještě nějaké drobnosti, které vložil do své aktovky a jel na letiště. Zde byl zatčen a odvezen k výslechu.

Přestože Hjölma šlehali přes chodidla, nemohli se přiznat, a přesto jej stát. soud odsoudil na 3 roky. Mezitím se do této věci vložil jeho Švédský vyslanec a výsledek byl ten, že na návrh tehdejšího ministra A. Čepičky vláda Československé republiky pro dobré přátelské styky se Švédskem jeho trest amnestovala a Hjölma vyhostila.

Když se vrátím zpět musím říci, že po tomto zapsání si Brabec vybral nás pár vězňů k skládání pytlů se svršky a odnášet je hlavní chodbou. Zde jsem tuto prvou hodinu poznal Brabce, jak svým způsobem, zřejmě už dávno před námi několik let vyzkoušeným, se zeptal právě asi 50 letého vězně, který nesl prave jeden pytel, za co tam je, když odvětil tento, že je farář, uhodil jej Brabec vši silou přes obličej, až vězeň pytel pustil. Čekal jsem, že půjde i na mě s takovou primitivní záminkou pro svoji už tak pokročilou sadistickou nemoc, která v jeho očích přímo bujela a čekala každý den několik obětí. Uvažoval jsem, jak bych se v takovém případě měl zachovat. Seznal jsem, když provedu obranu, bude to kvalifikováno jako vzpoura, nedovolaje se nikde pomoci, mohl bych býti i utlučen. Brabce jsem se už nedočkal a pro tuto prvou hodinu byl už zřejmě nasycen, a tak na mě došlo až v hodině další.

Byli jsme odvedeni do sklepa, kde byly korekce a sklad vězeňských svršků. Zde jsme se museli vysvléci do naha a svoje dosavadní svršky civilní položit před sebe. Potom na rozkaz Brabce jsme udělali dva kroky vpřed a zde už zdejší chodbaři jménem Dvořák a Müller připravili svršky vězeňské. Při oblékání kalhot jsem zjistil, že u nich nejsou šle a ani žádný jiný způsob připevnění na tělo, a tak mě napadlo, zeptat se vedle stojícího chodbaře, zda bych mohl použít mé dosavadní šle civilní. Chodbař jménem Dvořák na toto nezareagoval a věděl dobře, co to bude pro mě znamenat. A skutečně, s druhé strany chodby Brabec zaslechl můj šepot a přihnal se ke mně a povídá,

co se mám co bavit s chodbařem a uhodil mě s každé strany přes obličej.

Po vystrojení jsme byli rozděleni. Já jsem přišel na odd. C., kde byl velitelem Trepka. Pod tímto velitelem sloužili ti nejhorší a nejkrutější příslušníci jako Raška, Kubát a jiní, jménem mi neznámí. Pracovní náplň byla výhradně draní peří, a to denní norma na 8 hod. 60 dkg. sedraného peří, což bylo absolutně nemožné předvést. Ve skutečnosti to bylo tak, že se dralo od rána, od budíčku v 6 hod. až do večerky a to bylo asi v 9 hod. večer, bez rozdílu svátku nebo neděle. V případě, že by někdo nedosáhl 100 procent měsíčního průměru, byly pro tyto vězně vyhrazeny zvlášť cely, tak zv. hladovky, a byl zde vězeň tak dlouho až dosáhl opět 100 % svého výkonu. Strava na těchto celách byla jen poloviční stravy vězeňské. Celý systém tak zvané převýchovy člověka spočíval podle hesla „Kdo nepracuje, ať nejí“. Toto bylo také po celé věznici plakátováním rozšiřováno a na člověka to dělalo dojem, jako když se v nedávné minulosti díval na nacistické koncentráky, kde bylo psáno „Arbeit macht frei“, v podstatě jedno a totéž.

Strava byla zde jen minimální a jednostranná, spolu s rozkazem, že nesmíme otevřít okno na větrání, jelikož jsme byli po třech na celách, nestačila výměna vzduchu přes těsné vězeňské dvěře, působila tato zhoubná atmosféra na náš zdravotní stav tak, že došlo k snižování tělesné váhy až o 45 % dřívější váhy. Kromě toho, v důsledku avitaminosy došlo u vězňů k různým kožním chorobám a hlavně pak k poruchám nervovým. V mém případě jsem sešel ze 69 kg na 53 kg své tělesné váhy. Na vycházku jsme chodili každý den a to na půl hodiny a měla pro nás skutečný význam. Až 29. dubna došlo k zákazu vycházeti, a ani k lékaři se nebralo. Později jsme se dozvěděli, že šlo o nějakou akci vypuštění věznice. O této události celkem nic nevím, až na to, že v souvislosti s tímto případem byl (*jméno*) z našeho oddělení C. nevinně mučen tak,

že jej přes nahé tělo tloukli v témže sklepení, jak jsem již vylíčil dříve. Jmenuje se (*jméno*) a je z (*místo*) kde měl dříve (*živnost*).

Jinak jsme na vycházky nastoupili opět asi po 3 měsících. Po té došlo k vycházkám, které měly mít jiné poslání. Bylo nám nařízeno v prostoru mezi bloky na elipsovitém kruhu vysypaném škvárou, která už byla od minulých vycházek na prach rozmělněna, zde poklusem klus, klusat, načež po několika minutách došlo k takovému prášení, že už to nebylo možné dýchat, a tento poklus stále více zrychloval dozorce jménem Kubát, pocházející někde z vesnice u Berouna, jak jsem se později dozvěděl. Kromě toho docházelo u starších vězňů k srdeční a tělesné únavě a u vězňů se srdečním onemocněním docházelo k srdečním záchvatům. Jakmile tito vězni ztráceli toto tempo poklusu a bolest u srdce je nutila naklánět dopředu, držíc ruce na prsou, museli se nutně uchýlit ke straně chodníku na travnatý porost, aby ostatní o ně nezakopávali. Jakmile toto Kubát zjistil, začal na tyto vězně rvát a nutit je k poklusu. Když jsem toto divadlo viděl několikrát, a Kubát tyto vězně posílal na odd. Trepkovi a ten je kvůli tomu fackoval, rozhodl jsem se nebýt lhostejný k tomuto bezpráví a zpříjemnit Kubátovi jeho přihlížení tou formou, že jsem nenápadně asi dvakrát v blízkosti jeho osoby během poklusu přibrzdil patama tak, aby se zvířilo více prachu a on jej musel dýchat. To se mi podařilo, ale Kubát to zpozoroval a za 2 kola klusání mě ještě s dvěma spoluvězni poslal k Trepkovi. Na otázku, proč nás vrací z vycházky, jsme řekli, že nevíme, načež Trepka naznačil, abychom počkali, až vycházka skončí. Mezitím Kubát venku honil vězně ještě rychleji, takže když tito se vraceli, nebyl jejich dech možno uklidnit.

Po příchodu Kubáta se jej Trepka ptá, co s námi má a ten říká, ten, a ten a ten prášili jako kobyly. Načež mu Trepka říká: Tak si je napiš. To mělo znamenat určení k raportu. Raport, pokud se pama-

tuji, konal každý pátek ráno. Raportu předsedal velitel věznice Šafarčík. K raportu bylo nás z celé věznice asi 30 vězňů. Dozor nad raportem měl Valm. Museli jsme stát v pozoru a nemluvit, a jakmile přišel vězeň na řadu k raportu, musel napochodovat v pozoru, přitom řezat 2 zatáčky do pravého úhlu a zpět rovněž tak. Nějaká obhajoba u raportu neexistovala. O tom jsem se přesvědčil sám, když jsem tam napochodoval a podal hlášení příchodu. Šafarčík mi nevěnoval celkem ani pozornost a pročítal si asi hlášení přestupku. Pak četl: Tak kopal a prášil jako kobyla... Tak jestli nejste vyučen, tak my vás zde vyučíme... 7 dní samovazby, 3 pusty, 3 tvrdé lože... a tím zřejmě měl na mysli Brabcovo bicí komando, o kterém jsem byl už dávno předtím informován.

Téhož dne odpoledne se nastupoval tento trest v korekci, a to těsně před uzávěrkou, to bylo asi ve 4 hod. odpoledne, sešlo se nás asi 15-20 ods. a bylo nám Brabcem nařízeno svléct se do naha na hlavní chodbě ve sklepě, kde toho času proudil velmi chladný průvan. Po vysvlečení, asi za půl hodiny, přišel nenápadným krokem jeden z Brabcovo kumpánů a vešel do Brabcovo kanceláře, kde naň Brabec patrně už čekal. Poté za chvíli Brabec otevřel dvěře a vyvolal jedno jméno, které si už nepamatuji, načež vedle mě po levé ruce dal se do pohybu asi 25-27 letý, dobře urostlý spoluvězeň, jak jsem později zjistil, jednalo se o zahraničního vojáka východní armády, původem Rusín, jako zvláštní znamení uvádím, že byl po celém těle snědý, o hlavu větší než já, výraz obličeje sympatický. Když tento vešel do Brabcovo kanceláře, zavřeli za ním dvěře, přes které bylo nejprve slyšet několik slov otázek, a potom dunivé rány, jak tito Brabec a druhý pomocník Valm sázejí tomuto nebožákovi buď přes záda a nebo přes prsa tak dlouho a pravidelnými intervaly, až touto příšernou mučivou bolestí začal pronikavě křičet, plakat a později zoufale prosit, aby ho nebili. Na toto tito dva čekali a bušili

do něj ještě více, až tento náhle zmlk a upad do bezvědomí. Za chvíli Brabec otevřel, zavolal chodbaře, aby přinesl kýbl s vodou. Přišel chodbař Dvořák, na němž bylo vidět, jak těžce nervově snáší funkci sluhy těmto tyranům našeho národa, a oběť za zavřenými dveřmi polil. Po chvilce opět Dvořák vyšel a musel přinést košili abychom my ostatní neviděli jeho podlité tělo.

Nyní byla druhá fáze Šafarčíkova učiliště, když Brabec vzal náš jmenovitý seznam a říká hlasem tichým, sotva v tichu slyšitelným, že jak nás bude číst, abychom se všemi věcmi poklusem utíkali tam, kde bude stát u cely korekce, a zde se postavili v pozoru pod okno. Než na mě došlo, asi jako na čtvrtého, slyšel jsem od prvního uvádění, jak Brabec říkal každému, aby se ohnul a pak bylo slyšet opět rány pendrekem a u některých bolestivý nářek. Když jsem opět musel sdílet toto hrůzné podzemí, kde o nás nikdo z nadřízených úřadů a jiného dozorčího orgánu nevěděl, uvědomoval jsem si naši bezbrannost a snažil jsem se vnitřně uklidňovat natolik, že přežiju-li toto peklo zde a možná i jinde, stanu se těmto vyvrhelům a jim podobným žalobcem nejen za sebe, ale hlavně za ty, kteří už mluvit nemohou. Pak jsem slyšel své jméno. Zastavil jsem se pod oknem podle pokynu a zde jsem byl Brabcem vyzván, abych šel dopředu a ohnul se o dřevěnou pryčnu, že dostanu 25 ran a v případě, že kviknu, dalších 5 ran. Rozhodl jsem se, že mu tu radost neudělám a za cenu omdlení si nijak hlasem neulevím. Při posledních asi 5 ranách ztrácel jsem oporu v pokrčených kolenech tak rychle, že jsem visel na loktech a v hlavě mi začínalo hučet.

Asi 4 tý den přišel za mnou na celu korekce pro změnu Valm, a když jsem stál podle předpisu pod oknem, procházkovým krokem plížil se ke mně, dívajíc se po zdi a říká, proč jsem škrábal po zdi. Když jsem řekl, že to tam bylo, popošel až přede mě a ptal se, zda mě náhodou zde někdo bil, a tak jsem volil

odpověď, že ne. Valm říká, tak se ohni, a na ty samé podlitiny mě vši silou pendrekem tloukl. Výsledek byl ten, že jsem druhý den měl zadnici a stehna jednu tmavomodrou podlitinu a zatvrdlé. Samozřejmě, že jsem nemohl na této tvrdé pryčně ležet, a tak jsem únavou usnul a hned se zase bolestí vzbudil.

Kromě toho, co jsem vyličil, došlo u mě i k neplnění normy sedraného peří, v důsledku špatného peří z Polska, které nebylo husí, nýbrž slepičí, a dosáhl jsem jen 95 % měsíčního průměru a byl jsem 3 měsíce na hladovce a k tomu rovněž 3 měsíce zastavené výhody, to znamenalo zastavení dopisů a nákupu tehdejších 30 Kčs. Na závěr mého svědectví žádám, aby byly přezkoumány všechny případy úmrtí na „srdeční mrtvici“, „mozkovou mrtvici“ a na „spáchal sebevraždu“ a pod. jinak podle Borského archivu o evidenci vězňů.

Potud moje zpráva.

(podpis)

(Adresa)

(Jméno a číslo)

nar. (datum)

(číslo spisu, par lit.

zák. 231/48.)

Popis stručné vlastní cesty ve věznicích.

Po náhlém zatčení v měs. (měsíc) v (místo) jsem byl odvezen na STB v (místo). K výsledku jsem byl povolán jako jeden z posledních z naší skupiny, kde jen při jednom vyhrožování obuškem bylo se mnou poměrně jednáno slušně.

Po skončených výsleších jsme byli předáni do věznice v (místo) kde bylo s námi jednáno dobře. (Jména vyšetřujících Stát. soudu.) Po různých prac. nasazení jsme byli převezeni v listopadu na Pankrác. Tam po předvedené frašce (přelíčení) jsme byli převezeni na Bory.

Na tuto věznici nemohu nikdy v životě zapomenout, neb tam začalo to pravé. Nejenom „přivítání“ vel. věznice Šafarčíkem (nevím, zda jméno jest pravé) který nás ani neuznal za hodna, aby na nás promluvil, ale již první pracovní nasazení ve 3 lidech v samovazbách na „peří“ mi otevřelo oči dokonale. Donuceni pracovat od rána do večera při špatném jídle, to byla první vymoženost převýchovy. Také jsem jako nováček okusil oddělení trestních dávek pro neplnění normy, neb moje ruce na to nestačily. Já sám jsem jiné sankce neokusil, ale slyšel a viděl jsem i jiné výstřelky. Nejvíce nás dráсал křik z korekce, kde úřadoval Brabec (zda to je pravé jméno nevím), kde byli bratři týráni, ale i toto bylo t. zv. veřejné tajemství. Konkrétně jsem však zažil jednání t. zv. polit. komisaře věznice Simína (*Strolína*), zda jméno pravé, nevím, z Moravy přiděleného, který po 3 neděl. přerušení vycházek za údajnou vzpouru ve věznici, donucoval vězně na vycházce k běhu nebo k chůzi ranami, a když padali, tak i kopáním a jmény skutečně nedůst. To nebylo osvěžování, ale galeje, chodit „na vzduch“ po takové dlouhé době z malých cel. Odlehčení nastalo, když jsme byli na jaře 1954 převezeni na tábory v Jáchymově. Tam se opravdu dalo vydechnout. Vedle různých příhod, nejvíce bylo odsouzeníhodné t. zv. prohlídka (filcunk) kde bylo zacházeno až do krajnosti. (Bylo prováděno SNB zelení.) Náš skromný majetek byl vědomě znehodnocován a na něm ukazovali vykonavatelé stupeň své inteligence. Sádlo, cukr, přikrývky, popel z kamen a ještě i jiné, vše dohromady naházené, rozdupané, to byla asi další cesta převýchovy. Toto se dělalo s pravidelností na všech táborech, kde jsem byl (Eliáš, Svatopluk, Vojna).

Toto všechno jest jenom málo ze všech příhod, ale pro 20 letého znamenalo opravdu tvrdou školu života!

Již nikdy nedopusťme, aby toto všechno se opakovalo.

Váš

(jméno, podpis)

Ústřední sekretariát K - 231
P r a h a 2, Karlovo nám. 17.

V (*rok*) byl jsem odkomandován z Borů, kde jsem prožil peklo po vzpouře vězňů do (*místo*). Měl jsem oteklé a zkrvavené konce prstů od vázání provázků, které jsme dělali na kobce od rána do večera, abychom splnili normu, jinak nám hrozili sankcemi. Pouta na ruku při eskortě se mně zařezávala do masa.

Druhého dne po příjezdu se jelo do práce. Já byl přidělen na rampu vykládat vagony. Velmi těžká práce o hladu. V noci kousaly štěnice, ve dne šikanování k nevydržení. Nebyl jsem zvyklý těžké práci, bylo mě přes 50 let a byl jsem vyčerpán pobytem ve věznicích.

Jednou večer přivedli polomrtvého vězně na celu, u umývadla se zhroutil na zem, vyvrhl z úst kus plic a zemřel. Byl to vězeň, který se hlásil nemocen u lékaře, lékař jej nemocným uznal, dal mu léky a nařídil ležet. Velitel Brabec si zavolal lékaře dal mu korekci s vyváděním (tam byl skoro každou noc) protože uznává lidi nemocnými. Funkci lékaře tam zastával sám Brabec, každý nemocný u něj byl simulant. Mrtvého ráno naložili na nákladní auto a odvezli.

Za dva týdny na to, jsem si při vykládání kamene rozseknul prst na levé ruce tak, že kost lezla ven a silně jsem krvácel. Ránu jsem si zavázal špinavým kapesníkem. Obvazy nebyly. Můj spoluvězeň, kaplan ze (*místo*), musel za mě celý vagon vyložit, jinak bylo nebezpečí, že nás tam nechají do večera o hladu, až se vagon vyloží. Hned po příchodu do lágru šel jsem k lékaři, jmenoval se tuším (*jméno*). Neměl, čím by mě zašil ránu, ale podařilo se mu to stáhnout a tak ovázat, že zastavil krváčení, a dal mě 10 dní ležet. Na to mě náčelník Brabec zavolal do kanceláře, vyna-
dal mě simulantů, to prý zná, abych nemusel dělat,

tak si napíchnu prstíček. „Ven, nechci nic slyšet, a zítra nastoupíš do práce a lékaře dám do korekce“.

10 dní jsem pracoval s lopatou, rána krvácela, přes noc vždy se uzavřela, ale v práci opět krvácela. Denně mně to lékař převazoval, a byl by i nade mnou se slitoval, jak byl bezmocný. Za mně musel kaplan a mými kamarády denně moji kvotu práce ku konci směny na parném slunci, hladoví a sedření vykonat, a vagon vyložit. Po dvou měsících byl jsem odvezen opět v poutech, do Jáchymovských dolů na (*tábor*). Kalvarie koncentráků začala a trvala 8 let.

Prošel jsem 11. věznicemi a po deseti a 1/4 letech jsem byl propuštěn.

(*Jméno, adresa*)

odsouzen státním soudem (*místo*)

(*č. spisu*) z (*datum*) na 14 let.

pro par. 1, 5, zák. 231/48.

(*Místo*) 27. dubna 1968

Okresní prokuratura (*místo*)

(*Jméno, plná adresa.*)

Věc : Stížnost na příslušníky Sboru nápravné výchovy Trepku, Šepíka a důstojníka Šafarčíka, Plzeň - Bory.

Podle pokynů Generální prokuratury podávám Okresní prokuratuře v (*místo*) následující stížnost :

Byl jsem odsouzen (*datum*) k trestu vězení na doživotí, podle zákona 231/48 Sb. Dne (*datum*) jsem byl z (*místo*) převezen na Bory. Do (*datum*), kdy jsem byl převezen do věznice v (*místo*), jsem většinu času byl na oddělení C, jehož velitelem byl příslušník SNV Trepka.

Za několik dnů po svém příjezdu jsem byl odveden do kanceláře velitele oddělení Trepky. Tam jsem, za přítomnosti příslušníka SNV Šepíka, jím byl do krvava zbit, při čemž mi byl vyražen zub, údajně za to, že jsem mluvil na vycházce. Jako svědky uvádím tehdejší

spoluvězně z cely, (*jméno*) a (*jméno*) oba z Prahy, kteří mě při návratu na celu viděli.

Príslušník SNV Šepík, nám „zpříjemňoval“ život tím, že byly dny, kdy nám dával 8-10x za den nalít do cely kbelík vody a nutil nás mýt podlahu, čímž nám záměrně znemožňoval splnit denní pracovní normu — sedrat 66 dkg peří. Tím zaviňoval, že jsme měli trestní dávky, já jsem ji měl jeho vinou 2 měsíce. Jako příklad stravy trestní dávky uvádím jeden „oběd“: 5 lžic polévky a 1 a půl bramboru. Na důstojníka SNV Šafarčíka, tehdy velitele věznice Bory, si stěžuji, že všechno toto trpěl, že jsme na cele samovazby spali 3, a žok polského peří, pytle s oderkami a perí. Na jeho rozkaz, jsem dne (*datum*) spolu s jinými, byl převezen do (*místo*) za mrazu, v nákladním autě, oblečen v košili, krátké spodky, boty na bosu, halinové kalhoty do půl lýtek, blůzu a čepici. Byli jsme spoutáni na rukou, bez možnosti pohybu a konání tělesných potřeb. Celou cestu jsme proseděli na podlaze nákladního auta a celodenní strava se skládala z půl bochníčku vězeňské dávky chleba a čtvrtky margarínu, bez možnosti pití. Jména dalších příslušníků, kteří tloukli na potkání, neznám a dnes bych je už ani nepoznal, vím jen nejznámější: Brabec, Kraml, Ladman.

(*Podpis.*)

(*Místo*) dne 9.4.1968.

Mezi vězni z věznice Bory v Plzni, v letech padesátých stala se jména Brabec, Valm, Pečený, Šepík, Kramer a Trepka legendární v tom nejhorším slova smyslu. Na táborech či ve věznicích, kde jsem hovořil se spoluvězni, kteří byli v péči těchto dozorců, jsem se dovídal případy buď jejich vlastní, či z vyprávění druhých, přenesených, o těch nejhorších porušováních lidské důstojnosti. Bylo veřejným tajemstvím, že jme-

novani se vesměs podíleli na kratochvilich s vězni, kteří byli drženi ve sklepě v korekcích, mnozí z nich často mimo službu a většinou v opilství chodili ukájet svoje nízke pudy na bezbranných lidech. A to vše pod patronaci smutně proslulého velitele věznic Šafarčíka, u něhož jako velitele věznic nikdo a nikdy nenalezl ochrany před různými nepřístojnostmi. Konkrétně, pokud se týká mé osoby, poznal jsem jak chutná výprask od Pečeného, který mě bezdůvodně zmlátil na chodbě, kde jsem zůstal stát na výslovný rozkaz mého tehdejšího představeného, velitele oddělení knihárna.

Od neznámého dozorce, který měl službu při mém vstupu na oddělení peří, kde jsem byl pracovně po týdnu pobytu přidělen, jsem byl před vpuštěním do cely po osobní prohlídce spolíčkován a zkopán s tím, že jsem na Borech a abych si uvědomil, že to není žádná sranda. Samotný pobyt na kobce, kde jsem dral peří po dobu pět měsíců, byla ošklivá záležitost. Nepravidelné, nejvýše desetiminutové vycházky za ustavičného nadávání a štvání, při čemž se speciálně vyznamenával soustavně opilý Brabec a dále Šepík. Normy na draní peří v nevětrané kobce, ve společnosti třiceti kilogramového žoku peří, kde bylo mimo jiných zdravotně závadných věcí (chcípé, hnijící myši, kusy masa a podobně), byly nepochopitelně vysoké. Plnění vyžadovalo draní peří doslova od slunka do slunka. Vstávali jsme při rozednění a uléhali při setmění, při stálém draní, protože nesplnit normu, znamenalo okamžitě po skončení měsíce odvedení na zvláštní oddělení, kde byli shromažďováni tak zvaní neplničtí, se kterými se zacházelo hrubě, trestání byli poloviční dávkou jídla, což se rovnalo hladovění, neměl-li člověk to potěšení, že byl odveden do sklepa do korekce, kde byl vystaven shora uvedenému brutálnímu zacházení.

Někteří chodbaři z řad vězňů nás okrádali při vážení sedraného peří, zřejmě na popud dozorců-velitelů

oddělení (Šepík, Brabec), až mnohdy nevinně jsme se ocitli na shora uvedeném trestním oddělení. Já osobně jsem jednou protestoval u dozorce Šepíka proti ne-správnosti při vážení, kterého se osobně zúčastnil. Po chvíli si mě vyvolal z kobky a na cele, kde se vyklápěly „žanky“ s fekáliemi, mě třískal klackem, že mě naučí plnit normy.

Navíc jsem byl předveden k raportu, k veliteli Šafarčíkovi, který s milým úsměvem bez možnosti obhajoby mě odvelel na trestní oddělení. Měl jsem však to štěstí, že jsem přišel na Bory již v době, kdy režim byl mírnější, a proto mohu uvést pouze tyto nepatrné příhody, které jistě jsou ve srovnání s tím, co se tam dělo před tím, úplně směšné. Jedno však mohu s plným vědomím prohlásit, že shora jmenovaní dozorce (více jich dle jména neznám) hrubě porušovali zákon v jednání a zacházení s vězni.

Mnoho o tamějších poměrech by mohl uvést bývalý retribuční vězeň Somr, který mnoho let působil na Borech ve funkci hlavního písaře, těšil se neomezené důvěře Borského velení a měl neomezený přístup po celé věznici.

Na závěr znovu opakují, že věc vypovídám jen a jen v zájmu spravedlivého a objektivního posouzení poměrů.

(Jméno, zaměstnání, adresa.)

(Místo) dne 17. května 1968

Prohlášení

Podepsaný (*jméno*) bytem (*místo*), důchodce, prohlašuje na svou čest a svědomí toto :

V letech 1948 až 1951 odpykával jsem si trest na Borech v Plzni, kde jsem byl v (*místo*) a pak z trestu přeložen na peří, které jsem dral 18 měsíců.

Velitelem na oddělení byl Trepka (hodnost jeho z té doby si již nepamatují), ne cele jsem byl s bývalým důstojníkem (*jméno*) a stavitelem (*jméno*), který byl požádán vrchním pérákem o zhotovení plánu na

stavbu rod. vilky, byl to kolaborant (*jméno*). Po několika rozhovorech byl (*jméno*) přeložen na jinou celu, a svorně se (*jméno*) jsme se dohodli, že plánek bude dělat pro velitele TREPKU. Mě v té době začalo píchat v zádech, proto jsem požádal o předvedení k lékaři. Když jsem byl puštěn na pavlač, musel jsem se otočit čelem těsně ke zdi. Postupně jsme byli vyvoláváni Trepkou, který uznal, zda můžu k lékaři. Na vycházkách jsme museli dělat dřepy a kačení pochody do spadnutí a z vycházek nás, kdo se otočil v chodbě u schodiště, tloukl obuškem.

Asi po 5 nebo 6 měsících na peří jsem byl předveden k raportu, že jsem psal moták, za toto provinění jsem byl potrestán korekcí velitelem (náčelníkem) Šafarčíkem, na dobu trvání jednoho týdne, a veřejným tajemstvím bylo, komu červenou tužkou udělal parafu, že byl v korekci tlučen. Tuto parafu jsem dostal, a tentýž den při uzávěrce mě velitel korekce Brabec býkovcem ztloukl tak, že po propuštění po týdnu jsem stopy po ranách na cele ukazoval (*jméno*) a byl tam také s námi (*jméno*).

Že se provádělo na nás násilí, jak fysicé, tak neúměrnými normami 66 a 3/4 dkg denně sedrat peří při té stravě, musel přece někdo z vedoucích vědět, nebo povalení na zem a kopání do člověka, bylo také humání, Šafarčík při dopadení (*jméno*) po jeho útěku.

Divím se, že tito lidé jsou dosud na vedoucích místech a drze říkají, že nikoho neuhodili (případ *Rambousek, Mírov*). Doporučoval bych, zda by bylo možné v rozhlase nebo v televizi učinit dotazy nebo oznámení aby se další svědkové přihlásili. Mnozí se o akci K-231 nedovědí.

Toto prohlášení potvrzuji svým podpisem.

Podpis

(Jméno, adresa.)

telefon (číslo)

Nazdar Láďo!

Čtu pravidelně Literární listy, tak jsem četl i Tvůj článek o Borech. U mě zatím nikdo nebyl, ale jistě je na čase, aby pravda vyšla ven o borském středověku z let padesátých. V Literárních listech bylo chybně uvedeno, že byl popraven doktor Petrlík. Byl to dozorce! Na jména chodbařů v korekci si nemohu vzpomenout (podle zjištění jeden se jmenoval (jméno), škpt. (jméno), mjr. (jméno), posl. lid. str. (jméno) a (jméno)).

Nejvíce zmláceného jsem viděl (jméno). Táhli jej od Šafarčíka za nohy až do korekce, celou cestu jej řezali obušky. V korekci byl samá krev. Šafarčík mu nechal dát okovy. Měl je na nohou asi 3/4 roku. Tloukli jej tam skoro každý den. Nezapomenu, jakou facku dal Kramr generálu Pelichovi za to, že nestál dobře v pozoru. Vzpomínáš na bachařcké akce jako „spartakiáda, konopa a peří“? Kolik jen jich tenkrát zůstalo vysílením ležet na věžeňské chodbě? A co vězeň Jurenčák? Ten byl utýrán nebo dohnán k smrti za to, že chtěl při návštěvě předat moták se jmény bachařů, kteří tloukli. Moták zachytil bachař Nikolaj. Jurenčák zemřel na III C. na kobce asi 397. Bachař Šepík měl tehdy výčitky svědomí a bachař Strojín jej morálně podporoval u dveří pudy na III C. Doktor (jméno) mi tehdy řekl, že Jurenčák byl oběšen až dodatečně. Poslanec (jméno) nejvíce zmlátil na III C. u kanceláře bachař Potužník, za to, že mu vyletělo peří z pytle.

Pak si můžeš vzpomenout na fackovací akce za úsměvy na fotografiích ve věžeňské kartotéce. Dále podpisová akce (rozuměj nápisy na stěnách cel), t. zv. prach na kobkách atd. Fackování a mlácení nebralo konce a k tomu trestní dávky jídla.

Bachař Brabec, velitel korekce, měl stále plné ruce

práce. To nebyl člověk, ale zvíře. Ani ti druzí nebyli o moc lepší. (Na druhé straně je třeba vyzdvihnout lidské chování jiných dozorců jako Tenka, Zacha, J. Boudu, J. Bumbu, Petrlíka a řady dalších.)

Ať to byl bachař Kramr, Ladman, Trepka, Strojín, Mašek, Potužník, Valm, Račko a další. Ovšem, na velitele bachařů škpt. Šafarčíka se nesmí zapomenout. Ty jeho kázeňské tresty za maličkost stály přece za to. Od 3x3, až po 3x12. a železa (okovy) na nohy až na 1 rok. Abych nezapomněl, Brabec už bachaře nedělá. Je zaměstnán ve Škodovce jako jeřábník.

Ono se dnes i na to špatné těžko vzpomíná, když člověk sedí sám u stolu. Jistě se časem vybaví i jine podrobnosti. Na ředitele (*jméno*) si nevzpomínám. Tak jsem si na Tvůj popud trochu zavzpomínal. Je to sice jen zlomek z toho špatného, ale i tak je toho dost. Bude-li Ti moci v něčem ještě být nápomocen — napiš!

Zdraví (*křestní jméno*)

č. telefonu (*číslo*)

OBRANA LIDU 16. KVĚTNA 1970: REHABILITACE SBORU NÁPRAVNĚ VÝCHOVY, PRAVDA O ŽIVOTĚ ZA MŘÍŽEMI.

V Literárních Listech v článku „Kdo bude žalovat“ ze dne 11. dubna 1968 píše jistý Ladislav Procházka o poměrech v trestnici Bory kde se podle něho vraždili političtí vězni na potkání. Obviňuje několik příslušníků jako např. důstojníka vězeňské stráže Trepku, dozorce Václava Brabce a další, z uskutečněné vraždy na několika politických věznicích. Případ Bory, popisovaný L. Procházkou, udával tón všeobecné kritice vězeňství. Příslušníci Sboru nápravné výchovy byli veřejnosti ukazováni jako sadisté, vrahové a pod. Jak se ale šetřením zvláštní komise náčelníka správy Sboru nápravné výchovy a Vojenské prokuratury v Plzni zjistilo, skutek, pro který bylo trestní stíhání zahájeno, nenastal, a tudíž obvinění v článku L. Procházky se nezakládá na pravdě.

Ať chceme či nechceme, ať se to někomu líbí či ne, vězeňská zařízení budou existovat, pokud v naší společnosti budou lidé, kteří si odvykli jednat v souladu se zákony naší republiky. Vedení Sboru nápravné výchovy střeží, aby výkon trestu odnětí svobody byl prováděn v souladu s právními normami a dbají na to, aby nikdy nedocházelo k jakémukoliv porušování socialistické zákonnosti.

Ladislav Chmel

RUDEŇ PRAVO, 2. ČERVENCE 1969. ZPRÁVA MINI-
STERSTVA SPRAVEDLNOSTI.

VYŠETŘOVÁNÍ NEZÁKONNOSTÍ V NÁPRAVNĚ
VÝCHOVNÝCH ÚSTAVECH.

PRAHA 1. července (ČTK) Ministerstvo spravedlnosti ČSR poskytlo ČTK zprávu o skončeném vyšetřování nezákonností z 50. let v bývalém trestním ústavu pro muže Plzeň-Bory a o skončeném vyšetřování v nápravně výchovném ústavu ve Všehrdech. V minulém roce byly v denním tisku, televizi a zejména v plzeňském vysílání Čs. rozhlasu publikovány zprávy o nelidském zacházení s vězni v 50. letech v trestnici na Borech. V článku „Kdo bude žalovat“ uveřejněném 11.4.1968 v Literárních listech bylo několik příslušníků tehdejšího Sboru vězeňské stráže konkrétně obviňováno, že v letech 1949-1950 spáchali závažné trestné činy proti životu vězňů...

Na základě provedeného šetření vyšetřovatel vojenské obvodové prokuratury v Plzni svým usnesením zastavil trestní stíhání ve věci objasňování příčin úmrtí deseti odsouzených, kterým v letech 1950-1951 měly být ve výkonu trestu odnětí svobody způsobeny takové újmy na zdraví, že měly za následek smrt. Bylo nepochybně zjištěno, že skutek, pro který bylo trestní stíhání vedeno, nenastal, rovněž zastavil trestní stíhání ve věci porušení pravomoci veřejného činitele, které měli spáchat bývalí příslušníci Sboru vězeňské stráže, protože tento trestný čin je již u všech promlčen.

Šetření zvláštní komise i vojenské obvodové prokuratury shodně potvrdila, že nepříznivá situace v trestním ústavu na Borech byla v letech 1949-1951 značně ovlivněna některými objektivními podmínkami, které, i když se staly předmětem kritiky a obvinění, nelze připisovat svévoli jednotlivců. Bory byly v roce 1949 jedním z prvních tzv. pevných ústavů, kam byli umísťováni vězni odsouzení podle retribučního dekretu a po odsouzení bývalým Státním soudem za nejzávažnější trestné činy podle zákona na ochranu lidově demokratické republiky.

Nepříznivé podmínky na Borech způsoboval také neúměrně vysoký počet vězňů, který až dvojnásobně převyšoval kapacitu ústavu. Tato situace spolu s nedostatkem vhodné pracovní příležitosti pro vězně měla nepříznivý vliv na celkové podmínky výkonu trestu odnětí svobody. Negativně se tehdy odrážel i nedostatek dozorců. V té době platné směrnice velitelství Sboru vězeňské stráže vyžadovaly od dozorců tvrdý a nekompromisní postoj vůči vězňům. Značný podíl na nepříznivé situaci v ústavu mělo samotné složení vězňů, z nichž část projevovala nepřátelství a značnou agresivitu a tak docházelo k vyvolávání konfliktních situací. Při řešení těchto konfliktů překročilo několik příslušníků Sboru vězeňské stráže rámec platných předpisů.

Vyšetřování vojenské obvodové prokuratury Plzeň i zvláštní komise náčelníka správy Sboru nápravné výchovy bylo vedeno vysoce objektivně, podle zákonů norem a se snahou vypořádat se čestně s deformacemi 50. let. Převážná většina bývalých dozorců, členů Sboru vězeňské stráže, u nichž v souvislosti s případem Bory bylo šetření prováděno, byla již v průběhu uplynulých let propuštěna ze služby. U několika jednotlivců, kteří i nadále zůstali v činné službě, byla přijata odpovídající kádrová opatření.

V úvodu citované články splnily tedy své poslání, protože na jejich základě došlo k přešetření celé záležitosti...

...O nezákonných vyšetřovacích metodách v Ruzyni psal prezidentu republiky i bývalý Krajský tajemník J. Stavinoha. A. Zápotocký sice poslal jeho dopis 4.1.1954 všem členům politického sekretariátu, ale v průvodním dopise vyslovil pochybnosti o kvalitách J. Stavinohy a jeho tvrzení. Podobně informoval předsednictvo ÚV v roce 1954 o vyšetřovacích metodách i G. Husák, J. Smrkovský, J. Taussigová aj. A. Zápotockému vypsala své otřesné zkušenosti i M. Švermová v září 1954 a v lednu 1955. L. Hofman po svém podmíněném propuštění osobně informoval v prosinci 1954 A. Novotného o nezákonných vyšetřovacích metodách. Stejně i E. Outrata informoval A. Zápotockého.

Tato stručná fakta z let 1953-1954 dokazují, že zejména během roku 1954 znalo již jak vedení strany, tak i příslušné stranické a státní orgány takové okolnosti, které je měly burcovat k zjištění pravdy. Pisatelé stížností však žádné odpovědi nedostali. Rozjetý mechanismus naopak vytvářel stejnými metodami další postižené.

Zpráva komise ÚV KSČ o politických procesech a rehabilitacích v Československu 1949-68

... O tom, že vysocí funkcionáři bezpečnosti věděli o používání fyzického násilí, svědčí mimo jiné záznam z porady u náměstka ministra národní bezpečnosti (12.5.1952): „Soudruh náměstek zdůraznil, že dnes vyšetřovací orgány podléhající Min. nár. bezpečn. postupují zcela jiným způsobem než dříve, kdy až do poloviny minulého roku bylo běžným zjevem, že vyšetřující orgány používaly při výslechu nátlaku a fyzického násilí. Z toho vyvodil s. Baudyš, že by nebylo na místě trestně stíhat ty orgány, jejichž násilné vyšetřovací metody — pokud jich používaly do shora uvedené doby — vyjdou najevo, protože takový postup byl trpěn i vyššími veliteli, kteří o používání těchto metod dobře

věděli. V současné době používají orgány MNB násilí při výslechu pouze ve vyjíměčných a odůvodněných případech, a to pouze po předchozím schválení.“

(VHA - HSS - taj. - 10.6.1952)

... Nejvyšší stupeň odpovědnosti na úseku bezpečnosti nese v první řadě ministr vnitra, později národní bezpečnosti: míra této odpovědnosti vyplývá nejen z jejich ústavní funkce, ale také z toho, že o nezákonnostech věděli, někteří se na nich přímo podíleli a neučinili nic pro odstranění nezákonností, naopak postavili se na stranu vykonavatelů nezákonností a nikoliv na stranu neprávem postižených. Všichni ministři vnitra a národní bezpečnosti, kteří byli ve funkcích do ledna 1968, nepřispěli k zákonnému vyvození důsledků proti těm pracovníkům bezpečnosti, kteří se dopouštěli takových nezákonností, které končily smrtí zatčených, naopak zabraňovali justičním pracovníkům v jejich řešení.

Zpráva komise ÚV KSČ o politických procesech a rehabilitacích v Československu 1949-68

KOMUNISTÉ O KOMUNISTECH. KDO TEDY NESE ODPOVĚDNOST ?

RUDÉ PŘÁVO, 28. SRPNA 1969 : ZÁVAŽNĚ ODHALENÍ O ČINNOSTI BÝVALÉHO MINISTRA J. PAVLA

... Pane ministře Pavle, když jste vystupoval v televizi, zřejmě jste předpokládal, že nikdo nezjistí pravdu o těchto věcech, není-li to tak? Nebo si už snad nic nepamatujete? Protokol zasedání komise Státní bezpečnosti ze 6.4.1950 odhaluje váš charakter. V onom dnu jste spolu s ostatními rozhodl o rozsudku smrti — opakují — osmi lidí :

Jak vyplývá ze zápisu vzal jste na vědomí a souhlasil s návrhem trestu smrti i odsouzením ostatních na

doživotí. A toto vaše rozhodnutí bylo příkazem pro soud, aby byl povinen odsoudit k trestu smrti Šatanu, Havlíčka, Rejšku, Matuše, Linhartu, Jánošíka, Sobotku, Zajíčka. Možná, že to bylo správné. Možná, že zasloužili smrt. To všechno ukáže budoucnost. V každém případě však naprosto bylo nezákonné, že byli odsouzeni k smrti ještě před soudním konáním.

Téhož dne jste se kromě toho podílel na rozhodnutí, aby případ zatčeného Křížika byl spojen s procesem skupiny 556 a s Direktoriem. V onen tak strašný den jste rovněž vzal na vědomí zprávu „o inspekci v táborech nucených prací“. Pane ministře, jak vyplývá z vašich slov, pronesených v poslední době, vybudování těchto táborů bylo křiklavou nezákonností!

Mnozí českoslovenští občané mají smutné vzpomínky na Mírov, Jáchymov a Příbram. Ale vždyť, pane ministře, tyto tábory jste vytvořil vy, sám, osobně! Vcelku jste vybudoval 26 táborů pro 13 350 osob.

Z protokolů, které se ze zasedání komise zachovaly, a jejíž práce se Pavel pravidelně účastnil a také dostával kopie těchto protokolů, vyplývá, že členové komise — zcela pravidelně — bez pečlivého rozboru, souhlasili s návrhy „pětek“. V řadě případů byli zatčeni odsouzeni k smrti. Například na svém zasedání dne 6. dubna 1950 komise odsoudila k smrti 8 lidí a 4 k doživotnímu žaláři.

Například 13. prosince 1948 Pavel, který tehdy dočasně vykonával funkci ministra vnitra, v jednom z dokumentů psal, že na území republiky bylo vytvořeno 19 komisí, zodpovědných za odesílání lidí do táborů nucených prací.

31. prosince 1948 Josef Pavel vydal příkaz ministra vnitra k zákonu o nucených pracích. V těchto příkazech se také praví:

Referenti Bezpečnosti sami musejí určovat, jsou-li dostatečné podklady pro posouzení věci... Kromě toho se oznamovalo, že „fakta obecně známá, jakož i fakta

známá služebnám z jejich vlastní služební praxe, nejsou pro důkazy potřebná“.

KDO TEDY NESE ODPOVĚDNOST za činnost orgánů Bezpečnosti v Mírově — kapitán Smrčka, anebo ten, kdo vydával příkazy?

Ve funkci ministra vnitra se Pavel obklopil sobě oddanými spolupracovníky a jmenoval je na klíčová místa v ministerstvu vnitra s tím, aby uskutečňovali politiku takzvaného „humánního socialismu“. Je zajímavé, že to byli vesměs lidé, kteří v padesátých letech hrubě porušovali zákonnost. Pavel například jmenoval náčelníkem svého štábu Oldřicha Hromádku, který byl v padesátých letech velitelem tábora v Jáchymově.

Jak to, že Pavel, který žádal aby všichni měli „čisté ruce“, nepřikázal prověřit a vyjasnit příčiny a okolnosti smrti mnohých vězňů, kteří zahynuli v tomto táboře, kterému velel Hromádka?

PRAŽSKÉ VĚZNICE

Dále nezapomeňme i na okolí, v němž se vyšetřování i potom soud odehrává. To není kapitalisticky prolhané, ale komunisticky pravdivé prostředí. A tu proto i nejotrlejší člověk, a byť by se ho byl i jen dotkl styk s tímto lepším světem, docela jinak ocení důsledky toho, co dělal, než člověk zvyklý na lhaní a zrazování sebe i jiných ...

Prof. dr. Zdeněk Nejedlý

Vzpomínky nebudou vždy přesné, uplynulo příliš mnoho let, desetitisíce vězňů přešlo před mýma očima, desetitisíce osudů, řeka bolesti, křivdy a bezpráví. Nebylo možno pomoci paměti poznámkami, naopak bylo nutno, aby člověk neklesl pod břemenem vlastního osudu a osudu cizích, uvést se do jakéhosi zimního spánku, do stavu otupení. Po neuplném probuzení (*časový údaj*) se vzpomínky jen zdráhavě osvěžují, teprve nyní.

BARTOLOMĚJSKÁ 1948. Zatýkáni a uváděni do cel, většinou v noci. Přivítací výslech, při němž byl šťasten ten, kdo vyvázl jen několika fackami. Jiní byli na tom hůře. Slavoj Šádek si u soudního přelíčení stěžoval, že musel klečet, že byl kopán do podbřišku každým z referentů, který i jen šel mimo, a nucen k „přiznání“. Že mu bylo vyhrožováno „kozou“ (nevím přesně, o jakou rafinovanost běželo), z níž měl takovou hrůzu, že podle vlastního doznání pak jmenoval jako „spoluviníky“ každého, na koho si vzpomněl, i lidi mimopražské, s nimiž nemohl prokázat v inkriminované době přijít do styku. Choc při výslechu přišel o několik zubů „jen pokud vím. Že byl krutě týrán, bylo známo mezi vězni“. Barák, asi dvaadvacetiletý chlapec, který byl získán provokatéry z naší kontrarozvědky, aby navázal ilegální spojení asi se stopadesáti vybranými čl. občany, jejichž adresy dostal, a aby se pokusil o atentát na gen. Svobodu, přicházel na celu po výsleších, mnoho hodin trvajících, zmučen a ztýrán, stěžoval

* „Choce jsme nikdy nemučili, ani facku nikdy nedostal. Při výslechu se choval velmi dobře “

Bývalý důstojník Bezpečnosti Jaroslav Bouda v knize Claire Sterlingové: *Případ Masaryk* (*The Masaryk Case*, Harper & Row, 1969) (*poznámka editorů*).

si i na bití obuškem do podbřišku a přes genitál, za který byl, jak říkal, dokonce přivázán, aby se nemohl uhýbat ranám. Byl pak převezen k výslechu (snad na min. nár. obrany), kde podle šeptandy mezi vězni vyskočil oknem a zabil se.

Cely v Bartolomějské byly tehdy špinavé, zahmyzené, pomalované šibenicemi, nápisy, po léta nebíleny. K ležení jen špinavá prkenná palanda, špinavá pokrývka. Strava takřka nepoživatelná. Staré, zčernalé, nahnilé brambory byly hlavní její součástí. Dozorci se v Bartolomějské aspoň v počátku nechovali právě špatně, ale charakter jejich vztahu k vězni byl dán tím, že měli, zdá se, do té doby zkušenosti s opilci, výtržníky a povětrnými dívkami jako osazenstvem kobek. Referenty si jménem nepamatuji, jen jakéhosi Chalupu nebo podobného jména, velkého, statného, vyšetřovanci obávaného surovce. V padesátých letech byl pak spolu asi s osmnácti dalšími zatčen a objevil se v jejich společnosti také, nemýlím-li se, na Pankráci. Další surovec mi utkvěl v paměti: malé postavy, drobný, popuzeného vzhledu, který se vždy odkudsi objevil, dal ránu pěstí, kopanec, ušetřil několik surových nadávek a zmizel v sousední kanceláři. A pak major Pokorný, který se nedávno oběsil. Přišel ve slamáčku, šeptem promluvil několik slov s vyšetřujícím a nahlas suverénně rozhodl: „Tak jenom pořádnou nakládačku!“

PŘELOŽENÍ NA PANKRÁČ znamenalo aspoň zbavení strachu před týráním a nekonečnými výslechy.

UBÝTOVÁNÍ: Samovazba má tři křídla ve tvaru T, oddělení A, B a C, suterén, přízemí a dvě patra. V suterénu korekce, přechodně ve dvou křídlech C a B vyšetřovací vazba STB. V přízemí a patrech celkem asi 90-100 cel k dispozici pro obviněné (po odečtení kobek používaných jako skladiště a pod.). Kobky velikosti cca 2.5x4 m, počítané původně pro 1-2 vězně, ale obsazené až osmi vyšetřovanci. Jen v r. 1949 prošlo vyšetřovací vazbou (t. zv. samovazbou) na Pankráci na

48 tisíc obviněných, z nichž jen část je počítána dvojmo, pokud běželo o vězně odsunuté ze samovazby po soudu a vrátivší se k odvolacímu řízení nebo novému soudu.

HYGIENICKÉ PODMÍNKY: Kobka osvětlována a větrána jednoduchým oknem, velikosti cca 70 x 100 cm, u stropu umístěným, které se často nesmělo vůbec otevřít k větrání, zvláště v době vycházek. V době řádění velitele SVS Klose byla okenní skla zamalována modrobílou barvou, aby vyšetřovanci neměli možnost se tajně dívat na vyšetřovance jiných oddělení při vycházkách na dvoře. Topení nedostatečné, asi 4 - 5 žebry ústředního topení, umístěnými nevhodně u dveří. Voda k umývání, mytí šálku i k pití v zašlém kbelíku, obyčejně jediném pro všechny vyšetřovance na cele, s vodou zteplalou, v nedostatečném množství. Teprve v druhé polovině padesátých let zařizeny na cely vodovodní přípojky. Až do té doby byli vyšetřovanci velmi zhusta nuceni umývat šálky, jídelní přístroje, mýt se a pít s použitím vody z W.C. Denní hodinové vycházky se často vynechávaly, nebo zkracovaly na 10 až 20 minut. Spaní i v zimě s chatrnými přikrývkami s odhaleným obličejem a rukama na přikrývce, z obav před sebevražednými pokusy vězňů.

LÉKAŘSKÉ OŠETŘENÍ: Často hlásícím se vyšetřovancům odepřeno, nebo povoleno po urgencích. Léčebné možnosti zprvu ubohé, léčiva typu aspirin — živočišné uhlí, později léčiv všech druhů dostatek. Těhotné ženy řadu let až do slehnutí na kobkách, opakovaně na kobce i rodily, v druhé polovině padesátých let se již dbalo na to, aby byly přemístěny před porodem do vězeňské nemocnice.

ZACHÁZENÍ S VĚZNI: K fyzickému týrání vyšetřovanců na samovazbě celkem nedocházelo, ale nelidský postoj, morální deptání nebylo řídké. Vedlo to k častým sebevraždám a sebevražedným pokusům vězňů. Nejčastěji oběšením, podřezáním na zápěstích, jednou podle mé paměti protětím stehení tepny, (případ *(jméno)* nebo podobného jména na odd. *(číslo)*). Sebevra-

žedný pokus spáchala na odd. (číslo) i (jméno) přeškrábáním zápěstních žil špendlíkem). Časté pokusy sebevraždné různými, tajně naschráněnými prášky. Sebevraždné pokusy hlášeny a zapisovány v knize zvláštních příhod na ošetřovně samovazby, kterou by bylo poučné znovu projít, ale v době náčelníka samovazby Komárka byly sebevraždné pokusy jím samým zatajovány a hlášeny jako „sebeпоškozování“. Úmyslná sebeпоškození byla celkem vzácná u politických vězňů, častá u kriminálních případů (inkoustová tuha do oka, vrážení hřebíků a drátů do těla, do žil, pořezání, i pokus o harakiri, polykání cizích předmětů, i v obrovském množství, lžic, drátů, zavádění svazku zápalek do močové trubice a mnohými jinými způsoby). Počet dokonaných sebevražd možno odhadnout za cca 10 let na několik desítek, pokusů několikrát více.

HLADOVKY byly velmi časté, ale vždy se minuly, pokud je mi známo, účelem, i když trvaly, pokud se pamatuji u vězně (jméno) 90, nebo snad dokonce 190 dní. K umělé výživě se přirozeně vždy po 1-3 dnech přikročilo, ale tím zmizel jakýkoliv další zájem o hladovějícího. Vážně nemocní nebyli propuštěni, s odvoláním na to že v nemocnici je jim ve vězení zaručena péče téže kvality, jaké by bylo ošetřování na svobodě.

Přirůstky přicházející od STB nebo z jiných věznic, procházely vstupní „prohlídkou“ lépe řečeno představením šéflékaři, úředně ustanovenému, který však zpravidla přezídal i očividné stopy týrání (krevní podlitiny po celých zádech, hýždích a na stehnech i břicho, zanícená, oteklá chodidla po baštonádě, tržná zranění s podlitinami hýždí po bití olověným kabelem atp.), a do záznamu o prohlídce zapisováno, že je vyšetřovanec zdrav, nebo byly zapsány jen některé chorobné stavy z období před zatčením (oční vady, žaludeční vředy, vyrážky a pod.). Smutně velkorysým přezíráním zranění týráním způsobených proslul dr. Sommer za svého působení na Pankráci. Dr. Straka pak byl vždy ochotný ordinovat některým neklidným vězňům nebo psycho-

patům značně bolestivé a nikoliv neškodné alkoholové injekce do svalstva hýždí, místo nichž lékař samovazby (vězeň) tajně aplikoval neškodný fyziologický roztok. Ve funkci šéflékaře se postupně vystřídali dr. Saska, dr. Grünberger, dr. Prokšan, dr. Straka. Mimo dva výše uvedené, není snad možno ostatním jmenovaným nic podstatného vytknout.

Z původních členů SVS nelze celkem snad nikomu nic vážnějšího v jejich zacházení s vězni vytýkat — až na vládce korekce Svobodu, který se snad kochal tím, měl-li pod svou mocí vězně v řetězech zakované a s těžkou koulí připoutanou k nohám a s oblibou se rozptyloval ukládáním dřepů, hlášením skrze zavřené dveře několikrát denně zařukáním na špehýrku a pod. Velitel samovazby Kvasnička spíš křičel než ublížil, stejně Horáček, který naopak s útrpností sledoval svého bývalého představeného (snad radu Čulíka nebo Wünsche nebo Wienera), který byl od STB zatčen a těžce ztýrán, při jeho procházkách (vycházkách) po vězeňském dvoře bloku B - C.

Lidskost k vězňům a soucit s nimi odpykal dozorce Horáček (jmenovec shora uvedeného) smrtí na šibenici. Z původních zaměstnanců zmizel brzy ředitel Bohdalecký, Wiener, Čulík, Wunsch, Jankovský, Beneš. Obávaný byl Kocourek, o němž mezi vězni kolovaly pověsti, že se dobrovolně hlásil ke službě kata, Pavloušek, Kobrle, Krátký, Čerňák (pro svou neochotu a odmítavost k prosbám vězňů), někteří z nově naverbovaných dozorců z řad milic (?), z nichž jeden mladík, nazrzlý, jak se domnívám, s oblibou v noci vzbouzel k smrti odsouzené s tím, aby se již připravili, a po hodině jejich duševních muk jim řekl, aby si opět lehli, že je poprava odsunuta. Jméno nevím. Na IV. C odd. ve vazbě STB byl obáván sadistický Vinický, poznameňaný ohněm ve tváři. Z vyšších velitelů byl postrachem vězňů i dozorců velitel SVS plk. Klos a despotický velitel věznice Komárek. Velitel Kramer byl neoblíben i mezi dozorci, zvláště po podivné smrti svítiplynem

dvou dcerušek ve věku 3 a 5 let ve vánočním období, po níž byl přeložen, tuším na Bory. Velitelé Skála a Tvrz konali, pokud je mi známo, svoje povinnosti lidsky. Tvrdá a neoblíbená byla usměvavá Holešovská.

V době věznění na odd. STB na IV. C. zemřel na vnitřní pouřazové krvácení a zranění vězeň na poslední kobce vpravo, který snad byl kdysi naším vojenským atašé v Kanadě. Zranění utrpěl v době vyšetřovací policejní vazby. Na následky podobného traumatu skonal pravděpodobně i vyšetřovanec Václav Vrba, již po předání do vyšetřovací vazby soudní, na III. B. (snad 103 býv. přísl. SNB. Zemřel po převozu do vězeňské nemocnice dne 11. ?. 1950.).

Bližší informace o uvedených a dalších případech možno získat na podkladě knih lékařských prohlídek, vedených vězeňským lékařem na samovazbě, dále tamtéž vedenou knihou o hlášení zvláštních událostí a záznamy jsou, doufám, zachovány a dosažitelné.

(Jméno, povolání.)

Titl.

K 231

Karlovo nám.

Praha.

Věc : Svědectví proti býv. veliteli St.B. V. Peškovi :

(Jméno), vyšetřovanec státního soudu na Pankráci, I C, cela č. *(číslo)*, vězeň č. *(číslo)*, vzbuzen dne 4.8.1949 asi kolem 22 až 23 hod. (mimo jiné spoluvězeň *(jméno)*) nářkem ubíjené ženy. Podařilo se vyhlédnout z okna přes dvůr, do osvětleného okna vyšetřovací místnosti STB. Zahlédnutí dva vyšetřující, a sice Pešek a Vinický, obnaženi po pás (pouze v kalhotách). Z místnosti se ozýval nářek ubíjené ženy.

Z vedlejší cely (myslím, že č. *(číslo)*) jak druhý den ráno ostatní spoluvězni (kteří lépe viděli do vyšetřovací místnosti, měli celu naproti) sdělovali, na př. vězeň

(jméno), že Pešek s Vinickým rozbijeli svázané ženě na zemi o holení kosti láhve, občas ji zvedli a znovu s ní uhodili na zem.

Žena, když se probírala z bezvědomí, naříkala, což oba vyšetřující, zřejmě v podnapilém stavu, posměšně (a kupodivu dost hlučně) napodobovali.

Podobný nářek — pravděpodobně rovněž ubíjené ženy — se opakoval dne (datum).

(Jméno, adresa.)

ŽENSKÉ VĚZNICE

Lichačev a Makarov od počátku svého působení v ČSR kriticky poukazovali na to, že práce čs. bezpečnosti je příliš měkká a nerozhodná, že se bezpečnost nechává odstrkovat, neprosazuje dost energicky svoje názory a požadavky a že s třídním nepřítelem se jedná příliš v rukavičkách.

*Zpráva komise ÚV KSČ o
politických procesech a reha-
bilitacích v Československu
1949-68*

23.5.1968 (Karta)

V Pardubicích byly soustředěny od roku 1952 velkou většinou ženy od státního soudu, hlavně vyšší, mnohaleté tresty. Mezi nimi byly ovšem i retribuční, jako dozorkyně Wernerová z Rawensbrücku a jiné, a dále i kriminální případy, hlavně vraždy. Stav uvězněných žen se pohyboval mezi 800-900. Pracovalo se na různých dílnách, za různých pracovních, zdravotních a existenčních podmínek. Mezi námi bylo mnoho žen starých, nemocných i mladších neschopných práce i pohybu následkem vyšetřovací vazby a metod vyšetřovacích. Dozorčí orgány vládly podle toho, jak se zotřovala politika vnitřní i zahraniční. Poměry se postupně zhoršovaly. V roce 1954 bylo v táboře zřízeno „zvláštní uzavřené oddělení“ čili „vězení ve vězení“. Tam bylo soustředěno 50 žen státního soudu s vysokými tresty. Většinou to byly představené klášterů, členky národního shromáždění, ZNV a vysokoškolačky, které měly přísný zákaz styku s ostatním táborem a bylo jim řečeno opětovaně, že jediná cesta pro ně odtamtud je nohama napřed. Postrádaly nejprimitivnějších hygienických potřeb, neměly styk s domovem, nepracovaly, a tím neměly možnost nákupu vedlejších požitků. V zoufalství nad neudržitelnými poměry vstoupily do hladovky, kterou přijeli zlikvidovat dva vysocí důstojníci min. vnitra. Poté se zhoršovaly poměry v celém táboře tak, že v září vstoupilo 520 žen tábora do hladovky. Požádaly velmi slušnou formou velitelství tábora, aby byla zavolána komise MV a aby byly ženy vyslechnuty o stávajících potížích a důvodech hladovky. V té době totiž hrozil jeden ze dvou zděných bloků sesutím. Bylo v něm ubytováno na 400 žen. Proto bylo celé množství nastěhováno do nouzové budovy skladiště, kde na 80 žen byl jeden nesplachovací kloset. Byly tam myši. Spaly jsme na zemi, na tenkých slamnících, žena vedle ženy těsně namačkané, z různých pracovišť a z různých směn, denních, odpoledních do 23 hodin. Jedna druhou rušily a nevyspalé, unavené nastupovaly k hodinovým

nástupům na „apelplatz“ a do práce. Na švadlárnách, kde na jediné bylo 60 elektrických strojů, bylo zakázáno otevírat okna, vzduch byl nedýchatelný dusnem, potem a prachem z látek. V této době byla neomezenou velitelkou 20ti letá příslušnice STB, která si právem vysloužila přezdívku Ilse Koch. Měla přímo sadistickou nenávist k nám „státním“. Podporovala donašečství, fízlování, a stupňovala tak nervovou zátěž již tak dost zmučených žen. Posledním právem protestu vězňů je po celém světě hladovka a naše noviny se rozplývaly v dojatém líčení hrdinství jedince, který zahájil v Alžíru hladovku, z důvodů daleko méně tragických, než byly naše. Tato hladovka byla zlikvidována hrozbami a nátlakem a zůstalo v ní pouze 22 žen, které byly zavřeny do onoho bloku, který hrozil zřícením. K odstrašení celého tábora nechaly nás nastoupit před celým nastoupeným táborem ke zdi bloku, vždy dvě a dvě a 2 příslušníci se samopaly s námi. Vypadalo to jako chůze na popravu, ale morálku lágru to podivuhodně zdvihlo. Pak jsme byly převezeny k výslechům, dostaly jsme trestem 10 dnů korekce a zaražené vyhody na 3 měsíce — t.j. žádný styk s rodinou. To vše bylo za pana ministra Baráka. A dalo by se psát ještě dále, celé smutné romány.

V červenci 1956 opovážilo se 12 žen ze zvláštního oddělení napsat dopis přes MV a velitelství, gen. taj. OSN Hammerskjöldovi s upozorněním na nesrovnalosti v jejich výsleších i obviněních a nezákonně dlouhotrvající tresty. Byly přísně vyslýchány, opět na samotkách v Pardubicích, pak odvezeny na Pankrác na samotky na 2 roky (ovšem bez verdiktu), kde těžce pykaly za svou odvalu.

(Dodatkem uvádí bývalá (specializace) lékařka MUDr. (jméno))

V zimě 1952 jsem pracovala na švadlárně na onucích. Venku bylo 16 stupňů mrazu a v čelní stěně švadlárně byl otvor ve zdi pro plánované topení v rozměru 1x1 m.

Ženám u strojů přimrzly ruce a trpěly omrzlinami III. stupně s otevřenými ranami. Jednoho večera jsem byla odvedena velitelkou Blaženou na velitelství, kde bylo několik důstojníků bezpečnosti a žádali na mně, abych potvrdila, že mají pardubické „dámy“ omrzliny z lyží. Odmítla jsem a po pravdě jsem vypověděla o trýznění na pracovišti.

(*Jméno, podpis.*)

(*Místo*) 27. dubna 1968.

Úřad

Praha.

(*Jméno, plná adresa.*)

Věc: Stížnost na prokurátora Dr. Barbaše, soudce Dr. Rudého a důstojníka SVS Klose.

Začátkem (*měsíc*) 195 byla jsem odvezena od mých rodičů z (*místo*) u (*místo*) příslušníky STB v (*město*) k Okr. soudu v (*místo*). Tam mě vyslyšel prokurátor Dr. Barbaš. Křičel na mne, urážel mne a vynucoval na mně přiznání, že jsem věděla něco o „činnosti“ mého manžela. Když začal vyhrožovat, že dá mého manžela oběsit, jestliže se nepřiznám, řekla jsem ve strachu o manžela, a abych už měla pokoj, že se přiznávám. Byla jsem propuštěna s tím, že musím opustit bydliště.

Dne (*datum*) 195 o půlnoci jak tehdy bylo zvykem, jsem byla na základě prokurátorského příkazu zatčena, odvezena do vazby v (*místo*) a (*datum*) 195 přivezena se svou „skupinou“, z níž jsem většinu lidí neznala, na Pankrác. Dne (*datum*) 1954 jsem byla senátem Státního soudu za předsednictví Dr. Rudého, odsouzena podle zák. 231/48 sb. par. (*číslo*), odst. (*číslo*) k trestu (*číslo*) odnětí svobody. Byl předložen lékařský doklad, že mám nemocnou páteř, který Dr. Rudý odložil s poznámkou „Stejně tomu nerozumím“. Celé líčení proběhlo za deprimující nervosity strachu, křiku a vyhrožování Dr. Rudého a prokurátora Dr. Barbaše, kteří, cokoliv jsem chtěla říci, nepřipustili, při čemž ostatní soudcové — v procesu, při kterém byly navrženy

tresty smrti — se zřejmě nudili. Pokud vím, ve většině států manželka se může vzdát svědectví proti svému manželovi a nikdo nemusí svědčit a vypovídat proti sobě. Já jsem k tomu byla hrozbou přinucena a sama odsouzena jen na základě vynuceného vlastního „přiznání“, neboť soud „došel k přesvědčení“. Ve výkonu trestu jsem pracovala v (*podnik*) bez ohledu na moji nemoc, která se značně zhoršila a následky nesu do dnes. Po soudu, asi (*datum*) na naše ženské oddělení na Pankráci vtrhl důstojník SVS se skupinou LM. Všichni, ale hlavně důstojník, řvali, že nám není zle, když neškrábem a nežerem omítku ze zdi. Pak jsme byly vyhnány na chodbu, vyslečeny do naha, sebráno nám všechno osobní prádlo, byly jsme ostříhány takřka dohola. Při návratu na cely jsme zjistily, že byl proveden „filcunk“, všechno převráceno, byla nám sebrána večeře, dopisy připravené k odeslání a kavalce. Okna byla zabílena, a musely jsme spát jen na podlaze. Spoluvězeňkyně, pocházející z mého nynějšího bydliště, mi řekla, že důstojník je Dr. Karel Klos, který byl za války ve Volyni okr. soudcem.

Později jsem tohoto důstojníka ještě viděla s tehdejšími ministrem Št. Raisem, jemuž jsme uklízely jako trestanecké komando vilu.

Toto není žádost o rehabilitaci, ale stížnost na uvedené funkcionáře, neboť nechci, aby se cokoliv z toho, co jsem prožila, opakovalo, třeba na mém dítěti nebo vnucích. A jsem přesvědčena, že dokud kterýkoliv z těchto funkcionářů vykonává svůj úřad, toto nebezpečí je reálné.

(*Podpis.*)

(*Jméno, plná adresa.*)

Z a t č e n í - v y š e t ř o v á n í .

Zatčena dne (*datum*) (týden před svým sňatkem) přísl. OBZ hl. štábu. Výslech trval asi 10 - 12 hodin, jenž byl také mým jediným výsledkem. U výsledku

jsem dostala facku, která zasáhla levé ucho, pak jsem přestala slyšet. Tato porucha trvá dodnes. Můj pobyt v cele hl. štábu MNO trval dva dny, pak jsem byla převezena do Bartolomějské. Zatykač napsal t. zv. Dr. Pech, známý svou arogancí. Do noci jsme slyšely výkřiky vyslýchaných vězňů.

Jednou jsem byla svědkem, když do místnosti otisků prstů přivedli člověka, který byl v obličeji jedna krvavá podlitina a na otázku uniformovaného příslušníka, konajícího službu, co dělal, že je tak zřízený, odpověděl : „Zeptejte se tam těch nahoře !“

Asi (*datum*) převezena na Pankrác. V (*datum*) pokus o útěk, který se nepovedl, znovu vyslýchána příslušníkem STB Peškem, nařízena korekce, spojená s hladovkou, temnicí a spaním na holé podlaze, svlečena do naha. Šaty mi byly vráceny až za několik hodin pote. V korekci jsem setrvala asi 14 dnů, kdy jsem pak byla eskortou dopravena do (*místo*), kde se pak konal soud dne (*datum*).

V ě z n ě n í.

(*Věznice, data pobytu.*) Těžká práce v pekárně, pracovní doba 14-16 hodin denně. Plicní nález — přeložena do (*věznice*) odtud na podzim v r. (*rok*) přidělena k prac. komandu pro rekonvalescenty do (*místo*).

Pardubice. V roce (*rok*) asi v (*měsíc*) - soustředění vězeňkyň s vyssimi tresty z celé republiky v Pardubicích. Podmínky velmi špatné. Hlad a zima. Po práci v dílnách následovaly brigády, které trvaly až do pozdních večerních hodin. Na cele byla zima, netopilo se, zimou jsme nemohly usnout. Někdy na podzim v r. (*rok*) musely jsme nastoupit na dvoře, všechny věci svázat do prostěradla a v pozoru stát asi od 10 hod. dopoledne až do pozdních nočních hodin. Důvod neznámý. Děvčata z krejčovské dílny měla hnisající omrzliny na ruku. Za každou maličkost se platilo korekci bez oken, větrání a světla. V roce (*rok*), asi v listopadu musely jsme zachraňovat řepu. Padal

sníh s deštěm, oděvy nebylo možné vysušit a ráno mokré šatstvo jsme oblékly a znovu na brigádu.

V (*měsíc, rok*) podmíněně propuštěna s podlomeným zdravím (těžký zánět ženských orgánů, později rakovina těchto orgánů — operace, onemocnění žlučových cest — operace). Po mém propuštění hned třetí den mě v bytě vyhledal příslušník STB z (*místo*) (bydlela jsem u své matky v (*místo*)). Nařídil, že se musím každý druhý den u něj hlásit v (*místo*) na STB. Chtěl, abych mu nosila zprávy o poměrech v (*podnik*), kam jsem byla pracovně přidělena jako dělnice. Pokaždé vyhrožoval, že mě nechá znovu zavřít, že odmítám spolupráci atd. Byla jsem nervově úplně vyčerpaná a jednou jsem chtěla již skoncovat se životem. Tento tlak a pronásledování skončilo, když jsem se v (*měsíc, rok*) provdala.

O „živoření“ již na svobodě psát nebudu, každý to zná ze svých zkušeností. T.č. pracuji jako dělnice s částečným invalidním důchodem, který mi byl přiznán v roce (*rok*).

(*Podpis.*)

V (*místo*) dne 28. března 68

P.T.

(*Úřad, místo.*)

Týká se : Rozsudku Krajského soudu

v (*místo*) ze dne (*datum*)

č. j. (*číslo*)

Žádost o rehabilitaci.

Tuto žádost podávám z důvodu, že jsem byla neprávem odsouzena pro čin, který jsem nespáchala, a sice pro velezradu.

Není pravdou, že jsem byla členkou protistátní organizace (*jméno*), která prý, podle obžaloby měla připravovat rozvrat státu.

Není pravdou, že jsem připravovala úkryt pro cizího agenta a vešla s ním ve styk. Jest to bídná lež. Byla

jsem vyslýchána a trýzněna, abych se přiznala, a to referentem STB, a sice způsobem nejhorším, jaký může být. Tloukl mi hlavou o zeď, praštil se mnou na zem tak dlouho, až jsem začla krvácet. Strčil mne do temnice a to poprvé na 4 1/2 hodiny a pak na 14 hodin, kde jsem musela chodit do kola, nesměla jsem se zastavit, jinak mi vyhrožovali, že mne hodí do vany naplněné studenou vodou. Opírala jsem se o zeď a v důsledku toho jsem měla prsty rozedřené. Když jsem padla, teprve pak mne odnesli na celu.

Jednou při výslechu mi napsali lístek na 48 hodin do temnice. Mezi výslechem tam přišel p. náčelník, který se mne ptal, jsem-li Moravanka, žekla jsem, že jsem Češkou, a když spatřil lístek na stole napsaný do temnice, roztrhal jej a řekl referentovi, že jest to naposledy, co mne tam poslal.

Surové zacházení referenta mělo za následek, že jsem chodila od výslechů se zakrvácenými bačkorami a prádlem. Svědkem tohoto mého tvrzení byla paní (*jméno*), kterou mi dali na celu. Poručila, abych se svlékla, hodila zakrvácené prádlo okénkem na chodbu a poručila přinést mi prádlo čisté. Chodila jsem též k lékaři, který mi dal nějaké užívání, které málo pomohlo. Po nějakém čase mne odvezli do civilní nemocnice na prohlídku k panu MUDr. (*jméno*), který se mého vzhledu lekl. Vážila jsem totiž pouze 37 kg. Prohlédl mne a nařídil, aby mne dali do vězeňské nemocnice. Oni to však neudělali, naopak, půl roku jsem musela vzdor krvácení chodit na výslechy.

Teprve po odsouzení mne odvezli do (*věznice*), kde mne operoval pan MUDr. (*jméno*) (též vězeň). Tři měsíce jsem byla po operaci ve (*věznice*) a pak ve (*věznice*).

Jednoho dne přijeli za mnou dva páni z ministerstva (*resort*). legitimovali se a ptali se, jak bylo se mnou zacházeno při výslechu v (*místo*). Řekla jsem jim, že jsem už na (*počet*) roky odsouzena a že jsem si žádnému nesměla stěžovat. Oni mi odpověděli, že je jim

známo, jak se mnou bylo zacházeno, avšak chtějí to slyšet přímo ode mne. Pověděla jsem, jak surově jsem byla týrána a ranami k výpovědi donucena, a to k údajům, které se nezakládaly na pravdě. Při výslechu jsem měla obyčejně zavázány oči.

Když jsem byla na (*místo*), přijeli za mnou z (*místo*) s dotazem, zda bych poznala referenta, který mě vyšetřoval a který byl na mne tak zlý. Řekla jsem, že ještě za 20 let bych ho poznala, že to nebyl člověk, ale satan. Ukázali mi 3 fotografie, a na té třetí jsem ho poznala. Slíbili, že mne pustí domů, poněvadž mi chybí do uplynutí trestu pouze 1/2 roku. Protože jsem se však vyjádřila o referentu shora uvedeným způsobem, nebyla jsem propuštěna.

Při vyšetřování v (*místo*) vypověděl p. (*jméno*) z (*jméno podniku v místě*), že byl surovým způsobem přinucen, aby vypovídal, že přede mnou mluvil proti státu a KSČ. Největší utrpení jsem prožila při výslechu, kde mne chtěli přinutit, abych vypovídala, že byl u nás (*jméno*), kterého jsem vůbec neznala. Tenkrát mne vodili v poutech jako nějakého vraha.

Znala jsem pouze starého (*jméno*), který byl v roce 1947 u nás se žádostí, aby mu manžel dojel na Moravu pro nějaký stroj na řezání železa. Bylo to poprvé a naposledy, co jsem toho jmenovaného pána viděla.

Když se konal v (*místo*) soud, odvezli mne a nařídili, že až budu stát před soudem, nesmím se nikam dívat a pouze odpovídat na jeho otázky. V (*místo*) jsem však nebyla souzena, až později v (*místo*). Pravděpodobně se báli, že vlastně nic nevím a snad chtěli, abych proti někomu svědčila.

Veškeré údaje, pro které jsem byla v roce (*rok*) v (*místo*) na (*počet*) roky odsouzena, byly uměle vykonstruovány, zkresleny a nepravdivé. Vše, co uvádím, se zakládá na čisté pravdě a je možno v této době vše řádně vyšetřit a ověřit. Prohlašuji, že jsem byla odsouzena nevinně.

Žádám proto, aby mi byla vrácena čest a majetek, zdraví však mi nikdo vrátit nemůže.

Když jsem se vrátila z vězení, byla jsem v (*místo*) po nějakém čase přešetřována a měla mně být vrácena polovina zkonfiskovaného domu. Prokurátor (*jméno*) z (*místo*) to však zamítl, s poznámkou, že jsem byla členkou nějaké (*organisace*), což se nezakládalo na pravdě. Tudíž mi nic nevrátili.

Na základě všech mých pravdivých údajů žádám zdvořile, aby se mi dostalo v brzké době zadostiučinění za všechny křivdy a bolesti tělesné i duševní.

Doufám v příznivé vyřízení mé žádosti.

(*Podpis, adresa.*)

Dagmar Šimková,
Chelčického 55
Písek

Písek, 14.5.1968.

SVĚDECTVÍ O USMRČENÍ DVOU ŽEN V NPT PARDUBICE A O NELIDSKÉM ZACHÁZENÍ V TOMTO ÚTVARU

Přes vánoční svátky v r. 1959 jsem byla v NPT Pardubice pro odmítnutí nedělní práce v korekci ještě s několika spoluodsouzenými. Vzpomínám si, že to byly (*několik jmen*) a ještě někdo další, na jména si již nevzpomínám, ale dají se snadno zjistit, protože jsme byly potrestány hromadně za stejný přestupek. 31.XII.1959 nebo 1.I.1960, v den, kdy náš trest měl končit, stala jsem se svědkem následující události.

Korekce byly ve sklepě pod budovou A, oddělené katrem od t. zv. izolovaného odd., kde byly uvězněny psychopatky nebo osoby z hlediska vedení útvaru neúnosné. Byly tam buď pro výtržnosti, které způsobovaly svou abnormalitou, nebo (a to byl častější důvod) pro neplnění předepsaných norem. Zpravidla byly pro toto oddělení vybírány příslušníkem, který měl funkci výrobního a zajišťoval plnění plánu na různých

dílnách. Tyto ženy, mezi nimi i jedna politická (*jméno*), byly pak na neurčitou dobu v tomto odd., kde ve většině případů prožily 2-3 roky. V izolaci dostávaly snížené dávky jídla, jídlo většinou už studené, trpěly strašlivou zimou, stálým vlhkem, tmou a nečistotou. Prakticky se nemohly nikoho dovolat, nikdo s nimi nechtěl mluvit a pro své duševní vychýlení, tímto utrpením ještě vystupňované, nebyly schopné řešit svoji situaci formou psané stížnosti. Bylo s nimi nakládáno surově, téměř každou noc se z izolace ozýval strašný nářek a volání o pomoc. I mezi sebou se praly a několikrát tam došlo k těžkým ublížením na těle. Ty, které byly slabší, se nemohly ubránit přesile. Žádný z příslušníků se nesnažil tomu zabránit, většinou se tomu smáli. Mnohokrát jsme se snažily upozornit ty příslušníky, kteří o tom rozhodovat mohli, aby tyto ubožačky byly dány do ústavní péče psychiatrů, (*jméno*) o tom mnohokrát mluvila a za ně prosila, já sama jsem také při každé příležitosti o tom mluvila, jednou i s komisí z Nár. shromáždění, ale vše bylo marné. V této izolaci byla zabita Olgou Turkovou mladá žena, jejíž jméno neznám.

Olga Turková byla zuřivý šílenec (zešilela ve vězení) a izolována byla proto, že spolu s jinými trestankami zákeřně a surově zabila nemocnou a bezbrannou Josefíkovou. Zabily ji tak, že na bloku B ji přepadly, odtáhly do umývárny a tam jí roztráštěly hlavu o betonové koryto, až jí vyhřezl mozek. Zároveň jí polámaly žebra.

Turková té mladé ženě v izolaci vrazila do ženských orgánů násadu od koštěte a žena začala silně krváčet a hrozně křičet bolestí. Právě mělo isolační odd. nástup do koupelny. Ostatní trestanky, za účasti velitelky „Sulivanky“, tuto ženu táhly s sebou. V koupelně upadla na dlaždice a ony na ni pustily sprchu. Za malou chvíli pak zemřela. Po celou dobu u toho byla velitelka. Její smrt může podrobně vylíčit (*jméno*), která tuto událost si dobře pamatuje.

V odpoledních hodinách zmíněného dne, kdy jsme byly v korekci, měla izolace vycházku. Při ní se Turková „pokusila o útěk“. Ten byl nemožný, vycházkový dvorek byl ohraničen ostřelovacím pásmem, věžemi s ostrahou, dále byl plot z ostnatého drátu, asi 5 m vysoká zeď a za ní zase dvory, hradby, střílny. Přesto byla vycházka hned ukončena, ženy zamčené na cely a Turková dovedena do kanceláře proti korekci, ve které jsem byla. Kancelář byla celá zasklená, osvětlená, okénko na podávání jídla mé cely nedopatřením otevřená, takže jsem všechno viděla a slyšela. V kanceláři byli tito příslušníci: zástupce náčelníka. „Pepíček“, „Honza ze zahrady“ a velitelka „Kobra“, která byla těhotná. Přesto však to s velkým zájmem sledovala. Oba příslušníci začli Turkovou mlátit a sprostě jí nadávat. Některý z nich ji povalil na zem, někdo ji kopal a ona plakala a prosila, ať ji už nechají, že všechno udělá, co budou chtít. Při tom jim vyčítala, že vždy poslechla a šla bít ženy, na které ji poslali. Přesně se pamatuji na tento její výrok: „Všechno jsem udělala, jak jste chtěli. I proti té Zenáhlíkové a (*jméno*) dali jste mi sklenici sádla a já jsem všechno řekla, jak jste chtěli.“ Tento výrok je důležitý z následujícího důvodu: Marie Zenáhlíková a (*jméno*) byly v Pardubicích nečekaně obviněny z toho, že chtěly zneužít Turkovou k založení illeg. skupiny venku. Byly vyslyšeny příslušníkem „Výkonu trestu“ a při výslechu konfrontovány s Turkovou, která je „usvědčovala“, že jí daly civilní oblek pro útěk a adresu nějakého Ing. S ním měla navázat spojení. Oblek byl jako předmět doličný v kanceláři. Byl to divadelní kostým pro Viktoru, z divadel. kroužku, kde se „Viktorka“ hrála. Ani jedna z uvedených žen neměla do divadelního kroužku přístup. Byl tedy dodán některým z příslušníků. Dále: Ani Zenáhlíková, ani (*jméno*) se s Turkovou nestýkala. Turková byla už delší dobu v izolaci. Rovněž adresu toho Ing. žádná z nich neznala, a tedy ani nemohla napsat. Šlo tedy o výmysl přísl. „Výkonu

trestu“, kteří z nějakého důvodu chtěli proti nevinným ženám zavést nové soudní řízení na základě výpovědi šilence. Obě tyto ženy byly pak aspoň pro par. 6 vyloučeny z amnestie. V případě M. Zenáhlíkové další věznění způsobilo těžkou nemoc.

Protože scéna v kanceláři byla hlučná, uvědomili si asi příslušníci, že by to některá z nás mohla slyšet, a pustili nás na blok, ačkoliv náš trest měl končit asi o 2-3 hod. později.

Turková byla pak používána k tomu, aby mlátila ženy v korekcích, pouštěli ji do některé cely, a ona tu ženu povalila na zem, tloukla ji a dupala po ní v botách. Jednou takto ztloukla (*jméno*), slyšely jsme z korekce její volání o pomoc, ale nevěděly jsme, co se děje. (*Jméno*) mi pak na bloku ukázala modřiny a podlitiny. Turková pak po čase zemřela v nemocnici na TBC, která se jí trvalým pobytem v izolaci zhoršila. Před smrtí prý mluvila o tom, jak byla zneužívána proti odsouzeným. Podrobnosti by jistě věděla některá z žen, které byly na nemocnici zaměstnány.

Dagmar Šimková

Dagmar Šimková,
Chelčického 55
Písek

Písek 22.5.1968.

DODATEK K VÝPOVĚDI O NELIDSKÉM ZACHÁZENÍ V NPT ŽELEZOVCE. V NPT Železovce jsem byla v r. 1955. Během svého pobytu jsem byla mnohokrát svědkem nelidského zacházení s vězni. Protože nebylo možné dovolat se nápravy (každá stížnost byla hozena do koše, ústní stížnost neměla smysl), rozhodla jsem se pro útek, abych tímto způsobem poukázala na nesnesitelné poměry v táboře. Po zadržení jsem byla vyšetřovaná u STB v Nitře kde jsem udala důvod svého útěku, zahájila protestní hladovku, abych přiměla Kraj. správu ke kontrole útvaru a velmi přesně jsem písemně zpracovala svoje zážitky v táboře. Tyto protokoly,

jakož i soudní protokoly Okresního soudu v Železovcích, kde jsem pak byla za útěk souzena, i různé pozdější stížnosti, adresované MV jistě existují a věřím, že by mohly jako dokument o poměrech v útvaru posloužit ještě lépe než moje nynější výpovědi. Byly sepsány a úředně potvrzeny v době, kdy se o těchto věcech ještě mluvit nesmělo, jsou přesné a jsou v nich uváděna jména.

U mého soudu bylo tehdy přítomno asi 20 příslušníků z tábora a asi 15 členů lid. milice. Během přelíčení jsem je několikrát adresně vyzvala (zejména tam, kde se mluví o smrti pol. věž. Věry Kasíkové), aby se ohradili, jestliže se jim má výpověď zdá být nepravdivá. Žádný z nich se však neohradil, čímž tedy potvrdili pravdivost mých obvinění. Jistě i o tom existuje prot. záznam u soudu v Železovcích.

Po mém odchodu z Železovců tam ještě řadu let panoval tvrdý režim, prakticky skončil až odchodem politických na amnestii v r. 1960. Od věrohodných žen vím, že tam jedna žena byla dána do korekce ve svěraci kazajce, svázána do kozelce, za několik hodin byla nalezena udušená. Docházelo k různým sadistickým výlevům různých příslušníků. Na př. cikánka Růžena Bandová, psychopat a člověk neschopný podrobit se jakékoliv kázní, byla za mrazu a sněhu, oblečená jen do košile a plátěné spodničky, bosa, přivázaná na několik hodin ke kůlu na dvoře. V případě, že by nebylo možno získat zmíněné protokoly, prosím, abyste mi to oznámili a já se pokusím o rekonstrukci.

Dagmar Šimková

Dagmar Šimková,
Chelčického 55
Písek

Písek 15.V.1968

Od 11.10.1952 jsem byla ve vyšetřovací vazbě v Praze, Bartolomějská ul. Ve věznici byl v té době veliký hlad. Jídla jsme dostávaly tak málo a tak špatné, že nám

často bylo zle hlady. Na př. : Ráno trochu melty a kus chleba, v poledne ovesná polévka t.j. pár vloček ve slané vodě, půl šálku krup, nemaštěných, jen uvařených ve vodě. Večer melta, ovesná kaše z vody, politá lžičkou marmelády, zředěné vodou, druhý den totéž, v opačném pořadí. Ani já, ani jiné z žen, s nimiz jsem později přišla do styku, neměla povolený nákup na přilepšení. Vycházky neexistovaly vůbec. Chování dozorců bylo všeobecně hrubé. Skoro každý den vtrhl někdo na naši celu, zavázali nám oči, musely jsme se svléknout do naha, dozorkyně prováděla prohlídku našeho těla, v otevřených dveřích naši cely dozorcí — muži prohlíželi naše šaty a prádlo. Při prohlídce těla prohlížela dozorkyně i spodní část našeho těla, a to i tehdy, měla-li některá z žen menstruaci. Utřela si jen ruku a šla prohlížet další. Nikdy nebylo možno použít klosetu, aniž by se některý z dozorců díval. Když nás viděl málo, kopal do dveří, až jsme vstaly. Toto ostatně se dělalo ve všech vyšetř. vazbách. V noci jsme musely ležet na zádech, nebo obličejem ke dveřím, ruce na pokrývce, kdo se ve spánku obrátil, byl probuzen kopáním do dveří a nadáváním. To vzbudilo celou celu a celé oddělení. Kdo byl vyčerpán, že se nedokázal kontrolovat a vícekrát za noc byl v poloze proti předpisu, musel za trest chodit, třeba i několik hodin. Noční klid byl rušen záměrně i silným světlem, a hlavně hlučným chováním stráží, které na chodbě hrávaly nějakou hru podobnou kuželkám, při níž tropili velký rámus a řvali smíchy. Někdy jsme nespaly celou noc. Při výsleších jsem velmi často musela stát, někdy se zavázanýma očima, nebo čelem ke zdi. Referent, menší tmavovlasý Slovák, mi často nadával, že jsem kurva. On i ostatní mne stále strašili, že moje matka spáchala sebevraždu. Věděli totiž, že můj otec sebevraždu spáchal a že mám o matku strach.

V prosinci téhož r. jsem byla převezena do Č. Budějovic. Tam bylo jídlo lepší, ale ani zde jsem neměla povolený nákup. Na první vycházku jsem šla za

14 měsíců po zatčení. 10 měsíců ani řádku z domova, moje dopisy rovněž nebyly odeslány. Zima v r. 1952 byla mimořádně tuhá, byly jsme na cele, kde vůbec nefungovalo topení. Byla jsem oblečena do plátěných trestaneckých šatů, pantofle bez punčoch. Nemohla jsem tu hroznou zimu vydržet, na zdích byla jinovatka. Žádala jsem referenta o teplé prádlo, nebo aspoň o povolení pokrývky, do které bych se směla zabalit přes den. Vysmál se mi a řekl, že to dostanu, až se přiznám. Následkem hrozných mrazů jsem tak prochladla, že jsem dostala zánět vaječníků a začala jsem hrozně krváčet. Vojenský lékař Dr. (*jméno*) mi napsal povolení na zakoupení tepláků. Referent se tomu zase smál a nákup nepovolil. Asi po 1/2 roce nepřetržitého krvácení jsem byla tak zesláblá, že jsem se jen potácela. Měla jsem také nesnesitelné křeče, ležet jsem ale nesměla. Jednou, když jsem se bolestmi svíjela, mi to lékař povolil, ale dozorce, který tam byl ve funkci zdravotníka kopal do dveří, musela jsem vstát a chodit. Jednou jsem se u lékaře setkala s (*jméno, povolání*), který tam byl ve výkonu trestu. Znal mě od dětství. Slyšela jsem jak tiše říkal lékaři, že nutně musím být vyšetřena a léčena, že jsem úplně vykrváčená. Sám byl (*odborná kvalifikace*), nesměl mě však prohlédnout. Léky které jsem dostávala, dával mi lékař bez faktické znalosti nálezu. Dr. (*jméno*) napsal mi návrh na vyšetření v civilní nemocnici, referent to ale zase zakázal. Bylo mi tehdy 23 let a referent musel vědět, že mi zůstanou doživotní následky. Můj ref. byl vyšší, silné postavy asi 38 letý, ke mně se násilně nechoval, využíval však vědomě mé tělesné sešlosti a užíval psych. nátlaku. Na př.: na Štědrý den si mě zvlášť zavoil proto, aby mi oznámil smrt mé matky. Nebo stylisoval různé nesmyslné přísahy a prohlášení, nutil mě je podepsat s tím, že jinak dá moji matku zatknout. Ta už však v té době zatčena byla. Také někdo z STB v Budějovicích napsal mým jménem velmi věrohodný moták a poslali ho po přísl. STB, která se vydávala

za moji přítelkyni, (*hodnost, jméno*), který byl můj kamarád, nic však o mé činnosti nevěděl. V motáku ho naváděli, aby navázal il. spojení s mojí sestrou v zahraničí. (*Hodnost, jméno*) byl pak proto, že mě znal, degradován, zproštěn voj. služby, celá léta pronásledován. Moták schoval a dal mi ho po mém propuštění. Z Budějovic jsem byla dána do věznice v Písku (jaro 1954). Zde byl také velký hlad. K večeři jsme např. dostaly vložkovou polévku plnou červů. Za 5 týdnů jsme se jen jedenkrát koupaly, a to v prádelně v neckách, celá cela v jedněch neckách najednou, v jedné špíně.

Pak jsem byla dána na Pankrác. Zde také byl velký hlad. Měly jsme i málo vody, pily jsme vodu ze záchodu. Často jsme dostávaly poloshnilé brambory, ty nám sypali do umývadel, v nichž jsme se myly. Na celách jsme byly s prostitutkami a cikánkami, málokdy dali politické spolu. Koupání se provádělo tak, že jsme se na cele svlékly a nahé, 3-4 cely najednou, jsme běžely přes celou chodbu do koupelny. Na chodbě bývala mužská stráž. Hrozně jsme se styděly, byl to ale vžitý způsob, nemohly jsme se nikoho dovolat, raporty pro nás neexistovaly.

Vzpomínám si, že jsem byla jeden čas na cele s pí. (*jméno*). Přišla od odvolacího řízení, kde jejímu synovi byl potvrzen trest smrti. Bylo mu asi 19-20 let, byl její jediné dítě. Sedla si beze slova ke stolku a jen si držela hlavu v dlaních. Vtom vtrhla do cely dozorkyně Holešovská a začala na ni řvát: „Jen tady nedělejte žádný tyátr, já vám to přeju, aby vám toho vašeho vraha pověsili, nic jiného si nezasloužíte, když jste vychovala vraha!“ Syn pí. (*jméno*) byl souzen za protistát. činnost, a nikoho nezabil. Nebyla jí s ním povolena návštěva před popravou, a už ho nikdy neviděla.

Velitelka odd. Eliška mě jeden čas, když zjistila, že jsem politická, dala na celu, kde byly dvě prostitutky-luetičky. Dr. (*jméno*) mě pak varoval před nebezpečím

nákazy, umývadla a ručníky jsme měly společné. Po odsouzení v r. 1954 jsem přišla do Pardubic. Zde byl nejhorší a nejrozšířenější systém udavačství, jaký jsem za 14 let věznění poznala. Pro spolupráci získával kpt. Koblížek vražednice, prostitutky, ale i třeba docela negramotné cikánky nebo psychopatky. Věřilo se zásadně každému výmyslu. Na základě častých udání, po mém návratu do Pardubic po útěku ze Železovců, stala jsem se spolu s mnoha jinými obětí štvanic. Celá řada dozorců mě bez příčiny sekýrovala, každou chvíli jsem se dostala do vyprovokovaných konfliktů, když se mnou někdo promluvil, už měl špatný posudek, selka (jméno) neprošla u komise jen pro to, že se mnou mluví (bydlely jsme na jedné cele). Začala jsem se vyhýbat lidem, abych někomu neškodila, stýkala jsem se jen s úzkým okruhem těch, kdo měly stejnou pověst jako já. To byl pak důvod pro par. 6. v amnestii, abych nebyla propuštěna, pro „styk s nepřátelskými živly“.

Před amnestií v r. 1960 mě veřejně napadl nám. min. vnitra Kotál, který na mne za přítomnosti asi 20 žen křičel, že z kriminálu v životě nevylezu, a až do mého propuštění se mi mstil. Před amn. v r. 1962 mi řekly 2 prostitutky, (jména si už napamatuji), že je kpt. Koblížek přemlouval, aby na mne podaly hlášení, že šířím nábož. myšlenky. Chtěl 2 svědectví, abych prý mohla být dána před nový soud.

V r. 1963 jsem byla dána se zbytkem politických do III. difer. skupiny do Opavy. Ačkoliv jsme byly nemocné a každá vězněna více než 10 let, daly nás do pevné věznice, na celách-samotkách jsme bydlely 4, s psychopaty, vražednicemi a nejtěžšími zločinci. Nákup omezen na minimum, ovoce, máslo vyloučeny úplně, hygiena strašná, strava zcela nedostatečná. Ze starých politických případů jsme zůstaly nakonec jen 3, z toho ještě Helena Kučerová a Anna Kubelková zemřely. Já sama jsem se v těch hrozných život. podmínkách nervově zhroutila. Helena Kučerová zemřela v Brně na rakovinu. Měla už řadu měsíců hroznou bolest, ale

stále musela chodit do práce. Věčně jsme musely pracovat přesčas, protože normy byly přehnaně vysoké. Stále nikdo nebral vážně, že je nemocná. (*Jméno, povolání*), který k nám byl velmi hodný a snažil se nám pomoci jako nikdo předtím, v útvaru delší dobu nebyl. Kvapně byla odvezena do nemocnice v Brně, kde za pár dní zemřela. Hrozně trpěla, teprve pár dní před smrtí dostala léky a dietu, před tím se svíjela v bolestech, nemohla ani spát, ale musela plnit normu. Její smrt zavinila lhostejnost přísl. MV v Opavě. V jistém smyslu se snažili chovat k nám slušně, ale neměli na nás politické nikdy čas a vždy se na nás kladly takové požadavky jako na zdravé ženy, které byly ve vězení pár měsíců. Nikdy jsem se nesetkala s tím, že by někdo pochopil, že po více než 10 letech podvýživy a nervového vypětí člověk nemůže dokázat to co jiný, kdo je dobře živěn, proti nám všemožně zvýhodňován a vězněn pár měsíců.

Ještě se chci zmínit o eskortách. Ty byly vždy hrozné. Hodiny sedět bez pohybu a bez jídla. Při jedné eskortě ze Slovenska v r. 1955 jsem cestovala se ženou, která asi po 4 hodinách jízdy potřebovala jít na velkou stranu. Autobus však nezastavil, musela za jízdy užít kýbl, před očima všech dozorců, i ostatních eskortovaných vězňů, z nichž skoro všichni byli muži. Pamatuji se, že muži mívali při eskortách tak utažená pouta, že měli modré a zmrtvělé ruce. A to i v zimě, kdy jim určitě špatně prokrvené ruce omrzly.

Dagmar Šimková

Místo 16.5.1968.

Zatčena jsem byla STB (*datum*) ráno v (*místo*) a převzena do (*místo*) na STB.

Zacházeno bylo se mnou velmi brutálně. Jména referentů neznám, ale toho prvního bych poznala určitě. Při výslechu mě tloukl kotníky zavřené ruky do čela a hrubě nadával. Na př. Že jsem kurva a že bych se

položila každému, kdo by přišel. Při jednom výslechu se dostavil představený, který se mně ptal, proč pláču, tekly mně totiž z očí slzy, jak mě referent tloukl do čela. Odpověděla jsem mu, že mě pan referent tlučel do hlavy, což nakonec sám na mě viděl. Při dalším výslechu mi referenta vyměnili, nebyl však o nic lepší. Domluvil se s prvním referentem, neb byli stále spolu v telefonickém spojení. Tak mě zfackoval a ztloukl klíčema, až jsem byla celá pomočená a bez síly. Byla jsem totiž již předtím v temnici a to dvakrát. Tam rozsvítili pouze na 5 minut, když mě přivedli a pak nařídili chodit. Snažila jsem se chodit, ale byla tam úplná tma a každou chvíli jsem narazila na zeď. Sedělo se zde pouze na holé zemi a nesměla jsem se ani opřít o zeď. Když jsme byly dvě, opřely jsme se jedna druhé o záda. Jak jsem byla dlouho v temnici po druhé, nevím, protože mě tam bylo velmi špatně a probudila jsem se až na cele. Hlásila jsem se k lékaři, protože mě bolelo celé tělo a hlavně levá lopatka. Lékař mi však řekl, že jsem se uhodila a že mám tak strašnou podlitinu. Odpověděla jsem mu, že jsem se sama neuhodila. Později se pamatuji, že jsem nějaký čas ležela na samotce. Bylo to strašné. Celé noci tam hučela pila na řezání, nebo tam mňoukaly kočky. Muselo to být nahrané na magnetofonu.

Za celou dobu na STB. jsem byla venku pouze jednou, asi na nějaké střeše. Bylo to na jaře (*rok*). Z příslušníků pamatuji pouze jednoho, který mě hodil do temnice kus deky, když se mi udělalo nevolno. Jinak nepamatuji ani jediného příslušníka, který by pro mně něco udělal. Pokud jsem si požádala o vodu k napití, bylo mně doporučeno, abych se napíla ze záchodu, tam prý je studenější.

Potom jsem byla u Krajského soudu v (*místo*), kam za mnou STB. ještě jezdilo. Až v roce (*rok*) na podzim mě převezli do (*místo*). Na očích jsem měla ručník tak pevně utažený, že jsem omdlávala. Dali mě na samotku. Asi po 14ti dnech jsem žádala o nějakou práci a aby

mě již nenechávali samotnou. Řekli mně, že nikoho nemají. Až asi za měsíc, když jsem žádala k prokurátorovi a prosila, abych mohla být léčena, neb mě lékař nechtěl léčit a tvrdil, že mě nic není, přesto, že mně bylo velice špatně, dali ke mně na celu ženu a to vražedkyni. Bylo to strašné. Měla jsem veliké bolesti v kříži a nemohla jsem již ani stát na nohou. Pak přišly další ženy, ale již se dále nepamatuji, protože jsem byla ve velkých horečkách. Další Vám může sdělit Dáša Šimková.

(Datum, rok) velmi nemocná, byla jsem převezena do (místo). Tam mě přijímal vězenský lékař dr. (jméno). Byla zjištěna TBC kostí a sice několikanásobný nález. Hlavně pak křížokyčelní a levá lopatka, kde jsem měla později přes rok otevřený píštěl.

Jak sestry, tak i vězeňští lékaři se snažili mě zachránit, ovšem na ženské oddělení přišli jen ojedinele a tak mě viděli pouze na roentgenech. Pamatuji se, že tam byl dr. (jméno, jméno, jméno, jméno) a jiní.

Až skoro po roce mně darovala jedna pacientka cizí lék, prostřednictvím dr. (jméno) který u mně konečně zabral, a začínala jsem se zotavovat. Bylo to ovšem přísně tajné, aby se to nikdo nedověděl. Ta žena, která mně léky darovala, žije v Praze a může to dosvědčit.

Bylo to ale velmi zdlouhavé. Soud jsem měla v (místo, datum) odsouzena na (počet) roků, na nosítkách. Na nemocnici jsem byla plných 22 měsíců. Pak jsem byla na oddělení (místo) skoro celý rok. První návštěvu jsem měla za dva roky, a to samozřejmě na nosítkách. Přenesli mě do nějaké kanceláře. Na podlaze okolo nosítek byl namalován křídou kruh. Synek a dcerka u mě klečeli a matka seděla na židli. Samozřejmě se mě nesměli ani dotknout. Chlapec měl pomeranč a ani ten mě nesměl dát. Hrozně to na mě působilo.

V roce (rok) jsem se dostala do Pardubic. Byla jsem jako znovu narozená, neb jsem byla plných 5 roků stále ve věznici. V Pardubicích mě celkem nijak

neléčili. Měla jsem dietu, potom již jen přídavky a pak již jen obyčejnou stravu, neb pí. dr. Holubová všechno zrušila. Zde jsem také již pracovala.

V roce 1960. jsem byla propuštěna na amnestii a vrátila jsem se domů.

(vlastnoruční podpis)

Klub K 231

Jsem též jedna trpící občanka.

Manžela mi zavřeli pro protistátní činnost r. (rok) na 7 let a já jsem zůstala s osmiletým a šestnáctiletým synem bez prostředků na hospodářství o 26 ha ve (místo) okres (místo) před velkými, ba nemožnými úkoly sama. Nikdo nám nesměl jít pomoci, poněvadž nás označovali jako špiónskou rodinu. Já jsem byla nemocná, chodila jsem obden na injekce. Po roce hrozná práce a dřiny nebylo mně ponecháno ani zrno k setí, ani brambor k sázení, ani k obživě a na nic mně nebylo vyplaceno, ani halěř, přestože moje polovina statku nebyla zabavena. Nechtěla jsem se však vzdát a žádala jsem o úvěr na ONV v (místo), chtěla jsem koupit obilí k setí a brambory k sadbě, ale úvěr mi nebyl povolen, a tak jsem byla na pokraji zoufalství, bezmocná. Za nějaký čas ke mně přišel nějaký pán, dodnes nevím, kdo to byl, prý z (místo) a žádal, abych hospodářství předala MNV, a tak nemocná a vyčerpaná jsem se musela vzdát.

Začala jsem pracovat na státním statku (místo), farma (místo). Za krátký čas slyšela jsem od sousedky (jméno), že v soused. obci (místo) zakládali JZD, že lidé nechtěli vstoupit a že tam byla zavolaná posila. Mluvila jsem o tom v práci a tehdejší vedoucí farmy (jméno) mě udal. Přijeli dva tajní a četník (jméno) a zavolali mne a (jméno sousedky) na MNV, ale ta vše zapřela. Pak mě do kanceláře zamkli, postavili obličejem ke zdi a se zbraní v ruce na mne řvali: Mluv nebo tě od-bouchnem — a vyptávali se, kde mají sousedé schované

růz. věci, nic jsem neřekla. Po dlouhém trýznění mi řekli, že mají právo mě i děti odstřelit, ale že to neudělají, když jim podepíší nějaký papír. Když jsem si vzpomněla na děti, že by měly být zastřeleny, tak jsem papír podepsala, ale dodnes nevím, co v něm bylo. Za dva měsíce byla jsem volaná k soudu do (místo) a odsouzena na tři měsíce, poněvadž (jméno sousedky) a (jméno vedoucího) vše svedli na mne a odpřisáhli to. Prokurátor (jméno) pak žádal, abych byla vystěhovávána, což se stalo. Nebýt dobrého advokáta dr. (jméno) bych byla dostala 1-2 roky.

Před třemi roky vymáhali na mně z ONZ zaplatit 17.000 Kčs dlužných daní za rok (rok), kdy už jsem samostatně nehospodařila. Poněvadž nebylo žádné dovolání a hrozili mně zavřením, podepsala jsem, že se na úhradu tohoto „dluhu“ vzdávám své poloviny.

Ráda bych věděla, zda ti lidé, co páchali proti mně, bezbranné ženě, zlo, budou se muset z toho zodpovídat.

(Jméno, adresa.)

(Místo) 14. května 1968.

(Jméno, plná adresa.)

Ústřední výbor K - 231
k ruk. Oty Rambouska
Praha, Karlovo nám.
(Místo), dne 22. 5. 1968.

Vážený bratře,

promiňte, že ja Vás obtěžuji svou záležitostí, ale nemíním mlčet. Jedná se o žalobu na referenta STB v Liberci ve vyšetřující vazbě na Pastýřské ulici.

Narodila jsem se (datum), zatčena (datum), odsouzena (datum) za trestné činy velezrady podle par. (číslo) odst. (č odst.) k (počet) letům, propuštěna (datum) na amnestii.

Mým vyšetřujícím referentem na STB v Liberci,

Pastýřská ul. byl nějaký s. Ladislav Vávra, nyní bytem Malé Vrkoslavice, u Jablonce n. Nis., zaměstnán u Sdružení jablonecké bižuterie, Gottwaldova ul. Jablonce n. Nis.

Chtěla bych Vám alespoň částečně vypsát utrpení, které jsem prožila způsobem vyšetřování tímto příslušníkem STB. Kolikrát jsem byla u výsledku, nepamatuji. Ani jsem nebyla schopna logicky uvažovat a tyto výsledky počítat. Jenom to s čistým svědomím mohu říct, že i když mě nebil (nepočítám to, že mě během vyšetřovací vazby 2x tloukl protokolem o hlavu), připravil mě peklo. Moje Achilova pata byl (stáří) letý synek a moje matka, důchodkyně, které jsem nechala doma, a toho on tak hrůzným způsobem využíval a zneužíval, že jsem jeden čas neměla daleko k sebevraždě, i když možnosti byly značně omezeny. Jednou byl můj syn hodný chlapec, který trpí zločinností své matky, podruhé to byl parchant, který je tam, kam patří, moje matka byla svině mrcha, atd. a je tam kam patří, za mou výchovu a mou vinu. To jsou všechno jeho slova, a ještě mnohem více, z čehož mám ještě teď po tolika létech pocit strachu a bezmoci. Ale že to vše mohu „napravit“, budu-li „rozumná“ a budu-li vypovídat „pravdu“ tak, jak on ji zná.

Výslechů bylo mnoho a dlouhé a vyčerpávající a hnusné. Pamatuji se, že jednou mě odvedli z cely k němu ráno a v noci nato mě dali na jeho rozkaz do korekce, kde jsem byla ve tmě a pouze o vodě 3 dny a noci (protože sledování času bylo značně ztíženo) a na nemožně oteklých nohách (protože jsem musela stále chodit) odvedena opět k Vávrovi na nový výslech. Dal mě „změknout“, jak říkal. Před ním jsem nikdy nestála jako člověk proti člověku, ale jako nežádoucí, hnusný plaz před nadčlověkem. Také se velmi rád vyžíval v sexuálních otázkách a dedukcích s nejuvulgárnějšími výrazy, jako bych ani nebyla člověk. Toto morální ubíjení bylo horší nežli facky. Tu jsem dostala jen jednu, ale nevím od koho, protože jsem byla

vyslýchána se zavázanýma očima a byly tam mimo Vávra hlasu ještě 3. Po této ráně asi za týden po nesmírných bolestech jsem musela být odvezena do liberecké nemocnice, odd. (*specifikováno*), kde jsem byla operována na (*přesný údaj*). Od té doby mám (*tělesná vada*).

V Pastýřské ulici byl jako ošetřující lékař dr. (*jméno*) a jednou jsem u něho byla, protože jsem měla velké obtíže ze zimy na cele. On mi řekl: „Potřebujete teplé prádlo? To Vám já nemohu zařídit, až jak se budete chovat u výslechu.“ A Vávra nepovolil. Pamatuji se na chvíle, kdy jsem byla morálně úplně na dně, bezmocná, bez pomoci a celý svět proti mně poštván jako proti zločinci a Vávra hromadil lež na lež. Byly to hrozné chvíle, které nemohu zapomenout. A při tom Vávra ve mně vzbuzoval stále a stále hrůzu a strach. To podlomené zdraví jako já má z nás každý, že?

Zprvu jsem se bránila, přesvědčovala ho, že to není pravda, co on tvrdí, a on mě znovu a znovu „usvědčoval“ ze lži.

K soudu si mě připravil také, jak chtěl on. Pod vyhrůžkami, co všechno by se se mnou, mým synem a matkou mohlo stát, kdybych snad u soudu „selhala“.

To nebyl člověk, a já žádám, aby byl za toto nelidské zacházení Vávra potrestán.

Děkuji Vám a jsem s pozdravem.

(*jméno, podpis*)

Ústřední sekretariát K - 231

Praha 2, Karlovo nám. 17.

V měsíci květnu r. 1949 byla jsem zatčena STB v (*místo*) od dvou malých dětí, třebaže jsem byla vdova po revolučním padlém.

Ve vězení (*místo*) jsem prošla hroznými duševními i tělesnými útrapami a ráda bych uvedla jména těch, kteří se mnou tak nelidsky jednali, ovšem jména jejich nikdy přede mnou vyslovena nebyla, takže znám jen

ARMÁDA

O tom, kdo je vinný a kdo je nevinný...
rozhodne strana.

Karol Bacilek

(*Jméno, adresa.*)

(*Místo*), 3. června 1968.

Ústřední výbor K 231

Karlovo nám. 17

Praha II.

Byl jsem zatčen (*den*) ve (*ústav*) v (*místo*), kde jsem t. č. v hodnosti (*hodnost*) vykonával funkci (*funkce*).

Po zatčení jsem byl předán na hl. štáb. 5 odd. a tam v prázdné kanceláři hlídán vojínem tamější stráže asi do 2 hod. odpoledne. Oběd mi byl přinesen z důstojnické jídelny, kde jsem měl obědy předplaceny.

Pamatuji se na neslibný začátek; k obědu byla polévka (přinesená v hliněné otlučené míse — servírování se hodilo tak pro psa), jako příkrm byly halušky (naservírováno na novinovém papíře). „Řízené servírování hl. štábu 5 odděl.“

Odpoledne jsem byl převezen autem již za doprovodu správce vězení hl. štábu 5 odděl. do Kapucínské ul. „Domeček“, pověstný hlavně vyhlášenou osobností správce, tehdy kpt. nebo již škpt. Pergla. Dotyčný chodil zásadně v civilu jakož i všichni vyšetřující orgánové hl. št. 5. odděl. — chtěli tím asi zmírnit ostudu, kterou dělali armádě.

Pobyt na „Domečku“ (byl jsem tam asi do (*datum*)) byl vyznačen řadou šikanování, a jak se mezi námi příslušníky tohoto pobytu říkalo, důkladnou přípravou pro výslechy, které se konaly zásadně vždy na hl. št. 5. odd., zpravidla od večera (cca 17-18 hod. do hodin ranních, 1-3 hod. ráno).

Přípravu resp. průpravu k duševnímu omlbení a těles. zeslabení řídil sloup 5. odd. hl. štábu „Pergl“, správce „Domečku“. Systém jeho počínání byl již jistě popsán od mnohých, kteří „Domečkem“ prošli — spaní při

silném el. osvětlení, spát nznak — ruce dané na pokrývce, buzení v noci, chození po celý den a i v noci po cele, vykonávání denní potřeby jen v určenou dobu po dovolení strážným. Dotyčné kretenské individuum „Pergl“ je již mrtev a tím zůstává jen se dozvědět, kdo mu k tomu dával příkazy — nebo zda to dělal sám ze své vůle, kdo mu to potom schvaloval. Osoba „Pergl“ byla nedotknutelná a odvolání proti němu nebylo možné, byl to „někdo“ v té době. Domnívám se, že by do toho mohl vznést hodně světla Bohata a i Misík (o tom se říká, že je již mrtev). Bohata žije na volné noze.

Na základě této velmi pečlivé průpravy k výsledkům a tím k sepsání administrativních protokolů je samozřejmé, že administrativní protokoly byly přesným vyjádřením toho, co si vyslychající orgán hl. št. 5. odd. předem přál. Tehdy jsme se ještě domnívali, že patřičná náprava bude pak u soudu, ovšem stal se opak — předseda senátu pplk. Štella vzal vše do puntíku podle administrativních protokolů, ač u soudu mnou i jinými bylo vypovídáno něco úplně jiného.

Další průběh byl pak běžný v tehdejší době — Pankrác, čekání na soud, odsouzení na (*počet*) roků těžkého žaláře — převoz na Bory — tam od (*datum*) do (*datum*), zde draní peří — norma 60 dkg sedraného peří denně — nesplnění — půl dávky stravy — nemožné ubytování — na cele po 4 na dvou slavnících, přitom na cele bylo uskladněno perí, které zapáchalo, denní potřeba se vykonávala na kýbl, v cele, nedostatek pitné vody i vody k mytí. Velitel věznice Bory byl Šafarčík. Velitel oddělení, Trepka, strážmistr.

Od (*datum*) do poloviny (*datum*) vojenská věznice Opava. Na pobyt v této věznici není možno si stěžovat v žádném ohledu ani co do ubytování, ani co do stravy a pokud jde o zacházení příslušného personálu věznice.

V červnu 1952 po zrušení voj. věznice a převzetí

všech věznic min. vnitra byli jsme převezeni do věznice pevnosti Leopoldov. Převoz, přijetí a zacházení v Leopoldově řídil expert min. vnitra tehdy špkt. Karafiát — taky „někdo“. Po příjezdu do Leopoldova před rozdělením na cely nám bylo odebráno vše, co jsme si přivezli — potraviny — kuřivo, na to druhý den po vyvedení z cel budovy samotek v Leopoldově cvičení na dvoře. Cvičilo se po skupinách záměrně sestavených — pamatuji se na skupinu, v níž byl zařazen generál Nosál, tehdy již 70 letý, který byl nucen vykonávat cviky jako ostatní, tj. pochod-poklus, dřepy-pochod ve dřepu tzv. kačení), poskoky ve dřepu — klik a vzpor atd. Za malou chvíli omdlel, ale pak zase znovu byl nucen k výkonu těchto cviků.

Tomu přihlížel špkt. Karafiát a velitel věznice Leopoldov Bálint. Další doba pobytu v Leopoldově byla protkána řadou deprimujících způsobů — byly tu půldávky stravy za neexistující prohřešení, spaní bez přikrývek a bez slamníků na holé zemi, dřepání pravidelně ráno, v poledne i večer na znamení zazvonění vždy po 50 dřepích, ale i s dřepem během dne podle uvážení dozorce, který skryt za okénkem do cely na chodbě pozoroval provádění.

Dozorci se měnili, jména jejich jsme neznali — říkali „oni že by to nedělali“, ale je to nařízeno vše z Prahy. Pamatuji se, že osvětový-politický důstojník v Leopoldově říkal při občasných prohlídkách na celách, že věznice Leopoldov má zvláštní status a nařízení o životě vězňů v ní podle směrnic ministerstva vnitra.

Skutečná jména zvláště těch vybraných výtečníků z dozorců v Leopoldově nevím, pouze jejich přezdívky, které během doby byly na ně vymyšleny a zaběhly se tak, že i jiní dozorcí je těmito přezdívkami jmenovali.

Pro informaci: „Hvězdavý Dan“, „Larsen“, „Jasný“, „Partyzán“, „Footballista“.

Napsal jsem toho snad více, než bylo žádáno, ale

snad to vnese trochu světla do tehdejší doby a také pro dnešek to, že bude třeba někoho konkrétně usvědčit.

Jako příklad uvádím :

Mjr. Trepka — velitel věznice Bory — v době, kdy jsem tam byl, zastával funkci vel. oddělení samotek v hodnosti strážmistra. Jeho specialitou bylo, když se vycházelo na procházku, stál u dveří na dvůr a podle vlastního uvážení tu a tam dal facku vycházejícímu vězni na vycházku.

Podotýkám, že obdobný referát, jaký zde předkládám, byl se mnou sepsán v podobě pohovoru od dvou příslušníků min. vintra asi před (čas). V pohovoru se kladl hlavně důraz na špkt. Karafiáta, Trepku a vedení v Leopoldově všeobecně. Dovoluji si doporučit získat od vězňů také zprávy o kladném a slušném zacházení přísluš, vězeňského personálu i vyšetřujících orgánů. Já sám na vyšetřovatele u hl. št. 5. odd. nemohu nic špatného uvést, ale jsem přesvědčen, že průpravu před výslechem si u Pergla sami zajistili. Jméno žádného referenta neznám a ani bych žádného nepoznal, poněvadž při výslechu seděl vždy ke mně zády ve stínu u svého psacího stolu. Z výkonu trestu jsem se vrátil 10.5.1960 na amnestii po odpykání (počet) roků.

(Podpis, adresa.)

1./6./68.

Ústřední výbor K-231

Praha 2

Karlovo nám. 17.

(*Jméno, adresa.*)

VĚC: ZPRÁVA O PROTIZÁKONNÝCH ČINECH Z LET PADESÁTÝCH

Dne (*datum*) jsem byl zatčen na služební cestě v Plzni. Odtud jsem byl převezen do Prahy na Gen. štáb, 5, oddělení, kde mě vyslýchal vyšetřující Bohata. Zavázal mě celý obličej do mokrého ručníku, musel jsem se vysvléci do půl těla a vyzout z bot. Nejprve mě fackoval, pak jsem si musel kleknout na židli a obuškem mě mlátil přes chodida a záda. Tento výslech trval asi 14 hod. Někteřou chvíli mě vyslýchali dva, aneb se střídali. Toho druhého jsem neznal, neboť jsem ho neviděl (měl jsem ručník přes oči). Po výslechu mě převážel Pergl, nařikal jsem, že nemohu bolestí jít, a on do mě strkal a nadával „Ty lumpe, zrádče, já tě naučím chodit.“ Vystoupil jsem v posádkové věznici a odvedl mě do domečku, kde kraloval. Nesměl jsem si sednout a musel jsem chodit v cele dokola. V noci jsem musel mít nataženy ruce na příkrývce, jak jsem ruku v polospánku pokrčil, otevřel dveře cely, začal mě mlátit obuškem a nadávat. Na domečku jsem byl asi 3 neb 4 dny. Přes den se muselo chodit dokola, úplně vysvlečený. V noci chodil Pergl po celách a pro zábavu mlátil vězně, až byl slyšet nárek týraných vězňů. Pak mne Pergl převážel na Pankrác, kde mě ještě Bohata několikrát vyslýchal. Byl jsem před Státním vojenským soudem a soudil mě (*jméno*) a předseda senátu (*jméno*). Senát mě odsoudil k trestu smrti a dle par. 113 polehčující okolnosti mně byl trest změněn na těžký doživotní žalář.

Po odsouzení jsem byl převezen na Bory. Po příjezdu jsme stáli na chodbě, kterou procházel mladý

dozorců, přestupky (prášek na podlaze, příkrývky nebyly prý stejně složeny) byly půldávky jídla, dřepání ráno, v poledne, večer, a i třeba celý den se dřepalo na znamení „zaklepání na dveře cely“ od dozorce.

Jména tamějších dozorců jsme neznali, teprve později byly jim dány přezdívky. Podle přezdívek to byl tehdy: Hvízdavý Dan, Larsen, Partyzán, Nosárius, Krakatit.

To byli dozorcí, kteří se střídali ve službě na samotách, i jak později po zařazení do práce jsme přišli s nimi do styku a chování jejich bylo stále provokativní a neurvalé. K příjemnému pobytu na samotách patřilo též, že večer byly odebrány příkrývky, slavník a spalo se jen na holé podlaze ve spodním prádle. Nebo v noci jsme byli buzeni a bylo nařízeno po otevření cely se hlásit. To se opakovalo i několikrát za noc. Toto jest jen hrubý nástin toho, co jsem zažil ve výše uvedených věznicích až do mého propuštění na základě amnestie v roce 1960.

(Podpis.)

SVOBODNÉ SLOVO

(datum nezjištěno, avšak z doby po sovětské invazi)

V ZÁJMU PRAVDY

Sekretarát ministra vnitra ČSSR zaslal vedení redakce Svobodného slova dopis, v němž poukazuje na článek otištěný ve Svobodném slově 26. března 1968 pod názvem Bratr redaktor. — „Jeho autor“, praví se dále v dopise, „ostouzí v něm pracovníky a vyšetřovatele STB. Šetření ukázalo, že údaje v publikovaném materiálu jsou nepravdivé. Protože nesprávné údaje ve Vašem listě poškodily dobré jméno a čest pracovníků STB, žádáme Vás, abyste zjednali nápravu tohoto politováníhodného omylu a poskytli na stránkách Vašeho listu v době co nejkratší vhodnou formou satisfakci“.

Někdy v téže době v článku o majoru Rohlenovi,

otištěném rozněž ve Svobodném slově, jsme se také zmínili o činnosti majora Karafiáta. K této stati dalo nám ministerstvo vnitra ČSSR k dispozici toto prohlášení:

„Zvláštní komise ministerstva vnitra ČSSR prověřila všechna uvedená fakta a údaje v souvislosti s činností mjr. Karafiáta. Šetření ukázalo, že údaje publikované v materiálu byly nepravdivé.“

Vedení redakce Svobodného slova se oběma články a připomínkami ministerstva vnitra ČSSR zevrubně zabývalo a dospělo k přesvědčení, že chyba v redakci Svobodného slova byla především v tom, že příslušné články nekonsultovala s odpovědnými pracovníky ministerstva vnitra, že si nevyžádala jejich stanovisko, jak redakce obvykle činí v takových případech. Jako ostatní listy a společenské organizace, i my jsme byli poplatní vzrušené době a podleli jsme jednostranným soudům a ukvapeným závěrům. V žádném případě jsme nechtěli, ani tehdy, ani dnes, dotýkat se cti pracovníků STB, a tím méně je skandalizovat. I když jsme v článku Bratr redaktor nikoho z pracovníků STB nejmenovali, považujeme za povinnost dát tímto veřejnou satisfakci všem těm pracovníkům STB, kteří se našimi inkriminovanými články cítili být poškozeni na cti.

Red.

P. T.

Ústřední výbor K 231

Praha 2, Karlovo nám. 17.

(Místo) 7.8.1968.

Na Váš dopis z 6.5.68 sděluji Vám pro dokumentační komisi toto: Při vyšetřování v (místo) byla mi předložena písemnost, opatřená vlastnoručním podpisem manželky, v níž bylo uměle a ve značné míře vykonstruováno obvinění, jež pak bylo vojenským prokurátorem

vzato za podklad žaloby na mne. Tento dokument doprovodil vyšetřující orgán tvrzením, že dnes byla zatčena i moje manželka. Tento dokument a toto sdělení působilo na mne drtivě, že jsem se nervově zhroutil a za několik dnů mne z (*místo*) odvezli na nervové oddělení nemocnice v (*místo*), kde jsem se léčil od (*datum*) do (*datum*).

Po návratu domů jsem zjistil, že manželčin podpis byl získán podvodně a že její zatčení bylo jen předstíráno.

Byl jsem zatčen v hodnosti (*hodnost — služba*) dne (*datum*) a se mnou též naše (*příbuzenský poměr*) (*jméno*), nyní provdaná (*jméno*), bytem (*adresa*). Její výslechy byly velmi kruté a tvrdé a byly ukončeny jejím odvezením do nemocnice (*název*) v (*místo*), kde se pak dlouho léčila (diagnosa, těžký otřes mozku). Účelem jejích výslechů bylo, aby obviňovaly (*rodinný příslušník*) z vlastizrady.

Vojenský prokurátor podal pak na mne žalobu pro vyzvědačství podle par. 5. zák. 231/48, a pro tentýž delikt pak státní soud uvalil vyšetřovací vazbu, která trvala 13 měsíců.

(*Příbuzná*) byla obžalována státním soudem rovněž pro vyzvědačství a vlastizradu. Se zřetelem k tomu byl jsem a též moje manželka po celý rok u vědomí, že dostanu provaz a že se domů již nevrátím. (*Příbuzné*) hrozilo nejméně 15 let. Avšak krátce před přelíčením byl jsem od státního soudu vyrozuměn, že jsem obžalován pro neoznámení trestného cinu podle zák. č. 50/1923 Sb. a (*datum*) odsouzen na (*výška trestu*).

Jméno, podpis

(*Příbuzná*) dostala (*počet*) roků za vyzvědačství. Byla však po (*počet*) létech pres. (*jméno*) omilostněna, vzhledem k jejímu (*důvod pro snížení trestu*). Jméno orgána, který mne v (*místo*) vyšetřoval, neznám. Byl to asi vyšší důstojník od OBZ. Byl však nepochybně ve styku s orgány, kteří v mém bytě prováděli po-

drobnou domovní prohlídku a kteří též opatřili manželčin podpis. Taktéž měli zvláštní zájem a snad i pokyn vyšetřujícího orgána, aby zatkli moji manželku. Bohudík, k jejímu zatčení nedošlo snad z toho důvodu, že pečovala o starou 76 letou nemocnou matku a zapojila se do těžké manuální práce v (podnik).

(Podpis.)

K nejvyraznějším projevům porušování zákonů a bezprávi v letech 1948-49 docházelo v ozbrojených složkách — v armádě a bezpečnosti. Od často bezdůvodného podezírání vysokých důstojníků a jejich odvolání z funkce se přecházelo k organizování provokací a zatýkání vojenských činitelů. V pověstném „domečku“ byli neprávem zatčeni hrubým násilím a týráním donucováni k falešným výpovědím, na jejichž základě byli souzeni. Tak vznikaly podmínky, z nichž se rodily politické procesy, dosud převážně s nekomunisty. Ve vědomí některých vyšetřovatelů se ustalovala představa, že jednají v zájmu dělnické třídy, vítězství socialismu, že účel světí prostředky. Lze prokázat, že o použití nezákonných metod v bezpečnosti i v armádě věděli někteří vysocí straníční funkcionáři — R. Slánský, B. Reicin, K. Šváb.

Zpráva komise ÚV KSČ o politických procesech a rehabilitacích v Československu 1949-68

ŽIDOVSKÁ ANEKDOTA

Soused chce po mně náhradu za zničený džbán. Na svou obhajobu uvádím, že:

- 1) Jsem si žádný džbán nepůjčil,
- 2) když jsem džbán přinesl domů, zjistil jsem, že je rozbitý, a
- 3) jsem džbán v pořádku a nepoškozený vrátil.

7.5.1968.

Ústředním výboru K - 231
Dokumentační komisi,
Praha 2, Karlovo nám. 17.

Bratři,

odesíláme Vám 2 opisy dokladů čj. (číslo) a (číslo) a další spisy předáváme (jméno), na základě informace, které jsme koncem dubna získali prostřednictvím (jméno) od dr. Rezka z MV.

Dále Vám odesíláme 2 fotografie Františka Brhela z Polešovic, okr. Uh. Hradiště, bývalého příslušníka MV, který na začátku padesátých let konal službu v korekcích v klášteře na Mariánské.

Budeme potěšeni, zjistíte-li nám údaje o jeho působení, a odešlete je (jméno). Tento muž byl mezi vězni v Jáchymovsku znám pod přezdívkami „Macoň“ a „Tygr“.

S bratrským pozdravem

(podpis)

SVOBOBNÉ SLOVO, 6.6.1968
K-231 OPRAVUJE PROHLÁŠENÍ
MINISTERSTVA VNITRA

Praha (r) — Ministerstvo vnitra včera úředně prohlásilo: „Tvzení, že komise ministerstva vnitra, vyšetřující nezákonnost z minulých let, spolupracuje s Klubem 231, se nezakládá na pravdě. Ministerstvo vnitra, ani žádná jeho složka nenavázala s Klubem žádnou spolupráci a nehodlá tak učiniti ani v budoucnu.

Ústřední sekretariát Klubu 231 prohlašuje k tomuto dementi v dokumentu podepsaném předsedou Klubu, profesorem Nigrínem:

Klub sděluje, že na žádost dr. Rezka, vedoucího oddělení pro zjišťování závad v ústavech nápravného zařízení při ministerstvu vnitra, byly dokumentační materiály Klubu poskytovány pracovníkům tohoto oddělení podle jejich potřeby. Pracovníci tohoto oddělení navštívili Klub 231 několikrát a žádali průkazný materiál, který jim byl také poskytnut. Přítomnost pracovníků tohoto oddělení v Klubu 231 je dokonce zachycena na snímcích Armádní televize Praha.

ZEMĚDĚLSKÉ NOVINY, 8.6.1968
ODPOVĚĎ K-231

Praha (zn) — K oznámení představitelů Klubu 231 o údajné spolupráci s dr. Rezkem, sdělil nám tiskový tajemník správy Sboru nápravné výchovy, že dr. Rezek nikdy nedostal příkaz ani souhlas vstoupit ve styk s představiteli K-231. Také žádné oficiální schůzky s touto organizací pořádány nebyly, vyjimečně šlo o běžné úkony pro prošetření údajů postoupených vojenskou prokuraturou. K-231 také centrálně nepředal komisi správy Sboru nápravné výchovy žádné písemné materiály bývalých vězňů.

Z toho, že dr. Rezek byl přítomen v Klubu 231 v době, kdy zde natáčela Armádní televize, nelze dělat žádné závěry o spolupráci, protože šlo o přítomnost zcela náhodnou.

TRIBUNA Č. 6, 22.1.1969
FAKTA — DOKUMENTY. KLUB 231

...Po vstupu vojsk pěti zemí Varšavské smlouvy do ČSSR, orientuje se část K-231 na likvidaci materiálů, přechod do ilegality a někteří jeho funkcionáři emigrují na Západ. Ústřední kancelář K-231 byla zlikvidována krátce po vstupu spojeneckých vojsk do Prahy. V ústře-

dí zbyla jen malá část dokumentačního materiálu. Jde o ty dokumenty, které ústředí Klubu dalo k dispozici Ministerstvu vnitra a soudům. Ostatní, jako běžná korespondence a členské přihlášky, bylo zlikvidováno.

PŘISLUŠNÍCI

Komunisté se za padesát let existence naší strany naučili bojovat, dovedli k lidem citlivě přistupovat, získávat je jako spolubojovníky, jako bratry, ale umějí také, je-li toho třeba, udeřit nepřítele, aby zalezl, kam patří.

Dr. Gustav Husák

RUDÉ PŘÁVO, 10. PROSINCE 1969

TAJEMSTVÍ ATÉNSKÉ ULICE BUBULINAS

Otřesná zpráva zvláštní komise o mučení politických vězňů v Řecku ...Vzrušující svědectví o mučení, s nímž se režim vypořádává se svými politickými odpůrci, objevilo se v britském listu *Sunday Times*. Jde o zveřejnění části tajného dokumentu, který připravila pro Evropskou radu její zvláštní komise pro lidská práva. Na 1200 stránkách tohoto otřesného dokumentu zabývajícího se případy 213 řeckých politických vězňů střídají se důkazy, prohlášení, přiznání, svědectví o metodách, jimiž se pokouší aténská junta zbavit se všech, kdo nepovažují její vojenský puč z dubna 1967 za „spásenosný čin“...

...Aténská ulice Bubulinas s pověstnou sérií věznic — soudě podle řady svědectví ze správy komise otištěných na celé straně listu *Sunday Times* — je zřejmě „aténskou pečkárnou“, kde se fašistický režim vypořádává „železnou pěstí“ se svými odpůrci. Život 213 vězňů, s nimiž se komisi podařilo vejít ve styk, je vyplněn otřesnými výsledky a mučením. Bití do chodidel gumovými pendrekami a ocelovými pruty patří prý mezi nejoblíbenější „přesvědčovací“ metodu, které nejsou ušetřeny ani těhotné vězenkyně.

Tělesným mučením vězňů se zabývají a podílejí se na něm i někteří významní činitelé aténské policejní mašinerie. Komise svědecky zjistila že se ho s oblibou zúčastní například i řecký ministr bezpečnosti Joanis Laudas. „Pět lidí přišlo dosud o život ve věznicích aténské ulice Bubulinas“ tvrdí se v závěru zprávy komise.

Co k tomu dodat? Policejní metody fašismu, rasismu a k nim inklinujících režimů jsou na celém světě stejné; proto nemohla být zjištění komise jiná, než právě taková, jaká jsou. Neodhalila v podstatě nic, co by už nebylo světu známo z análů nacistického gestapa, hitlerovských SS oddílů, francouzských paras v Alžíru a nyní amerických „zelených baretů“ ve Vietnamu.

Fašistická a rasistická soldateska má všude stejnou tvář.

(Jméno), nar. (datum)

bytem (plná adresa)

(Jméno) podává toto svědectví o vyšetřovacích metodách STB v Brně, se sídlem na Orlí.

Byl jsem zatčen dne *(datum)* v 18 hod. a to tímto způsobem: Přijeli 3 neznámí muži osobním autem z *(místo)*, vydávali se, že jsou od silniční správy, a požádali mne, abych je zavedl k *(povolání, jméno)* v *(místo)*. Když jsme nasedli do auta, nasadili mi pouta a řekli mi, že mne zatýkají. Odvezli mne do *(místo)*. Ráno pak do Brna, na Příční ulici, kde se mnou sepsali zatykač a předali mě na Orlí. Byl jsem uvězněn v místnosti 3x2 m. se třemi postelemi a počet vězňů se pohyboval od 9 do 12 mužů. Pamatuji se z nich pouze na děkana fakulty v *(místo)* Dr. prof *(jméno)* a na *(jméno)* z Brna, narozeného v *(místo)*. Byl jsem vyšetřován s řetízky na ruku na Příční, byl jsem bit po hlavě, a když jsem nechtěl mluvit, musel jsem si svléknout kalhoty a zout boty, lehnout na zem, dát nohy na stoličku a byl jsem bit hadicemi přes zadek a další mě bil přes chodidla nohou, čtvrtý příslušník STB byl u psacího stroje. Tato místnost byla asi ve 3. poschodí s okny do dvora, při čemž bylo velmi silně puštěno radio, aby nebyl slyšen křik ven. Toto se opakovalo po 3 výslechy, takže jsem měl zadek úplně rozsekaný, chodidla též, a na hlavě samou bouli. Po návratu do cely mě spoluvězňové ošetřovali. Někdy mě příslušníci STB zavázali oči ručníkem, vodili po chodbách a stavěli ke stěně obličejem a bili mě do hlavy tak, že na levé ucho nedoslýchám a sedací kosti mne bolí tak, že nemohu vydržet sedět.

Na Orlí jsme viděli hrozné scény. Obyčejně v noci přivezli v autě a dokonce i v nočním prádle svázaného a na dvoře ho bili a měli z toho radost. Bití prováděli většinou hadicemi. Poznal jsem jednoho z příslušníků

STB, kteří toto bití prováděli. Byl to Josef Valíček ze Záhorovic, okres Uh. Hradiště, dosud působí v Brně. (Příbuzná) zmíněného Valíčka při jedné příležitosti řekla (příbuzné svědka), že se nechci přiznat, ale že se přiznám.

26.4.1968.

(Podpis.)

Dokumentační.

(*Jméno*) nar. (*datum*) v (*místo*) okres (*místo*), dělník. bytem (*přesná adresa*) uvádí :

„Pocházím z dělnické rodiny, bylo nás 9 dětí, otec byl dělník, válečný invalida, matka dělnice. V roce (*rok*) jsem se oženil s dělnicí s vrozenou tělesnou vadou. Pracoval jsem nahodile u vícero stavebních podniků. V roce (*rok*) jsem nastoupil jako (*označení práce*) v (*místo*), a jako takový jsem současně pracoval jako zřízenec stát. (*kulturní organizace*). A zde jsem byl také zatčen, údajně pro protistátní činnost.

V (*kulturní organizace*) byl toho času zaměstnán jako (*označení funkce*) (*jméno*), studující v (*místo*), který si takovým způsobem vydělával na studie. V roce (*rok*) dostudoval, složil maturitu, chtěl studovat vysokou školu, ale nebyl připuštěn. Na moji otázku, proč nebyl připuštěn k dalšímu studiu, oznámil mi, že proto, že prý řekl studentům, aby nechodili do kina, že tam hrají ruskou volovinu.

Dne (*datum*) přišel za mnou soudruh (*jméno*) a pravil, že jej pověřila strana (KSČ), která ode mne požaduje, abych dosvědčil na studenta (*jméno*), že řekl studentům, aby nechodili do kina, že hrají ruskou volovinu. Když jsem pak soudruhovi odpověděl, že něco podobného nemohu dokazovat, že jsem to od (*studenta*) neslyšel, a že nic blíže mi o tom není známo a poukázal (*soudruha*) na ty studenty, kterým to (*student*) údajně měl říci, že jistě ještě žijí, tu s. (*jméno*) opět zdůraznil, že ho strana KSČ pověřila, aby mi vyřídil, že chci-li

žít v klidu se svou rodinou v (*místo*), že musím udělat to, co ode mne strana žádá, t.j. usvědčení (*studenta*), dále co budu vidět nebo slyšet v (*kulturní organizace*), že toto musím ihned hlásit na sekretariátě KSČ v (*místo*). Soudruhovi (*jméno*) jsem odpověděl, že gestapáka nikomu dělat nebudu, že mne k tomu nikdo nedonutí. Na to s. (*jméno*) odpověděl, že mi už strana pomůže. Krátce na to se stalo toto :

Dne (*datum*) v noci, ve 3 hod. k ránu, přišlo do mého bytu 5 příslušníků STB se samopaly v rukách, tázali se mne, kde jsou uschovány zbraně a letáky. Když jsem — jsa velice překvapen — jim odpověděl, že o ničem nevím, že žádných zbraní a letáků nemám, a ani jsem neměl, byla jimi provedena v mém bytě důkladná prohlídka, při níž se samozřejmě nic nenašlo. Byl jsem však zatčen a ihned odveden. Třetího dne po mém zatčení jsem byl vzat k výslechu na STB v Uh. Hradišti. Vyšetřujícím byl příslušník STB Miloš Holub, který mi kladl otázku, jak prý to bylo s tím gestapem, a jak jsem to myslel, když jsem tak odpověděl s. (*jméno*). Holub mi řekl, že když nebudu mluvit pravdu, kde jsme jako straníci českých socialistů ukryli zbraně, že ze mne toho gestapáka vytluče. Když jak jsem mu odpověděl podle pravdy, že o žádných zbraních nevím, Holub zavolal čtyři příslušníky v civilu, kteří mne pak na jeho pokyn začali hrozně mlátit, trefovali se do mne jeden přes druhého a já, jsa hrozně zbit, jsem padal na zem. Polévali mne pak vodou, a když jsem se vzpamatoval, tak mne položili na lavici břichem dolů, jeden z příslušníků STB si mně sedl na záda, druhý mi zul papuče a na holá chodidla mě tloukl tak dlouho, až jsem opět omdlel bolestí. Když jsem se vzpamatoval, byl jsem již na cele, vedle mne pak stál Holub, kopl do mne a nařídil mi, abych povstal. Bolestí jsem na nohách státí nemohl, Holub mne chytil pod krk, přimáčkl mne ke zdi a křičel na mne : „Ty svině, teď budeš tak dlouho chodit, ve dne v noci, až si vzpomeneš na zbraně a všechno doznáš!“ Tak jsem

chodil 3 dny a 2 noci, o hladu a bez vody. Na třetí noc mne opět vzali k výslechu, byli tam přítomni 3 příslušníci, a zase mne začli bít. Po chvíli přišel Holub, zarazil bití a poslal ty, kteří mne mlátili pryč a domlouval mi, nač je mně to, že se nechám tak bít. raději abych povolil a udělal to, co po mně chtějí. a že když to udělám, že budu ihned propuštěn. Žádal po mně, abych pomohl usvědčit členy strany Českých socialistů z toho, že jim letadlo shodilo zbraně a že oni (čeští socialisté) tyto zbraně odváželi a uschovávali a že jak usvědčím a pomohu odstranit tu (*označení místa*) inteligenci, ihned budu propuštěn, že jako dělník a člověk pocházející z devíti dětí jsem zavázán jim pomáhat, že už jsem se v životě nadřel dost a teď bych měl příležitost se mítí dobře a s nimi lehce žít. Odpověděl jsem, že takovou věc nikdy dělat nebudu, a pokud budu mít ty dvě zdravé ruce, že se užívím i bez toho t. zv. lehkého života. Ale tím jsem prohrál : Holub zavolal ty tři příslušníky STB nazpět (tytéž, kteří mě bili) a pravil, že mi dával poslední příležitost, že jsem ji však nepřijal a že nyní dokáží, že si nebudu zakládat na svých zdravých rukách. Výslovně pak uvedl : „a tu pomoc si už na vás vytlučem, protože vám už nic jiného nezbyvá než s námi spolupracovat, nebo zdechnout v kriminále, protože toho o nás již mnoho víte!“ Když jsem pak přes tuto pohružku nepovolil, začli mne opět bít a týrat a vyhrožovat, že mi dají provaz, a nyní jsem již nebyl dělník, ani člověk, nyní mne již jen nazývali žebrákem a jedním z devíti zkurvenců, který měl stejně zdechlé socialistické rodiče, kteří prý mě tak vychovali. Když pak se bitím tak unavili a já nebyl schopen se již pohybovat, odtáhli mě ztýraného a krví zalitého na celu. Tam mi dali umyvadlo s vodou, s rozkazem, abych se umyl. Nebyl jsem toho schopen, neboť jsem měl od nich tak dobité ruce a tak je měl oteklé, že jsem do nich nic nemohl vzít. Byl proto zavolan „chodbař“ a ten mě umyl. Dva dny jsem nemohl do rukou nic vzít, ani

se najíst, ani napít. Měl jsem horečku, trpěl žízni, voda byla v umývadle na zemi. Klekl jsem si tedy na kolena, pak jsem si lehl na břicho, a tak jsem se napil vody z toho umývadla. Když jsem tak pil, okénkem ve dveřích se na mne díval soudruh Holub, příslušník STB, smál se a volal na službu konajícího příslušníka, aby se šel podívat, jak pes chláme vodu, že mne už naučil po psovsky pít a žrát, a nepovolím-li, že mne ještě naučí po psovsky zem lízat před komunisty. V onu noc příslušník konající službu před mou celou dovedl ke mně lékaře, že se již na to nemůže dívat, jak se trápím, aby mi lékař ošetřil rány a dal mi tabletky proti horečce, což se stalo. Také mi lékař nařídil, že musím ležet.

Ráno přišel na celu opět soudruh Holub, chytil mne pod krk, postavil mne na nohy, třepal se mnou a vyhrožoval: „Ty žebráku, buď povolíš, a půjdeš do nemocnice, nebo tady zdechneš.“ Vzal mne opět k výslechu a znovu nutil, abych usvědčoval druhé. Řekl jsem mu na to, aby mi řekl, z čeho jsem obviňován, že mu to již podepíše, ale druhé usvědčovat nebudu. Tehdy mně to již bylo zcela jedno, jaké přiznání o sobě podepíše, neboť jsem byl hrozně ztýrán, a pamatuji se, že jsem Holubovi řekl, že je mně to již jedno, i když proto dostanu provaz, ale druhé přesto usvědčovat nebudu, poněvadž jsem skutečně o žádných trestných činech nevěděl. To Holuba opět rozběsnilo tak, že vzal se stolu provaz, hodil mi ho na krk a začal mnou smýkat po místností. Pak mne posadil na lavici, pravil, že moje manželka již o mne nestojí, že žádá o rozvod, že mně posílá listinu k podpisu rozvodu, a když jsem tuto listinu nepodepsal, tu Holub řekl: „Vy kurvy, vy si věříte, a ty, žebráku, víš, že ta tvoje kurva se s Tebou nedá rozvést, ona chce jenom vrátit muže, však my jí vrátíme, zdechne hlady venku, a ty v kriminále!“ Když se mnou ničeho nepořídil, tak mne dokopal, a nechal mne vléci za nohy chodbou na celu, to mne tehdy vlekl příslušník

STB Jakub Beňa (dnes bytem v Popovicích, okr. Uh. Hradiště, zaměstnán v podniku „LET“ Kunovice). Bili a týrali mne tito příslušníci STB : František Martiňák, bytem v Nivnici, okr. Uh. Hradiště, zaměstnán ve Slováckých strojárnách v Uh. Brodě, Václav Vrága, původem z Havřic u Uh. Brodu, bytem v Brně, příslušník STB Hanke.

Zmíněný vyšetřovatel STB Miloš Holub dnes je údajně kapitánem STB a v posledních letech sloužil údajně v Brně, v Ostravě, v Gottvaldově.

6.5.1968

(Podpis.)

(Dodatek k předchozímu dokumentu.)

Dne 12. května 1968.

Ústřednímu výboru K-231
Praha 2, Karlovo nám. 17.
Dokumentační komisi

Bratři,

na základě Vašich dispoic, které jsme dnes obdrželi, a které se týkají odesílání příslušných dokladů ve dvou kopiích, odesíláme Vám tímto chybějící duplikáty k čj : (číslo), (číslo) a (číslo).

Mezitím se nám podařilo zjistit následující údaje o příslušnících STB, kteří figurují v přiložených dokumentech :

Josef Valíček, Brno, Merhautova 18.

Václav Vrága, kpt. Mv., Brno - Bohunice, Sbor nápravné výchovy,

Karel Hanke, Uherský Brod, okres Uherské Hradiště.

S pozdravem

za

(podpis, funkce)

(*Jméno*) nar. (*datum*)

bytem (*adresa*)

okres (*místo*)

(*Jméno*) podává toto svědectví o vyšetřovacích metodách STB v Uherském Hradišti.

Byl jsem zatčen v (*místo*) roku (*rok*). Vyšetřoval mě tenkrát příslušník STB Miloš Holub Nejprve mě nechal asi hodinu pod studenou sprchou a na to mě odvedl na celu, kde byly tři slamníky na sobě. Když jsem na jeho dotazy odpovídal, že nic nevím, zavolal dva další příslušníky, povalili mě na slamníky tak, že jsem byl obličejem dolů, a svázali mě ruce za zády. Na to uvedení pomocníci odešli a Holub mě začal bít po bosých chodidlech káblem o průměru asi 3 cm. Po chvílce bití jsem se převrátil na bok, protože jsem již od bolesti nemohl vydržet, a řekl jsem mu, jestli se nestydí bít člověka v letech jeho táty. Bylo mi tenkrát padesát let. Holub zastavil bití, prohlásil, že to dělá v zájmu dělnické třídy. Zavedl mě pak na celu, v níž jsem musel po rozbolavělých chodidlech chodit celou noc.

Sepsáno dne 8.5.1968.

(*Podpis.*)

(*Jméno, plná adresa.*)

(*Jméno*) vypovídá o poměrech ve věznici STB v Uh. Hradišti toto : Byl jsem vězněn v Uh. Hradišti od (*datum*) do (*datum*). Na samotce jsem onemocněl a žádal příslušníka o lékařské ošetření.

Místo lékaře přišel příslušník STB Machálek, z Hluku, okr. Uh. Hradiště, a když jsem jej požádal o lékaře, obořil se na mě slovy : Zdechni, máme tu máry, však tě vytáhneme !

Když jsem to později říkal mezi vězni, vyprávěli mi, že stejným způsobem odmítl léčit jistého Poláška Josefa z Blatničky, okres Hodonín, který po 3 dnech ve velkých bolestech zemřel.

Sám jsem byl svědkem případu, kdy jistému sedlákovi z Hulína byla odmítnuta lékařská péče, třebaže byl ve značně zbědovaném stavu a nechal ho trápit, až zemřel. Kolik těchto životů měl na svědomí Machálek*, který rozhodoval o lékařském ošetření místo lékaře. 2.5.1968.

(Podpis.)

(*Jméno*) (*podává následující svědectví o surovém zacházení vyšetřovatele STB Vyšénky, který údajně pochází z Babic-Huštěnovic*):

Do vyšetřovací vazby jsem byl vzat (*datum*) do (*místo*). U výslechu na mě napráhl ruku a já jsem mu v tom chtěl zabránit. Tu mě zezadu uchopili za ruce 2 uniformovaní příslušníci STB, stáhli mi je za záda a vyšetřovatel Vyšénka mě udeřil svazkem klíčů do tváře. Touto ranou mi vyrazil 6 zubů a zásahem do levého ucha poškodil mi sluchové ústrojí tak, že dodnes na toto ucho neslyším.

Na cele na samotkách jsem byl v té době s (*jméno*) z (*místo*).

(*Svěděk dále uvádí o poměrech na oddělení STB v (místo) toto*):

Jednoho dne při mytí podlahy vstoupil na celu příslušník STB, který měl světlé vlasy. Uviděl, že mám na ruce zlaté hodinky se stopkami, a ihned mi je zabavil. Později jsem se dozvěděl, že mi byl stejným způsobem zabaven motocykl Jawa 250 pérák.

Před zatčením jsem vážil 93 kg. a po odchodu z vyšetřovací vazby v (*místo*) jsem vážil 57 kg.

Tento doklad byl pořízen z dopisu (*jméno*) ze dne (*datum*) adresovaného Klubu 231 v (*místo*).

Prozatímní výbor K-231 (*místo*)

za (*jméno*)

*) Machálek Antonín, bývalý příslušník STB v Uh. Hradišti, dnes zaměstnanec Pily v Hluku, bytem Hluk, Okres Uh. Hradiště (*pozn. editorů*).

RUDÉ PRÁVO, 24. ČERVENCE 1969

NÁPRAVA KŘIVD MINULOSTI POKRAČUJE

... Z různých pohovorů — řekl ministr spravedlnosti ČSR dr. V. Hrabal — se dá usuzovat, že někteří odsouzení nevěří v možnost změny původního rozhodnutí, jiní se nechtějí znovu vracet k událostem, které pro ně znamenaly hluboké narušení jejich životního rytmu, a značná část uznává oprávněnost původního odsouzení.

V diskusi členové komise předsednictva FS a zástupci soudních orgánů a prokuratury poukázali na některé obtíže při soudních rehabilitacích. Jedná se převážně o zdlouhavé a pracné kompletování trestních spisů, o soustředění potřebné dokumentace, došetřování případů, vyžadování mnohdy složitých znaleckých posudků a provádění doplňujících výsledků svědků a odsouzených vyšetřovacích, zejména operativně pátracích Svazků osob. Nadále trvají i některé obtíže při obstarávání vyšetřovacích, zejména operativně pátracích Svazků ministerstva vnitra. Rehabilitační senáty se setkávají s obtížemi při vyžadování materiálů od složek ministerstva vnitra, zejména v Severomoravském a Středočeském kraji, Praze a na východním Slovensku.

Ve zprávě generálního prokurátora se uvádí mj., že se při soudních rehabilitacích vyskytují i potíže při výsledcích vyšetřovatelů Státní bezpečnosti, zejména těch, kteří jsou dosud ve funkcích. Jsou i případy, že příslušníci STB odmítli vypovídat.

(Místo) 31.5.1968.

(Jméno), nar. (datum) v (místo) jako syn (otcova profese). Bylo nás dvanáct dětí, dva zemřeli a deset dalších nás žilo do nedávna. V roce 1915 nám otec padl ve světové válce, matka pracovala u rolníka, aby nás uživila, od útlého mládí jsme všechny děti byli nuceni pracovat, pomáhat matce při malém hospodářství a učit se samostatnosti na každém kroku. Po obecné škole jsem navštěvoval dvě třídy reálky a pro nedostatek prostředků jsem studie opustil a šel se učit řemeslu (označení řemesla). Jako tovaryš jsem pracoval

v Ostravě, Brně, v Praze, v Olomouci. V r. (rok) jsem odbýval vojenskou službu u (útvár) v (místo). Po vojenské povinnosti jsem se osamostatnil z vlastních, ušetřených prostředků. Ovládal jsem řemeslo vždy s úspěchem. Po osamostatnění jsem se oženil s mojí manželkou (jméno) a narodila se nám dcera v roce (rok). Po celou dobu protektorátu jsem pracoval ilegálně v KSČ straně. Po osvobození jsem pracoval samostatně jako nájemce (podnik) ve (místo). Přestože akční výbor (organizace) mi dal ten nejlepší posudek, musel jsem tuto živnost opustit v (místo) a nastěhovat se do našeho domu v (místo). Tam jsem byl zaměstnán až do doby zatčení, tj. r. (rok) v (název a specifikace podniku) a zvolen ze (počet) zaměstnanců předsedou (organizace), jen sedm zaměstnanců mě nevolilo.

Dne (datum) v 8 hodin ráno jsem byl zatčen STB pro domnělou vojenskou špionáž v (místo) a tam držen ve vazbě a to osmnáct měsíců v (místo) a jeden rok v (místo). V této době v (místo) jsem byl podroben 34 krutým výslechům, při nichž jsem jen dvakrát nebyl týrán. Bylo na mně doslova vytloukáno jakékoliv doznání z nějakého protistátního činu, na příklad, kde mám tu vysílačku, která prý se u mě našla (nic se nenašlo), a hlavně kde mám skované peníze a zlato. V malé místnosti ve sklepě nás bylo někdy i třicet, nemohli jsme ani ležet, ani stát, velký zápach, chodilo se tam na stranu a během krátké doby se jen vrhlo místo jídla. Asi třetí den po mém zatčení jsem byl vyveden ze sklepa, kde jsem byl vězněn, oči mně zavázali hadrem a byl jsem předveden před vyšetřujícího STB.

Kázal, abych se postavil před dvě skříně červeně natřené, odvázal mi oči, sedl si za stůl a ptal se mě, jakého jsem náboženského vyznání, odpověděl jsem, že římský katolík, to jsem však nedořekl, že zadu jsem dostal takové rány, že jsem lítal z jedné strany na druhou a zdálo se mi, že se nedotýkám země a že létám v povětří, to trvalo dosti dlouhou dobu, pak to přestalo,

stálo okolo mě asi šest STB, řvali na mě, doznej se ty kurvo kostelní, jak se nedoznáš, tak tě zde stejně umlátíme a stejně zdechneš, mlátili mě ze všech stran, kopali, dusili, škrtili, hlavou mě tloukli o zeď a stále jsem nevěděl co se to se mnou děje, a probral jsem se z bezvědomí s hlavou ve studené vodě. Podotýkám, že před tím jsem vůbec vyslýchán nebyl a ani jsem nevěděl, proč vlastně jsem zatčen, a oni chtěli, abych se doznal, k čemu? Nejstrašnější mučení mi bylo připraveno rok po mém zatčení. (*Datum*) přišel si pro mne právě před dvanáctou hodinou do cely vyšetřující Drapina (Franta). Hladem a neustálými surovými výslechy v době předchozí jsem se sotva držel na nohou a jen s velkou námahou jsem se mohl pohybovat. Drapina mě žďoucháním pobízel k rychlejší chůzi, na STB mě žádal, abych udělal sto dřepů, postavil mě do kouta hlavou obrácenou ke zdi a žádal, abych zvedl ruce nahoru. Potil jsem se slabostí a vyčerpáním, ruce nahoru jsem zvednout nemohl a dřepy jsem též odmítl dělati. Dva STB mi zvedli ruce nahoru a jak mi padaly dolů, tak mi do nich tloukli, až kůže na ruku zčernala a maso, pokud tam nějaké bylo, zvodnatělo a z rukou kapala voda. Drapina na to, abych se přiznal, tloukl pěstí na stůl a řekl, že od jeho stolu ještě nikdo neodešel, co by i vraždu na sebe nepodepsal. Drapina vytáhl spisy ze stolu, řekl, že jsem se ke všemu doznal a že dneska to jen podepíšeš a tím budu mít pokoj. Já jsem řekl Drapinovi, že mu nic nepodepíšeš že jsem se ničeho nedopustil ani jsem se neměl z čeho doznat, ať na to vezme jed, že já to nepodepíšeš. Přišel k tomu i náčelník Housírek a řekl: Už to ta kurva podepsala? A okutými boty mě skákal na nahé prsty u nohou a několikrát mě uhodil do tváře a řekl, dnes ty kurvo podepíšeš i vraždu na sebe, což nikdy neučiníš, ale podepíšeš, a znova mně skákal po nohou a zase mě několikrát uhodil do tváře. Drapina Housírkovi řekl, že se mnou nemůže nic spravit a že se diví, jak jsou ti králikáři tvrdí, že na ně nic neplatí. Tento mučitelský

výslech trval do 22 hodin. Tehdy Drapina výslech přerušil, všichni odešli, ostal tam jen jeden STB a stále mě přemlouval, abych to podepsal, „že těch dvacet let si odsedím hladko, a když ne, tak o takovém pekle, co na mě čeká se nezdálo ani čertům v pekle“. Zároveň mi řekl, že se u mě našla vysílačka, abych řekl, od koho ji mám (nic se nenašlo). Jak to nepodepíšeš, stejně z tebe bude žebrák a stejně zde zůstaneš, tak to podepiš. Vše jsem odmítl, odevzdal jsem se do vůle boží a řekl jsem si, že za pravdu je nutno bojovat, se obětovat, i vlastní život dát, co bych to byl za člověka, který by hned pod knutou zločinců podlehl, jsem přece člověk, mám svobodnou vůli, jak bych vypadal před bohem, a před vlastním děckem se zachoval jako ramenáč a zbabělec, vím, že takových je mnoho, avšak já jsem mezi takové nikdy nepatřil, i národ musí mít muže s čistým a jasným čelem a já to mám vždy na zřeteli a vidím proto vše jasně i do budoucna. Věřím od svého zrození, že zlo nemá žádného života, to je jen zdánlivé a zaniká vlastním zlem, je to jasné, co svět světem stojí. Jen láska je budoucnost všeho lidstva a dorozumění jak není vzdálené. Jen tomu věřím, nezáleží přece jak se která vláda jmenuje, záleží, jak se ke svému národu zachová.

Za chvíli přišel Drapina, za ním náčelník Housírek a další čtyři STB. Housírek mi začal skákat po nohou, ostatní mě tloukli po hlavě a celém těle, až jsem upadl do bezvědomí, probral jsem se, Drapina žádal po mně, abych se napil vody, kterou nařídil donést, voda to nebyla, neboť hodně perlila a já jsem odmítl se napít, a proto chtěli mě tekutinu násilím nalíti do hrdla, já ji však převrátil a řekl, že vůbec nemám žízeň, ukázal jim jazyk, že mám dost slin. Housírek poručil, aby mě svlékli do naha, zástupce náčelníka donesl brejle, nacpal do nich papír (byly to brejle na svařování kovů) a za stálých nadávek mi je nasadil na oči. Housírek strašně řval a nadával mě kurev kostelních a tloukl pěstí na stůl. Postavili mě na koberec, ten ze všech

stran ohnuli, a když na jejich pokřik, abych se doznal, jsem stále mlčel. Vše mě bolelo, hlava byla na prasknutí, nemohl jsem si uvědomit, co se se mnou děje, zdálo se mi, že lítám v povětří a že se vůbec nedotýkám země. Tloukli mě znova, polévali vodou, dva šlehali důtkami a druzí dva mě tloukli řemeny přes ledviny. Prožíval jsem strašné bolesti žaludku, mozku a hlavy, jako když mi někdo propichuje žaludek velkými jehlami a trhá mozek, oči jako by vypichoval tupým předmětem a vytahoval přes ucho ven. Opět vyzván, abych podepsal protokol, t. j. co jsem nikdy neučinil, jsem stále odvolával. Vytáhli na mě pětistovku žárovku, polévali mě vodou a přímo mě oslňovali hlavu a čelo, byla to strašná a děsivá bolest, já jsem věřil, že již přichází konec mého života a tím moje vysvobození, jak pohybovali s ní sem a tam, tak jsem měl dojem, že mám hlavu rozseknutou na čtyři kusy a že se mi zavírají a otvírají tyto rozseknuté části. Podotýkám, že veškeré zmrzačení provedl na mě Housírek osobně. Měl jsem dojem, že mi jsou vypichovány oči tupým předmětem a že mám rozseknutou hlavu na čtyři kusy a jak pohyboval tou žárovkou sem a tam, tak se mi zdálo, že se mě ty čtyři kusy zcelují, hrůza to byla strašná. Dva chystali mě zapíchnout do již ušlapaných nehtů sadu špendlíků, to však Drapina již nedovolil. Za to mě znova tloukli po hlavě a celém těle, až jsem spadl znova do bezvědomí, při tom na mě lehli a po promočených šlapkách mě dřevěnými holemi tloukli, až jsem je měl do nemožnosti zduřelé (oduté), při čemž mě strašně bolela hlava, mozek a v uších. Ležel jsem v bezvědomí ve vodě na zemi, dva, a sice zástupce náčelníka a jeden malý, který se vydával za dělníka, mě popadli za vlasy, trásli se mnou a druzí dva mi trhali vousy a vlasy (nebyl jsem několik měsíců stříhán a holen), což byla příprava na to zvěrstvo, co zde uvádím. Na hlavě mi zůstal sem tam vlas kůži jsem měl úplně odutou, obličej celá opuchlina a podlitina, celé tělo strašně dobité. Housírkův zástupce mi vrazil palce

do mandlí, tím jsem se vzpamatoval, jen na nohou držen. Drapina uhodil pěstí na stůl a řekl: Takovou kurvu jsme tu ještě neměli, ty klerikáři mají tuhou povahu, já nevím, co jim dává takovou sílu, že pro ně nic neplatí, ze stosedumdesáti tisíci takovou kurvu jsme tu ještě neměli, chlape jeden, mluv, a mlácení začalo nanovo, ze všech stran. Jak jsem ležel na zemi, Housírek mi znovu začal skákat po prstech na nohou i na rukou, vše jsem měl úplně stržené. Vyzvedli mě z mokrého koberce, Housírek odešel, avšak se ihned vrátil, a začal mě fackovat se slovy, podepiš to a přiznej se, já tě zabiju, a úhozem do tváře mi vyrazil dva zuby. Drapina skočil od stolu, kde seděl a řídil celou operaci, zařval na mě, tak ty dacane to nepodepíšeš, dal mě asi dvanáct facek a vyrazil mě jeden zub. Potom všichni až na Drapinu a Housírka odešli a Drapina mně od stolu, kde seděl, hodil spodní kalhoty, abych se oblékl. S velkou námahou se mně podařilo postavit aspoň na koleno a obléci svoje spodní kalhoty, Housírek mě kopl zezadu tak prudce, že jsem se motal po místnosti. Drapina zuřivého Housírka vystrčil za dveře a pomáhal mně v oblékání. Housírek se vrátil znovu, kázal mě posbírat vlasy, které mně byly vytrhány, posbíral jsem je a dal jsem si je do kapsy u kalhot. Housírek mi je vytrhl z ruky, takže padly na zem, při čemž mi Housírek nadával do kurev sviní a že chci ukázat spoluvězněm, jak mě oškubali hlavu a tvář, znovu mě kopl, začal po mně skákat, kopal do mě dál, při čemž mě kopl tak prudce do lopatky a páteře, celé tělo jakoby ochrnulo, vykřik jsem a padl do mdlob, skákal po mně, kopal do celého těla, a Drapina jej znovu musel odvléci, volal na mě, co je vám, co se vám stalo, v domnění, že umírám, odvlékł mě do koupelny, kde na mě pustil studenou vodu a já jsem se probral k vědomí, píchlo mě však u srdce a znovu se skácel a padl k zemi. Na to mě Drapina znovu vlekl do místnosti, kde jsem byl vyslýchán a po dohodě s Housírkem mě odvedl do věznice,

napřed však se ozbrojil revolverem a naplnil si celý zásobník. V kobce vše uklidili, nechali tam jen židli, na kterou mě posadili, a při celonočním svitu mě hlídal jeden STB, abych si nemohl lehnout a tak vnitřně vykrváčet. Ráno službu konající STB se mě tak polekal, že práskl dveřmi a trvalo dost dlouho, než se vrátil a ptal se mě, jestli jsem to já, ač mě dobře znal, vypadal jsem hrozně, ani stínem jsem se nepodobal člověku. Po tom všem jsem se hlásil k lékaři, tam jsem však nebyl puštěn několik měsíců, až asi za 4 měsíce, a to na zákrok velitele věznice. Po celou dobu mě vše bolelo, hlava mě bolela k šílenství, svalstvo a celé tělo, neviděl jsem na oči a sotva trochu slyšel, močil jsem neustále materií a krev a ještě déle jak jeden rok byl jsem stále v horečce. Když jsem se bolestí nemohl již ovládati a žádal kategoricky přípuštění k lékaři, STB, co měl službu, zavolal Housírka, který přišel i se svým zástupcem, mně řekl, Tak ty kurvo, ty toho máš, jak vidím, ještě málo, do korekce s ním. Odvlékli mě do sklepa, staré a uzavřené kobky, svlékli mě do naha, na každém rohu, jak mě vedli, jsem dostal, nedali mi ani vodu, a tak jsem tam byl 48 hodin bez jídla, vody, dýchat se tam ani nedalo, ležel jsem pod prahem dveří, kde byla malá skulinka a čekal, kdy skončí můj život a tím vše, za tu dobu jsem měl osm strašných záchvatů. Teprve až asi po 4 měsících jsem byl puštěn k lékaři, ten však mě neošetřil, když jsem mu vyložil, jak a co se mi stalo, a řekl, abych přišel na druhý den, to jsem byl ještě samá podlitina a vypadal jsem hůře jak hastrman, t.j. celý zelený, kůže na hlavě odutá a celá hlava krvavá, oči jak rak červené. Asi druhý nebo třetí den jsem zas byl přemístěn na kobku, kde byli dva vězni, a to (*jméno*) a (*jméno*) z (*místo*) a první z (*místo*), oba též dobití, po čtyřech měsících mě viděli a neznali mě, (*jméno, zaměstnání*) fy (*jméno*) Brno a (*jméno, místo*), ten ve vazbě zahynul, a byli oba strašně domlácení.

Výsledek mlácení byl :

Měl jsem polámanou klíční kost, ramenní kost, vykopnutý obratel páteře, poškozené levé koleno, oba nártý u nohou polámané, odkopnuté maso na (nečitelné) dodnes nezhojené, několik těžkých otřesů mozku, nedoslýchám, několik vyražených zubů. Všechny nehty u nohou a rukou utržené, roztrhanou kůži na šlapkách, a když jsem byl zatčen, tak jsem vážil 90 kg, v roce (rok), a když jsem se vrátil v roce (rok) jsem vážil pouhých 48 kilo, celý hrbatý a pokřivený, následkem této strašné vazby na STB. Po tomto výsledku mě navštívil prokurátor a ptal se mě, mám-li jaké přání, znal jsem, co znamená mít přání, a proto jsem mu řekl, že nemám, on však mi řekl, že mi nese radostnou zprávu, že mě propouští z vazby, protože je prokázané, že jsem nevinný. Řekl jse mu, že to znamená, že jdu ihned domů, on mi řekl, že u něj ano, záleží však na STB, avšak že věří, že i tam budu propuštěn, to jsem byl ve vazbě asi 10 měsíců v (místo).

Po této 10 měsíční vazbě přišel za mnou vyšetřovatel Drapina a žádal po mně, abych mu podepsal, že bylo se mnou ve vazbě slušně zacházeno, že na mně nebylo pácháno žádné násilí, že jsem se ke všemu doznal dobrovolně, a že svého činu lituji. To jsem odepřel a ničeho jsem nepodepsal, protože bylo vše pravý opak, co po mně požadoval.

Po návštěvě prokurátora přišel Housírek, přemístili mě do jiné cely, zavolali mě k výsledku a znova mě tam strašně dobili, tak, že jsem se již na nohy nepostavil. Jedné noci nás plný autobus odvezli do (místo) a tam jsem byl znovu souzen státním soudem a zase OSVOBOZEN. Prokurátor však vstal, a žádal, abych byl ponechán ve vazbě, že důvody sdělí, a tak utekl zase pomalu rok a se mnou se nic nestalo. V (místo) nás nikdo nemlátíl, zato tam byl strašný hlad a zvířecí STB. Vodu jsme pili ze záchodové mušle a bylo třeba velké odvahy, než si na to člověk ve dvacátém století navykl, byl hlad, neustále horečka, a tak se pila voda. Jídlo v (místo) bylo strašné, smradlavé kyselé konzervy,

že již daleko bylo cítit tento ošklivý zápach a vzpomenu-li si na to, tak to cítím dodnes. Hladem lidé brečeli a kousali si prsty a cucali svou vlastní krev, hlavně mladí lidé. Poslední dobu jsem několikrát denně omdlel hladem, slunce a ani oblohu jsem neviděl několik měsíců, zima se mnou třásla a noví přírůstkové vypravovali o vedrech, jaké jsou venku, zuby se mně drkotaly, kdykoliv jsem je mohl vytáhnout bez bolesti, žil jsem úplně podvýživou.

Protože Nejvyšší soud stále nepřicházel, tak jsem se hlásil k prokurátorovi. STB mně však nedovolil se s ním sejít, a tak jsem zahájil hladovku, a konečně jsem byl k němu puštěn. Ptal jsem se p. prokurátora, proč mě zde drží, když jsem byl již dvakrát osvobozen, byl to starší pán a slíbil mně, že se pokusí, aby soud byl co nejdřív, a že věří, že budu propuštěn. Vše, co zde píši, jak předsedovi soudu, tak prokurátorovi jsem vše řekl, ti zjistili, zdali jsem nepodepsal prohlášení, t.j. jak jsem naznačil, že se mnou bylo slušně a. t. d. a ujistili mě, že nemohu být odsouzen.

Nejvyšší soud mě však neprávem odsoudil, ne již za velezradu a špionáž, pouze za to, že jsem z dělnické rodiny, že jsem se vyučil, osamostatnil, a tím prý jsem se stal nepřítelem tohoto režimu a také proto, že jsem věděl, že učitel (*jméno*) provozuje ilegální činnost, a já jej neudal. Že jsem nic nevěděl, to povrdil sám (*učitel*) u nejvyššího soudu a slyšelo to nejmeně sto svědků, kteří v soudní síni byli, odvolat jsem se již nemohl, a tak do dnešního dne jsem se domáhal práva a věřím, že v rámci zákona, spravedlnosti, demokracie a lidskosti budu rehabilitován.

Celý můj případ byl již několikrát projednáván a samo Ministerstvo Vnitra zjistilo, že moje nevina je 100% prokázána, a samo navrhuje úplnou rehabilitaci, což je dostatečný důkaz na moji pravdu a očistu.

(Podpis.)

9/5/68 (Datum psáno rukou.)

Prohlášení o vyšetřovacích metodách orgánů Stb. v Jihlavě.

Po svém zatčení v r. (rok) jsem byl převezen do vazby Stb. v Jihlavě. V okamžiku, kdy mně vedli do věznice, jsme byl zbit, fackován a kopán za doprovodu nejsprostších nadávek. Neviděl jsem kdo mně bil, protože jsem měl zavázané oči, jak se u Stb. praktikovalo pokud vím, všude. Po několika dnech jsem byl předveden k vyšetřujícímu referentovi, který dříve než mně oslovil, dal mi takovou ránu, až jsem udeřil hlavou o zeď. Polil mně vodou, a za nějakou chvíli začal s výslechem, lépo řečeno nadávkami jako : ty kurvo, svině, kanále, mrzáku, dobytku, paskundo atp. Když jsem odmítl vypovídat, zbil mně znovu a někdy si zavolal na pomoc další osoby. Jednoho dne mně tak zbili, že jsem nabyl vědomí až v cele, která byla velmi studená a mokrá. Neviděl jsem nic, protože jsem měl přes hlavu natažený jakýsi pytlík ze silného plátna, který byl u krku stažen ocelovým lankem s malým zámkem, takže jej nebylo možno stáhnout. Každou chvíli se otevřely dveře a slyšel jsem: „Koukej chodit, lotře.“ Takto jsem musel chodit tři dny a dvě noci, až jsem opět ztratil vědomí. Potom mně z této cely odvedli, a pamatuji si jen, že mně vedli po nějakých dřevěných schodech nahoru. Po několika dnech mně opět k výslechu předvedli. Při výslechu mi vyšetřující svítil do očí velmi silným světlem nějaké zvláštní lampy a při tom na mně řval, že z mé snoubenky udělají kurvu Stb. Vyskočil jsem ze sedátka, ale zapomněl jsem že jsem k němu připoután. Skočil po mně a kopal mně tak, až jsem zvracel. Teprve po několika dnech mně odvedli k lékaři, (nevím, byl-li to vězeň) ale tento lékař mně nazval simulantem. Když mně od něho odvedli, „můj“ vyšetřující mně zbil znovu.

Potom jsem dostal nového vyšetřujícího, o kterém musím říct, že se mně nikdy ani nedotkl, ale všechno se odehrávalo na oné cele, o které jsem se už zmínil. První dny jsem byl u tohoto referenta překvapen velkou slušností a zdvořilostí, ale brzy jsem poznal, že je to jeho manévr, daleko podlejšího charakteru, než bývalého vyšetřujícího, protože za tohoto to dělali druzí. To mi bylo jasné zvláště tehdy, když po jednom takovém bití mně nutil, abych mu napsal nějaký dopis o pistoli. Pak mně znovu odvedli po dřevěných schodech, znovu jsem dostal pytlík na hlavu a opět se všechno opakovalo. V naprosto vyčerpaném stavu jsem byl předveden k výslechu a zde mi tímto vyšetřovatelem bylo zakázáno mluvit o (*jméno*) a o (*jméno*), a to ani před soudem. Byl jsem v takovém stavu, který nelze vyličit.

Potom se odehrála velmi zajímavá věc, — znovu jsem byl několikrát zbit a jednoho rána mně někam odvezli. Jeli jsme asi tři hodiny, snad i déle. Podle ruchu a tramvají jsem poznal, že to je velké město. Zastavili a mně zavedli na nějakou celu. Teprve za nějakou chvíli jsem poznal zvonky Lorety. Uvědomil jsem si, kde jsem a co mně čeká. Odpoledne mně přivedli k výslechu. Kladli mi nepochopitelné otázky, ptali se mně, zda-li vím, kde jsem a když jsem odpověděl že v Praze, podívali se na sebe a něco si šeptali. Zaslechl jsem jen, „tak do toho a žádný sr...“ Jeden z nich začal se mnou mluvit velmi pěkně, ale v tom smyslu, že je mně škoda v kriminále, že se mohu mít na svobodě pěkně, ba dokonce výborně, když budu chtít. (Podotýkám, že na tuto cestu mně převlékli do civilu.) Potom mi ukazoval fotografie nějakých lidí, ale na nic se mně neptal. Fotografie schoval a položil přede mně desky, a přivedl toho, kdo mně poprvé vyslychal. Oba začali opakovat, že je škoda, abych seděl, že se mohu dostat domů. I když jsem věděl, co bude ode mně požadováno, zeptal jsem se, co ode mně chtějí... Můj bývalý referent na pokyn druhé

osoby vytáhl z desek list a vyzval mně, abych to podepsal. Byla to spolupráce s Stb. Když jsem papír roztrhal, zbili mně hrozným způsobem, takže jsem ztratil vědomí. Procitl jsem až v nemocničním malém pokoji.

Zažil jsem též věznění ve sklepení na Státní bezpečnosti v Jihlavě, pod zemí, kde se celý den i noc svítilo. V rohu cely byla otevřená díra, kde kdysi byla zachodová misa a kudy tam šel nesnesitelný zápach z kanálů a kam nám lezly též krysy. Byl jsem tam ve společnosti (*povolání, jméno, jméno*) z (*místo*) u (*místo*) a Václava Průši, z Pustého Lhotska, osada Budíkovice u Humpolce, který jak je mně známo, byl v r. 1955 zákeřně zastřelen v Leopoldově. Na vykonávání denních potřeb byl tam plechový hrnec. Jednou, aby nám tam nelezly krysy a nešel ten zápach, dal jsem tento hrnec na rouru a trochu přitlačil. Zrezavělý spodek nádoby se provalil i s fekáliemi a močovina se rozlila po podlaze, do které ihned začala vsakovat, neboť podlaha byla jakási udusaná hlína. Prosil jsem bachaře, aby mně dal kus hadru. Po dlouhém zvonění a žádosti, bylo nám milostivě vyhověno. I sebral jsem veškeré fekálie do hadru a dával to přímo do té roury a pak jsem dvě hodiny s rukama od močoviny žádal znovu o povolení, abych si směl umýt ruce, které nesnesitelně pálily. Následek toho byl, že jsem dostal silný zánět očí, které mně natekly, až z nich tekla hnis. Taktéž obočí a řasy vypadávaly již při pouhém dotyku. (*Jméno*) dostal vředy na ruce — byly to karbunkly a (*jméno*) to byla doslova již jen kostra potažená kůží, na které již nebyl ani lot masa. Denně jsme se hlásili k lékaři a konečně po dlouhých dnech nesnesitelných útrap, byli jsme k němu odvedeni. Ten nejprve ošetřil (*jméno*) a bachař odváděl ho zase zpět. Potom jsem přišel na řadu já a úřední lékař se přímo zhrozil, jak vypadám. I řekl jsem mu, aby v zájmu lidskosti přišel se podívat, v jakém pekle tam jsme a jestli tam zůstaneme ještě déle, že odtud již nevyjdem. Ošetřil

mně tedy řádně, vypláchl oči a dal mně s sebou mast, Tetraform. Slíbil, že se přijde podívat. Když jsem byl odvedený znovu na celu, řekl jsem jim o mojí rozmluvě s lékařem. Čekali jsme hodně dlouho a už byly pochybnosti, jestli vůbec přijde. Konečně byly slyšet dvojí kroky a doktor vstrčil hlavu do dveří místnosti, ve které jsme byli. Ihned však praštil dveřmi a utekl, neboť tam byl nesnesitelný zápach. Druhý den pak v 10. hod. jsme byli odtud vyvedeni a převezeni na Krajskou věznici. (To byl jediný světlý bod a myslím, že nám tím onen úřední lékař zachránil život) Bylo by toho ještě mnoho co říci. Jak nás doslova preparovali a připravovali na přelíčení, a říkat jenom to, co oni chtějí a co nařídí. U soudu pak to byla úplná komedie. O nějakém hájení nemohla býti ani řeč. Bylo mně odňato slovo a právníci, přidělení ex offo, nemohli tenkrát na obhajobu obžalovaného nic říci, jen to co jim přikázala Státní bezpečnost. Podotýkám, že se používaly takové metody, že nakonec podepsal každý to, co oni chtěli, chtěl-li si zachránit život.

Za to, co jsem zde napsal, plně zodpovídám, neboť je to jen a jen pravda a to je jen malý výsek z toho, co jsem prodělal jen na Státní bezpečnosti v Jihlavě.

Toto byly nejsmutnější chvíle v mém životě. Když toto nám dělali za okupace Němci, byli to naši nepřatelé. Když toto dělá Čech Čechu, je to velmi smutné. Netoužím po odvetě ve smyslu oko za oko, zub za zub, ale nikdy nezapomenu na to, jak těmito lidmi byly pošlapány nejzákladnější lidská práva a snižována důstojnost člověka.

(Podpis.)

...Zatčený člověk byl v podstatě automaticky pokládán za vinného a bylo již jen záležitostí vyšetřovatelů, aby z něho „udělali“ případ a ten dovedli až k odsouzení. Cílem vyšetřování bylo za každou cenu zlomit vyšetřovaného, dosáhnout od něho přiznání, ať už se

něčeho dopustil nebo ne. K dosažení takového výsledku byly přípustné jakékoli metody psychického a fyzického nátlaku, násilí a zvůle. Nejčastěji bylo používáno dlouhodobých výsledků na směny při minimálním oddechu vyšetřovaného v kombinaci s bitím, trýzněním hladem a žízní, zavíráním do temnice, vyvoláváním strachu o osud rodinných příslušníků, rafinovaně režirovanými konfrontacemi s jinými osobami, nasazováním agentůspoluvěznů, odposlechy cel atd. ...

Zpráva ÚV KSČ o politických procesech a rehabilitacích v Československu 1949-68

24. 4. 68.

Vážení přátelé,
chci Vám ušetřiti práci s hledáním známého dozorce z Jáchymova, soudruha B I N K O. Nyní se nachází v Nových Hradech, u Vysokého Mýta, a pracuje tu jako tajemník MNV. Z Jáchymova utekl před hněvem vězňů, kteří ho chtěli zlikvidovat.

Pozdravuji Vás srdečně.

(Podpis.)

V (místo) 20. 4. 1968.

Vážený bratře,
v Zemědělských novinách 20.4. četl jsem výzvu, aby se přihlásili a odeslali své adresy býv. vězňové pol. z tábora „1“, nevím, nejedná-li se o tábor „L“. Já jsem byl na táboře „Rovnost 1“ a posílám níže svoji adresu.

Byl jsem na „Rovnosti 1“ od (datum) do (datum), tedy po celou působnost sadisty a vraha náčelníka „Palečka“ (správně Dvořák), za tu dobu zastřelil a postřelil několik vězňů a jeho oblíbený způsob, udeřit vězně do hlavy koženým váčkem, který měl na lanku, údajně to měly být klíče, z vlastní zkušenosti bych řekl, že to bylo železo. Při nástupu k sčítání mě udeřil

na levou stranu pod spánek, narazil lícní kost, a dle zjištění vězně, bývalého primáře z (*místo*), stačily 3 cm výše, a dnes bych už nemohl Vám psáti dopis.

Bratři, prosím, méte-li vědomost, kde se nachází, byl bych velmi rád, kdybyste mě sdělili, kde se nachází.

Po odchodu z Rovnosti 1, byl v Pankrácké věznici jako eskortní.

S přátelským pozdravem

(*Podpis, adresa*)

Titl.

Dokumentační komise Klubu K 231 — br. Rambousek,
Praha

Lágr Vojna, Příbram.

Specialitou tohoto lágru byl podzemní bunkr, ve kterém na prostore přibližně 3x3 m. bylo namačkáno až 10 vězňů. Tito byli trestáni pro neplnění normy, kterou nebylo možno často vůbec splnit — nebylo to v lidských silách — anebo pro celkem nepatrná provinění. Dávky jídla byly sníženy na minimum. Místnost nebyla vůbec větrána. Dveře byly ocelové, stěny a podlaha betonová. Na výkaly jedno vědro, nestačilo pojmout nejnnutnější výměšky lidského těla, které pak tekly po podlaze. Větrání nebylo téměř žádné.

Po jednom až dvou měsících vycházely z tohoto bunkru mátohy, které byly ihned zase zařazovány do práce, do uranových dolů. Velitel tohoto lágru byl Vojík. V roce 1956 byl bunkr zasypán a na jeho místo postaven pomník horníka.

(*Datum*)

(*Jméno, adresa.*)

VĚC: SVĚDECTVÍ O NELIDSKÉM ZACHÁZENÍ DOZORCŮ MAŠKA A ŠINDLERA

Skokem z jedoucího auta dne (*datum*) mezi táborem (*jméno*) a (*jméno*) jsem provedl sólový útěk. Dne (*datum*) mě na udání (*jméno*) v (*místo*) u (*místo*) zadržela milice. Po vyšetření jsem byl vrácen do (*místo*). Ještě téhož dne jsem byl odveden do nějaké odlehlé kanceláře, kde mě dozorce Mašek přikázal vyzout a lehnout si břichem na psací stůl tak, aby nártý nohou byly na hraně stolu. Stůl byl z obou stran své délky přístupný. Mašek z jedné a Šindler z druhé strany mě bili pendrekami, přičemž započali od nohou, postupovali až k hlavě a zpátky, tak dlouho, až jsem se nemohl bez pomoci zvednout ze stolu a samozřejmě ani jít. Když toto Mašek zjistil, vzal mě do náručí a odnesl mě na tak zvanou kobku smrti. Cestou se mě Mašek ptal, co jsem vypověděl do protokolu. Sdělil jsem mu, že konal svoji povinnost, a několikrát po mně vystřelil. Touto, z mé strany vědomou lží jsem jej kryl proto, aby neublížoval politickým vězňům. Zdálo se mi, že je mou odpovědí dojat, a tím jsem byl přesvědčen o správnosti mé výpovědi. Na kobce smrti bylo jediným příslušenstvím lavice přišroubovaná k podlaze. Na kobce jsem strávil 6 dnů, aniž si mě kdo všiml. Tudiž bez jídla, pití, jakékoliv postele, přikrývek a samozřejmě bez možnosti jít na stranu. Kobka byla známa tím, že v ní byli soustřeďováni lidé, kteří měli být popraveni, její číslo však neznám. Sedmý den se otevřely dveře a nějaký dozorce předstíral, že je velitelem tohoto oddělení, že měl dovolenou a že na mě bylo asi zapomenuto. Projevil předstíraný podiv, že jsem tam tak dlouho a bez ničeho. Nechal tam donést vodu, „Žanka,“ postel a nakonec v kameninové nádobě černou kávu. Předtím, než jsem se mohl napít, se mne ptal, proč tam jsem. Když jsem mu odpověděl, uhodil mě do kameninové nádoby, vyrazil ji z rukou a káva se rozbitím nádoby rozlila po zemi. Nechal opět všechno

vynést, takže tam zůstala jen přišroubovaná lavice a já. Jméno toho dozorce neznám, ale jistě se dá vyšetřit. Tento sedmý den jsem byl předveden k nějakému veliteli, který mi udělil 30 dní temnice s tím, že dostanu každý třetí den chléb a vodu a ostatní dny půst. Opět jsem byl vrácen na jmenovanou kobku. Pozdě večer téhož dne přišel dozorce Šindler se dvěma statnými vlčákama bez náhubku, s jejich pomocí mě převedl po chodbách (*věznice*) do řádné temnice. Desátý den v pořadí, třetí den v temnici, jsem dostal džbán vody a asi 25 dkg chleba. Několik dní po sobě do temnice vnikla skupina dozorců, sadisticky mě bili a při tom způsobovali jiné útrapy, jako povinné dřepy, kterých jsem jednou musel udělat víc jak 1000. Pro úkon vykonávání dřepů si v této kobce rozsvítili světlo a pozorovali nahlédacím okénkem. Kdybych tohoto pokynu zaklepaním na dveře neuposlechl, hrozilo další bití. Asi po 30 dnech mě naložili s ostatními vězni do autobusu a jelo se do Jáchymova. Při opuštění autobusu jsem na táboře ROVNOST poznal velitele ostrahy Václava Ryšavého, s kterým jsem sloužil u (*útvár*) a nechal jsem jej ze dvou let služby téměř pět měsíců ležet na ošetřovně za to, že nám dělal pořádek. Slyšel jsem, že byl krutým a bezohledným velitelem. Moje přítomnost na ROVNOST Ryšavému vadila, proto mě za tři dny poslal Antonem, doprovázeného obrněným vozem, do věznice (*jméno*), samozřejmě přímo do korekce a pak na draní peří. Za tento útek jsem byl odsouzen na 6 měsíců a z toho se domnívám, že předešlé tresty byly zločinem proti lidskosti při několikanásobném ublížení na těle a vážném ohrožení života.

(*Podpis, adresa.*)

Ladislav Ondráček,
Lipanská 12
Praha 3

V lednu 1951 jsem dostal bezdůvodně od příslušníka facku, kterou jsem mu vrátil. Za to jsem byl odveden druhý den do kláštera na Mariánskou, po příchodu mě tam pověsili na katr, večer vzali k výslechu, kde mě ztloukli, po dvouhodinovém výslechu mě znova pověsili na katr, kde jsem visel do druhého dne do rána, vzali mě znova k výslechu, a po tomto výslechu odvedli na celu mezi ostatní vězně. Začátkem února mě z ničeho nic vzali k výslechu, zřejmě šlo o provokaci, kde se snažili ze mě vytlout že jsem chtěl z Mariánské utěci. Tohoto prvního výslechu se zúčastnil tehdejší poručík Ryšavý, nyní podplukovník, ještě se třemi estébáky. Na příkaz, abych se zul a kleknul si, mě tři drželi a Ryšavý mě řezal býkovcem přes chodidla. Po výslechu mě pověsili na katr, kde jsem byl do druhého dne. Vzali mě znova k výslechu, pověsili znova na katr a třetí den po dalším výslechu mě dali do temnice, která byla čerstvě vybetována, bez dek a bez jídla. V temnici jsem byl od neděle do pátku. Během této doby jsem měl pět výslechů, kterých se zúčastnili, které jménem neznám, jen o jednom vím, že se mu říkalo Kudrna. Těchto výslechů a bití se zúčastnil také velitel tamějšího STB, kterého jménem neznám. Po těchto pěti dnech jsem se nakonec „přiznal“, že jsem chtěl utěci. Potom mě dali do vedlejší cely, do t. zv. „studené cely“, kde to bylo totéž jako v temnici, rozdíl byl jen v tom, že tam bylo okno a dostal jsem jednu deku. Tam jsem byl měsíc a omrzly mi tam po kolena nohy. Po měsíci mě odvezli na ústřední tábor do korekce, kde na moje dotazy, proč jsem v korekci bez raportu, a jak dlouho tam mám být, mě odpověděli, že mám korekci až do odvolání.

V roce 1959, když jsem měl útěk z Valdic, a po útěku, když mě přivezli zpátky do Valdic, dali nás

všechny do korekce, ale ještě předtím nás vedli spontané na velitelství, kde do nás po cestě kopal podporučík Vojtěch, asi pět kroků ode mne šel náčelník Král. Na toho jsem se obrátil a žádal jsem ho, aby jako náčelník věznice, nepřipustil tyto nehoráznosti. On mi odpověděl: „Drž hubu, ty svině, nebo dostaneš do držky ještě ode mě!“

Když jsem byl v korekci, tak jsem pět dní a pět nocí si nesedl, nelehl, stále jsem musel chodit bos bo betoně. A bez jídla. Po pěti dnech jsem dostal poprvé jíst. Za tu dobu mi tam otekly nohy, což se také stalo mému komplici (*jméno*), se kterým po žádostech o odvedení k lékaři nás odvedli k lékaři. Jako následek toho mám, že mi pravá noha stále otéká.

Zodpovědného za toto činím náčelníka Krále.

Mezí touto dobou, kdy nás vodili k výslechu a od výslechu, do mě několikrát kopal strážný na samovazbě, údajně jménem Vysuček.

Bylo by potřebné prošetřiti několik vražd v Leopoldově. Za první justiční vraždu Adolfa Petrovského, který byl za útěk z Leopoldova odsouzen k trestu smrti a popraven. Bylo to v květnu 1959.

Dále účastníka* tohoto útěku s Adolfem Petrovským, který po útěku, když byli v izolaci a chodili na vycházku, tak zřejmě ze zoufalství se ve dne pokoušel o útěk „na vestrovku“ přes dráty, kde byl na šancích zastřelen, což považuji také za vraždu, jelikož každý normálně myslící člověk usoudí, že v dané situaci nemohl nikam utéci.

Někdy v roce 1963 nebo 1964 při útěku přes dráty vězeň, na jehož jméno si nemohu vzpomenout, se kterým jsem byl ale na samovazbě na cele a který byl duševně chorý. Už se dalo usuzovat, že je duševně chorý, protože na vycházce trhal trávu a jedl a nosil

* Jde o Josefa Vaníčka, který byl při popsaném „útěku“ zastřelen asi v 11.30 v neděli 28. září (pozn. editorů).

si ji na celu k jídlu — o tom, že je duševně chorý, věděli i příslušníci. Jednoho dne v uvedených letech, v pravé poledne se pokoušel přes dráty o útěk, kde byl zastřelen, a jako obvykle zase zbytečně, protože z těch šancí v pravé poledne nemohl nikam utéct.

V září 1955 byl zastřelen vězeň Průša při práci. Několik vězňů nosilo klády kolem ostřelovacího pásma, kde byl s nimi jeden příslušník, takže strážný „Partyzán“ na věži si jich vůbec nemusel všimnout, poněvadž měli u sebe dozor, a přesto, když se s jednou kládou točili, tak Průšu zastřelil.

Bylo by dobré zjistit pravou příčinu smrti Rybára, který údajně zemřel na zápal plic, ale nejdříve tomuto všemu předcházelo, že ho mlátili v korekci, potom ho strčili na samovazbě do pivnice nahého, kde ležel zmlácen a nahý a zřejmě následkem tohoto všeho dostal zápal plic a zemřel.

(Podpis.)

Titl.

Ústřednímu výboru sdružení K-231

Dokumentační komisi,

Karlovo nám. 17.

P R A H A 1.

Na ustavující členské schůzi obvodního výboru K-231 (*místo*) byli jsme vyzváni předsedou dokumentační komise, br. (*jméno*), abychom poslali případná svědectví o porušení zákonů a lidských práv v době výkonu trestu. Na základě toho uvádím:

V (*datum*) po vyšetření STB v (*místo*) byl jsem eskortován ke STB (*adresa*). Odtud po vyšetření byl jsem eskortován k STB do Jáchymova (pověstná skupina Jestřáb). Po vyšetření eskortován do (*místo*). V té době byli u (*útvár*) příslušníci Tokár a Matějka. Tokár je nyní podle mých informací jako velitel věznice v (*místo*).

V té době byla v tamní věznici řada podvodníků, zlodějů a jiných delikventů. Mezi těmito bylo cca (počet) politických vězňů, kteří se připravovali k eskortě ke Státnímu soudu v (místo). Vězni státního soudu nosili na rukávě bílý pásek, aby příslušníci stráže měli lepší přehled. Vězňové státního soudu byli při příchodu do věznice surově zbiti a ztýráni. Jmenovitě si vzpomínám na br. (jméno) a (jméno) z (město), kteří byli surově ztýráni. Jako jejich útrapy uvádím: kopání, bití pendreký. Bití těchto dvou vězňů prováděli osobně příslušníci Tokár a Matějka. Protože se tam ztratilo řada našich osobních předmětů, ku př. mé zlaté švýcarské náramkové hodinky, byla narizena osobní prohlídka. K tomu účelu byli vždy před kancelář Tokára a Matějky předváděni vězni po malých skupinkách. Byl jsem předveden ve skupince, v níž byl také (jméno) a (jméno). Postupně volali jednoho po druhém do kanceláře, kde mu vysypali ze sáčku jeho věci, a vězeň musel podepsat, co mu schází, neb zda je vše v pořádku. Z kanceláře vyšel dozorce Tokár a volal dalšího. Ten předstoupil před Tokára a okamžitě byl surově ztýrán, že v okamžiku byl samá krev. Vyběhl též Matějka a vězně tam před námi ztloukl, že za několik minut nebyl pro otoky v obličeji k poznání. Ztloukli ho proto, že při zavolání nevytáhl ruku z kapsy.

Když jsem mu utíral z obličeje krev, zjistil jsem, že vězeň nemá ruku, protože ji měl za předloktím amputovánu a v kapse měl pouze prázdný rukáv.

V (místo) 15.5.1968.

(Podpis.)

(Jméno) — dokumentace v době věznění.

Byl jsem vězněn od (datum) do (datum).

Vyšetřovatelé STB: Áda Bejvančický a Ota Kosejk. Z nich prvý byl ten dobrý, a Kosejk ten zlý. Nafackováno jsem dostal od Kosejka. Na STB jsem byl od

zatčení do poloviny (*měsíc*) a to v (*místo*) a (*místo*). Soud se konal v (*místo*) dne (*datum*). Sestavení senátu státního soudu: předseda Dr. (*jméno*), soudci mjr. dr. (*jméno*) a dr. (*jméno*) — soudci z lidu (*jméno*) a (*jméno*). Prokurátora si nepamatuji, ale myslím že jím byl Dr. (*jméno*). Všichni věděli, že proces je fraškou. Obhájcem byl dr. (*jméno*).

Po odsouzení jsem byl asi měsíc na Pankráci v (*dílny*) a od (*datum*) (*počet*) týdnů jsem byl v korekci, údajně za schvalování „korejské války“. V polovině (*měsíc*) (*letopočet*) jsem byl asi s 15 jinými vězni převezen do trestného lágru Mořina, kde jsem vydržel do (*datum*). Z Mořiny jsem byl převezen na Mariánskou u Jáchymova. Tam jsem dosloužil a byl propuštěn na podmínku.

Připomínky k soudu: Při uvedení do soudní sítě jsem byl zařazen asi na 12. místě. Při zahájení dostal předseda senátu zvláštním poslem dopis a ihned přerušil jednání, které pak bylo obnoveno asi o hodinu později a při tom jsem byl zařazen na místo (*číslo*). Trest (*počet*) roků jsem nepřijal, necítil jsem se vinen a žádal jsem odvolání, které se však nikdy neuskutečnilo.

Po rozsudku řekl referent STB Bejvančický mé manželce, kterou potkal na ulici, že rozhodnutí o potrestání bylo dohodnuto na sekretariátu KSČ v (*město*), (*počet*) týdnů v korekci na Pankráci jsem prý byl proto, že jsem schvaloval korejskou válku. Byl to však výmysl, protože v té době probíhala na Pankráci výměna velitelů a ti noví chtěli ukázat pevnou ruku. Z korekce na Mořinu bylo jen pokračování této zvůle. Tam v trestném táboře pod komandem velitele Pudila byla nejméně obden korekce při nejtěžší práci, bez ochranných prostředků, téměř bez jídla. Na světnici byl suverén bývalý vrah Franta Pytlík, který mohl kohokoliv zmlátit a také mlátil bez omezení. Pudil je bachař bez svědomí a také několik dalších z jeho komanda byli bachaři schopní všeho.

Na Mariánské zůstal v mé mysli hlavně velitel lágru Vašíček — vulgo Fešák. Sadista, který nechával s oblibou stát celý lágr na sčítání, a iniciátor tak zvaných „buzerantských pochodů,“ kdy cestou ze šachty a na šachtu jednotlivec musel držet za pás toho, který šel před ním. Tento despota vyprovokoval na lágru v roce 1955 vzpuru a jen díky vojákům nedošlo k masakru. Represe však na lágru byly strašné.

(Podpis.)

DOKUMENTACE O PRŮBĚHU VYŠETŘOVÁNÍ A VĚZNĚNÍ

Byla jsem zatčena dne (*datum*) přibližně v 9 hod. dopoledne. Zatýkali mě 4 příslušníci STB Bejvančický, Kosejk. Švarc, čtvrtého si nepamatuji. Současně vykonali v mém bytě prohlídku, zabavili některé obrázkové časopisy z revolučních květnových dnů, o nichž prohlásili, že už je nedostanu. Byla jsem několikrát vyslýchána, ale neměla jsem co říci, neboť jsem lidi, na něž se mi ptali, skutečně neznala. Na cele, kam jsem byla dána, byla konfidentka, údajně Markéta Bukovská. Současně tam také byla zemřelá pí (*jméno*) z (*místo*). Ta mi hned, jak jmenovaná M. B. odešla k obědu, správně na výslech, upozornila, s kým máme tu čest. Říkala, že M. B. chodí každý den před obědem k výslechu a po něm se zase vrací, aby jídlo, které dostala jako ostatní, hodila s komentářem „to by ani prase nežralo“ do záchodu.

Asi po 14 dnech mého pobytu na STB přišel v 11 hodin večer příslušník STB Šnajdr pro mě k výslechu. V ruce držel ručník, a jakmile jsem stála za dveřmi, ihned mi zavázal oči a nějak podivně mě vodil hned nahoru, hned dolů, až do nějaké místnosti, v níž jsem slyšela směsici hlasů, mezi nimi jeden ženský. Poněvadž jsem se neměla k čemu doznat, poručili mi kleknout na zem, přes hlavu mi dali deku a nejdříve

mě tloukli přes chodidla, potom nějakým předmětem do hlavy, až jsem omdlela. Zřejmě mě polili vodou, protože jsem měla celý kabát a prádlo mokré, z nosu mi tekla krev, kterou jsem měla i na kabátě, a jen jsem cítila, jak mi kdosi hadrem kabát utírá. Ve 3/4 na 5 ráno mi odvedli na celu, kdo, to nevím. Po ztlučení mi dali něco podepsat, co, to nevím, nenechali mi to přečíst a ani bych to asi nebyla vnímala. Druhý den ve stejnou dobu přišel Šnajdr znovu, s ručníkem, ale už mě netloukli. Modřiny pod očima a na spáncích jsem měla ještě za 14 dnů, když nás eskortovali do (místo).

Po dobu vězení jsem více něco podobného nezažila. Je však třeba ještě se zmínit o tom, že (datum) v (místo) mě ostříhali, zatloukli nám okna hřebíky, abychom je nemohli otevřít, a skla natřeli bílou emailovou barvou, odbourali schody do vycházkového dvora, a tak až do (datum), kdy nás eskortovali do (místo), jsme nesměli ven, na světlo a vzduch.

Další kalvárie pak nastala po návratu domů. Nastoupila jsem v (místo) jako fakturistka. Za rok jsem z finančních důvodů odešla na (místo). Tam jsem byla hodnocena jako vzorná pracovnice. Přesto, při kádrových prověrkách a přes veškeré protesty svého představeného, jsem v r. (rok) dostala výpověď s tím, že smím pracovat pouze manuálně. Nastoupila jsem jako dělnice do skladu (druh skladu) v (místo). Po roce potřebovali ve velkoobchodě (druh) (zaměstnání), a to takovou, kterou by nemuseli nijak zapracovávat, a tak přišli za mnou. Přijala jsem, ale vydržela jsem pouze rok. Přišly nové kádrové prověrky, a já jsem musela zase do skladu do (místo) jako (zaměstnání). Tam jsem posud.

(Podpis.)

Na základě Vašeho článku v (*jméno listu*) ze dne (*datum*) pokládáme za povinnost oznámit Vám adresy některých dozorců, kteří jsou nyní v našem okolí, a možná, že po nich marně pátráte.

JAROSLAV FALTÝNEK, pravděpodobně velitel tábora Valdice. Přišel do vedl. vesnice asi před 7 lety. Je nyní vedoucí sklářského podniku Železnobrodské sklo, Zásada, jako vedoucího ho přivedl Pála Vladimír, ŽBS.

JOSEF DLASK, asi 55 let, dozorce z Valdic, kde byl v 50. letech. Nyní zaměstnán v nár. podniku KAVALIER, jako temperář. Bytem Vlastiboř. (Chlubil prý se v podnapilém stavu, že rozbil jednomu muklovi hlavu lopatou. Není potvrzeno.)

JAROSLAV JERIJE, dozorce v letech 50 tých v Jáchymově (45 let), nyní zaměstnán v n. p. Železnobrodské sklo, Zásada.

KRUPKA, zaměstnán u STB — pravděpodobně v Liberci, v 50 tých letech velmi nebezpečný chlap — postrach okolí — nyní zaměstnán v Železnobrodském skle Těpeře, snad jako vedoucí (bydlí Huť u Jablonce n. N.).

BOHUMIL TRDLA, člen STB z let 50tých — činný na Mělnicku (snad zatýkal posl. Horákovou, asi 45 let), nyní zaměstnán u n. p. Kavalier, Držkov (bytem Vlastiboř), přiznával, že byl vedený pod číslem.

JOSEF ? ULRYCH, člen STB od r. 48 — působiště neznámé, snad Liberec, též byl viděn v r. 49 na

Pankráci — snad je nadále členem STB, (43 let),
pochází ze Zásady, kam občas dojíždí.

Prosíme za prominutí, že se nepodepisujeme ,ale jsme
obyčejní lidé z venkova a těchto mocipánů se stále
bojíme. Nemáme nic osobního proti nim, ale tito lidé
nemají čisté svědomí.

POZNÁMKA RUKOU : ANONYM — PROVĚŘIT

SVĚDECTVÍ SOBĚ SI NEJROVNĚJŠÍHO ZE SOBĚ SI ROVNÝCH

...v komunistickém prostředí i otázka svědomí vypadá jinak než v kapitalistickém, což jistě nelze popírat, protože kapitalistický svět vůbec nezná žádné svědomí... Nemysleme, že se obžalovaní přiznávali takto ihned. Tak jednoduše to jistě nebylo. Ale zrovna tak nemysleme, že k tomu byli přinuceni bitím nebo jiným násilím. To dělá kapitalistická policie, kde vrchol moudrosti, jak něco dostat z obviněného, je dát ho zmlátit policajtem. Komunista jako ve všem, tak i zde, ve vypátrání pravdy, jde na to docela jinak, a výsledek ukazuje, jak i v tom dvojí ten svět se liší. Ne bití, ale drtivé důkazy, věcnost, to je metoda dělnické třídy i zde, jako i ve všem jiném. Proto také i výsledek je jiný, ne chvilkový, ale trvalý.

Prof. dr. Zdeněk Nejedlý
K procesu s protistátním
spikleneckým centrem
(Praha 1953)

U mňa na začiatku táto hranica bola 72 hodín nepretržitého brutálneho výsluchu a týrania. Tri dni a tri noci neustále stáť na nohách, raz v mraze, raz v horúčave, pod fantastickým nátlakom troch sviežich ľudí, pri minimálnej strave, bez sekundy odpočinku — tak mi vyčerpalo celý organizmus, že mi prestávali fungovať zmysly, nohy som mal opuchnuté, omrzlé, srdce vynechávalo, záchvaty mdloby. Vynechával mi zrak i sluch. Po prvý raz v živote som videl, ako vzorce koberca ožili a fantasticky sa pohybovali. Červené myšky liezli po stene. Jazykom som nevedel ohýbať, sotva som vykotal nejaké slovo. Prestal fungovať rozum, vôľa sa strácala. Naraz tá jediná živočišná túžba: na chvíľu zavrieť oči, na chvíľu si ľahnúť. (...)

Tri týždne som strávil v tom zámku hrôzy. Chorého, ubitého, s omrzlinami ma previezli späť do Ruzyne. Nohy opuchnuté a čierne od omrzlín. Z tváre a rúk mi zliezala omrznutá koža. Dostával som srdcové záchvaty. Musel ma liečiť lekár. Začiatkom marca 1951 po prečítaní protokolu zo zámku, ihneď som celú „výpoveď“ obvolal. To jest svoj podpis ako vynútenú lož. Začalo sa druhé kolo trápenia tými istými metódami. „Psychologická“ metóda spočívala v tom — vynútené priznanie potom za každú cenu udržať, upevniť, nedovoliť väzňovi od toho utiecť. Štyri týždne denných a nočných výsluchov so všetkými brutalitami dosiahlo zase svoj cieľ: úplnú fyzickú vyčerpanosť, apatiu a v tomto nenormálnom stave napísané „doznanie“ podľa vôle a formulácie vyšetrojúcich orgánov. Zas trochu oddychu a zase som všetky lži, nepravdy odvolal.

Tretie kolo násilností trvalo tri mesiace, august, september, október 1951. Zase to isté týranie, dni a noci bez spánku a všetky surovosti k tomu. Doubek osobne ma viac ráz vyšetroval a týral. Pri jednom výsluchu v septembri 1951 ma tak krvavo stýral, že museli ma dať ošetriť lekármi.

Zase totálna vyčerpanosť, ochorenie, otupenie a zas podpísaný nepradivý protokol zo začiatku novembra

1951. Ubili ma, zlomili a donútili k podpísaniu nepráv
a lži. (...)

Spočiatku som bol presvedčený, že ide v mojom prípade o tragický omyl, ktorý sa vysvetlí, o nedorozumenie, o pomluvu a pod. Vysvetľoval som stovky hodín fakty do najmenších podrobností, uvádzal dôkazy, ľudí, doklady, ktoré mohli moju výpoveď povrdiť, aby som takto umožnil vyšetriť skutočný stav vecí, pravdy. Po ťažkých skúsenostiach som však prišiel k jasnému poznaniu, že týmto ľuďom, týmto orgánom nejde o zistenie materiálnej pravdy, o objasnenie faktov. Ide im výlučne o donútenie k priznaniu, bez ohľadu na skutočnosť, na pravdu. Ide výlučne o politické a fyzické odkrágľovanie človeka. Ako mi tisícrazy opakovali: „Odsud vede pro vás jediná cesta k soudu a do vězení. Anebo, nebudete-li rozumný — na šibenici!“ Keď sa nepriznáš šibenica, keď sa priznáš, väzenie. Ale život si zachrániš. Táto logika — neustále zdôrazňovanie, že je to príkazom strany, že strana o všetkom vie a schvaľuje, že priznať sa aspoň takto znamená ukázať dôveru strane, to viedlo — pri známych metódach vyšetrovania — k zlomeniu a priznaniu mnohých nevinných ľudí.

Zaistený som bol ako člen ÚV KSC, vedúci oddelenia sekretariátu ÚV KSS a poslanec národného zhromaždenia. (...)

Po 24 hodinách ma priviezli do nejakého zámku neďaleko Prahy. Putá a zaviazané oči patrili po celé roky k obvyklej výstroji. Hore v pánskom sídle boli úradovne bezpečnosti, dolu pod zemou v dávnych pivniciach na zemiaky boli improvizované väzeňské cely bez kúrenia. Bol studený február. Taká zima, že stráže pred celami boli v kožušinových topánkoch, v kožušinových čiapkach a ešte mrzli. Ja v ľahkom oblečení.

Vo vyšetrojúcich miestnostiach bolo tak prekúrené,

že vyšetrujúci sedeli v košeliach, ja som stovky hodín musel tam stáť v zimníku. Pot sa lial po celom tele. Z horúčavy hore do mrazu dole. A tak stále dokola vo dne v noci. Traja referenti sa striedali vo vyšetrovaní deň a noc, v urážaní, v ponižovaní, v bití, vo vyhrožovaní a v celom premyslenom systéme mučenia. Strana ťa sem dala, strana o tebe už rozhodla, priznať! priznať! Chyba, nedostatok, úchylka, velezrada a sabotáž! Taký je príkaz strany. Za každú cenu priznať a podpísať! (...)

Každý človek, každý organizmus, každý nervový systém má istú hranicu únosnosti zaťaženia, keď sa táto prekročí, nervový systém povolí, zlomí sa, poddá sa. A o to išlo. Tak sa docieľovali „priznania“.

Dr. Gustav Husák (z odvolacího spisu)

ČASOPIS NOVINÁŘ Č. 7-8, ČERVENEC — SRPEN
1971

VĚZEŇSTVÍ A SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY.

Věznice, kriminály kolik toho bylo v neblahém roce 1968 na toto téma napsáno, kolik křivd a nepravd na jednotlivé pracovníky Sboru nápravné výchovy naneseno ústy a pery redaktorů tisku, rozhlasu a televize.

Abychom přispěli ke konzolidaci vztahů příslušníků Sboru k pracovníkům sdělovacích prostředků, pozvali jsme si do redakce tiskového tajemníka Sboru nápravné výchovy pplk. Jiřího Karlíčka, kterému jsme položili několik otázek.

PPLK. KARLÍČEK: Jasně je, že záměru byly podřízeny všechny otázky spojené s publikováním o činnosti Sboru nápravné výchovy. To znamená, že zde byla uskutečněna úplná kampaň proti Sboru. Podkladem k tomu byly zkreslené případy, plánovitě dodávané do jednotlivých redakcí bývalými odsouzenými převážně členy K-231. V těchto případech byla naše zařízení líčena horší než koncentrační tábory, naše ústavy jako středověké mučírny a na vymyšlených

příkladech chtěli různí autoři dokazovat, že jsme na tom hůře, než tomu bylo například v dobách fašistické okupace. Zcela jasné je, že současně s tím, byli zejména někteří funkcionáři Sboru a i někteří příslušníci líčeni jako sadisté, tyrané, a byla proti nim vyvolána taková averze, která v mnoha případech končila nechutným napadáním slovem a dokonce i jinými násilnostmi.

Základem celé kampaně vyvolané proti Sboru nápravné výchovy, jenž byla podle našeho názoru řízena členy K-231 byla články uveřejněné ve Svobodném slovu 10. března a 24. března,* které takřikajíc ukázaly možnost využít lidské důvěřivosti a vést proti nám štvavou kampaň. Byly to články o bývalých podplukovnících Moravcovi a Rohlenovi od redaktorů Toningera a Krásy, na které potom navazovaly další.

...Dále to byl článek Ladislava Procházky, otištěný v Literárních listech 11. dubna 1968 pod názvem „Kdo bude žalovat“, v němž obviňuje příslušníky tehdejšího ústavu na Borech z vraždy několika odsouzených. Tohoto případu se ujalo také plzeňské vysílání Čsl rozhlasu a redaktor Taláb z toho vytvořil celý štvavý seriál. Nemalou úlohu sehrála i televize. Zejména známým pořadem Vladimíra Branislava „Kontrola“.

REDAKCE: Já vím, že uvádíš fakta pro mnohé dosti nepříjemná, ale pravdivá. Dnes však nejde o to, kolik toho kdo napsal, ale v první řadě, jaký dopad měla celá štvavá kampaň na myšlení naší veřejnosti.

PPLK. KARLÍČEK: Ano, máme vyhodnoceno, kdo a co proti nám napsal. V té době byla celá řada redaktorů, kteří psali vyhlaně, třeba na základě získaných informací od bývalých odsouzených.

REDAKCE: V roce 1968 se psalo o vězeňství a Sboru nápravné výchovy tendenčně, štvavě, jak se to zrovna hodilo takřikajíc do krámu...

* (K-231 byl ustaven v Praze na Žofíně 31. března 1968 — pozn. editorů.)

PPLK. KARLÍČEK : Kdybych měl konkrétně říct co psát, myslím si, že v první řadě by se měla smýt špína, která na Sbor, na jeho příslušníky a celkově na vězeňství byla nanesena v takzvaném obrodném procesu. Znamená to zcela otevřeně a čestně se s tímto vypořádat a měly by se s tím vypořádat všechny sdělovací prostředky, které se tenkrát na celé kampani podílely...

REDAKCE : Co by sis přál ty, jako tiskový tajemník Sboru nápravné výchovy, aby se v příštím období zlepšilo ve sdělovacích prostředcích ?

PPLK. KARLÍČEK : V první řadě bych si přál, aby naše spolupráce byla plodná. To znamená, aby náš cíl byl společnými silami splněn. Dále, aby se o nás psalo vždy objektivně. Tak jak to ve skutečnosti vypadá, a jak si to otázka vězeňství zaslouhuje...

LÉKAŘI, POSLANCI, KATI

Komunistická strana, to není nějaká „mariášová parta“, to je politické seskupení lidí vedených velkou myšlenkou, která přetváří svět, a bude ho přetvářet víc a víc.

Dr. Gustav Husák

Vážení přátelé,

Asi před půl druhým rokem nastoupila na středisku v naší čtvrti MUDr. Frouzová. Dotyčná byla vězeňskou lékařkou v (*místo*), její poslední pracoviště před nástupem na OÚNZ (*místo*) byla poliklinika Ministerstva vnitra, (*adresa*). Je to vysoká blondýna, nyní s tmavým mahagonovým přelivem. Svým spoluzaměstnancům se svěřila, že dobře znala dr. Sommera, a prohlašovala při prvních zprávách o něm, „že byl tak hodný člověk tam kde neměl být“.

Dr. Zdeňka Frouzová byla přijata jako osobní známá ředitele. OÚNZ Praha - Východ, MUDr. Vladislava Hory, který byl rovněž lékařem Ministerstva vnitra a nastoupil v OÚNZ v r. 1965. Stejným způsobem byla přijata i dr. Honcová a zařazena na chirurgickém oddělení téže polikliniky - Praha - Východ. Rovněž byla zaměstnankyní MV. Aby bylo možno tyto dvě síly zaměstnat, museli být na základě vyvolaného rizení okamžitě propuštění dlouholetí zaměstnanci OÚNZ, MUDr. (*jméno*) a MUDr. (*jméno*). Po delimitaci v r. 1967 nebyla dr. Frouzová delimitována na ÚNv (*místo*), ale zůstala za každou cenu na dosavadním pracovišti a je proplácena v nadúvazku, ačkoliv OÚNZ překračuje mzdový fond. Tato okolnost svědčí o mimořádné angažovanosti ředitele OÚNZ vůči jeho bývalé spolupracovníci.

Před svými spolupracovníky se dr. Hora obhajoval, že byl vyhozen z MV, napřed degradován z hodnosti plukovníka na vojína a z MV propuštěn. Už jako ředitel OÚNZ byl pověřen MV doprovodem účastníků Pragokonzertu na půlroční pobyt do USA — Las Vegas v době světové výstavy EXPO 67. Rovněž v r. 1966 byl pověřen náhlou akcí, údajně jako vedoucí vlakové výpravy k přepravě „léků“ do Švýcarska. Celá akce byla tajná a spoluzaměstnanci nebyli o vlastním obsahu této akce zpraveni.

To jsou další důkazy toho, že důvěry MV požíval nadále.

Jelikož další podrobnosti nemůžeme na OÚNZ zjistit, zejména proto, že ředitel OÚNZ má zájem z uvedených důvodů celou záležitost umlčet, poskytujeme vám proto tyto informace a věříme, že celou záležitost prošetříte, třeba i konfrontací s (*jméno*), který o dr. Frouzové vypovídal, či s jinými očitými svědky.

Jako pacienti, kteří věří v zásady humanismu a lékařské etiky, nemůžeme souhlasit s tím, aby osoby, které se přímo provinily proti Hippokratovu slibu a podílely se na zločinech proti lidskosti, pracovaly v našem zdravotnictví. Jejich lidský profil nedává žádnou záruku humánního přístupu k člověku, což je prvním a základním předpokladem práce lékaře vůbec. Tyto osoby nemají vlastně k výkonu lékařské činnosti v podstatě právo, protože se zpronevěřily lékařskému slibu, a ztrácí tedy oprávnění užívat nadále diplomu lékaře stejně jako ztrácí lékař, který zanedbáním povinné péče způsobí nenahraditelné škody na zdraví člověka.

Lékař nikdy nesmí plnit příkaz, jehož smyslem by byl čin v přímém protikladu k jeho poslání.

(Podpisy několika pacientů)

15/6. Dokum.

Praha dne 6. června 1968.

P.T.

Na Výzvu dokumentační komise OV. K-231 pro (*místo*) jehož jsem členem, oznamuji k mému případu (*jméno, jméno*) a spol.):

Po mém zatčení dne (*datum, rok*) při výsleších na StB. v Bartolomějské č. 10. byl na mně činěn fyzický i duševní nátlak k přiznání věcí, které neodpovídaly pravdě. Referentem, (vyšetřovatel) byl vyšší, hubený, čednovlasý muž asi 25 až 28 letý, zvaný mezi námi Petr. Při mém popírání viny jsem byl poté konfrontován s hlavním komplicem (*jméno*) zemřel v (*rok*) na

leukemií následkem dlouholeté práce v uranových dolech.

Spatřil jsem ho při konfrontaci jako trosku, zbitého a zmučeného, který se přiznával i k věcem, které nikdy neučinil. Tyto i jiné věci by mohli dokázat i jiní obžalovaní a odsouzení v naší skupině, která byla dosti početná, jako na př. (*jméno*) bytem (*adresa*) též člen K-231 v (*místo*) a též (*povolání jméno*) s nímž bylo zacházeno zrovna tak, ač byl naprosto nevinný. (Dle rozhovoru, který jsem s ním měl ve společné cele před zahájením soudního přelíčení na Pankráci dne (*datum*) kde jsme byli dne (*datum*) odsouzeni.

P.S.

Toto se netýká mého případu, ale případu vězeňského lékaře dr. Sommera v Ruzyni. V (*noviny*) proběhla zpráva o vězeňské lékařce dr. Prouzové, která byla horší než dr. Sommer. Nejmenuje se Prouzová, ale Frousová a je krajskou internistkou na OÚNZu pro Prahu-Východ Praha 1, nábr. Kyjevské brigády.

S bratrským pozdravem (*podpis*)

Klub 231

ústřední výbor,

Karlovo nám 17, Praha 2.

1.5.1968.

V deníku „Práce“ ze dne 24. dubna 1968 byl uveřejněn článek „Justice před velkou zkouškou“ který podepsal Judr. Vítězslav Opěla, předseda odvolacího senátu krajského soudu v Praze. Tohoto Opělu znám!

V roce 1949 byl prokurátorem Státního soudu, odd. Brno, a když jsem byl souzen, byl také mým žalobcem a choval se takovým způsobem, jak se sluší na věrného a poslušného žáka tehdejší státní bezpečnosti. Tenkrát jsem také byl neprávem odsouzen, což se po 18 letech ukázalo také tím, že jsem byl rehabilitován. Vyslovuji svůj podiv nad tím že tento — tenkrát velmi pověstný a obávaný Opěla, zastává nyní takové místo! Odsu-

zval tenkrát i tehdy, když věděl, že se jedná vlastně o justiční omyl nebo podvod.

Bylo by dobře, kdyby bývalá činnost pana Opěly byla řádně přešetřena a aby mu bylo zabráněno zastávat takovou funkci, jakou zastává nyní. Lidé, kteří se tak v minulosti provinili, nemohou přece dále setrvávat v tak důležitých funkcích.

S pozdravem

(podpis)

zaměstnanec *(podnik)*

t. č. *(přesná adresa)*

Byl jsem žalován Judr. Opělou v r. (rok) podle zákona na ochranu republiky č. 50/23. sbírky, pro zločin přípravy úkladů o republiku.

K 231

30. dubna 1968.

Praha - Karlovo náměstí 17.

Mnohokrát již od roku 1963 jsem se pokoušel, aby jeden z těch, kteří nesporně nesou velkou část viny na obludnostech uplynulých dvaceti let, byl alespoň odvolán z dosti významné veřejné funkce poslance na národním výboru v Praze 6. Všechno ale vyznělo naplano, přestože tato skutečnost přímo zneucťuje památku nevinně odsouzených a popravených, zesměšňuje voliče a odporuje duchu i literě platných zákonů, a tak Vlastimil Volkán, nar. 1921, bytem v Praze 6, v Ruzyni čp. 408 bývalý vyšetřovatel STB, propuštěný „na hodinu“ pro nezákonné vyšetřovací metody v listopadu 62, dál reprezentuje, zastupuje občany 38. volebního obvodu na národním výboru v Praze 6, ačkoli by měl být nepochybně postaven před soud a odsouzen k těžkým trestům. A tak se obracím k vám jako lidem bezprostředně postiženým zločiny uplynulého dvaceti-letí, se žádostí, abyste se vy sami, vahou svého Klubu, pokusili zjednat spravedlnost v tomto případě; vždyť někteří z vás přímo na vlastním těle i duši jste zažili

sadistická týrání V. Volkána, tohoto prohnaného nedouka, mstivého hrubiána, amorálního podlézavce a šplhavce, v němž jakoby bylo ztělesněno všechno zlo, které postihlo naši společnost.

Ověřte si, prosím, a posuďte všechna fakta i důvodná podezření, která tu ve zkratce vyslovuji :

V. Volkán byl ve službách ministerstva vnitra patrně hned od r. 1945, kdy se vrátil z koncentračního tábora. Nebude asi pravda, že do koncentračního nacistického tábora se dostal za ilegální komunistickou činnost, jak sám udával; obtížně by se totiž, do listopadu 39, kdy byl zatčen, mohl osmnáctiletý mladík, obchodní příručí z malého krámků svých rodičů, vřadit do hnutí odporu otřesené, zdecimované komunistické strany — pravdivější bude asi bude výpověď usedlíků ruzyňských, že jen náhodou se připlctl ke studentským demonstracím a spolu se studenty byl zatčen a odvezen do Německa. Kde byl vězněn a s kým byl vězněn nevím, jisté však je, že — podle zmínky jednoho z pracovníků OV KSČ v Praze 6 v prosinci 66 — byly výpovědi svědků o jeho chování v koncentračním táboře „protichůdné“. Domnívám se, že už morální profil V. Volkána z doby jeho věznění v koncentračním táboře by zasloužil podrobnějšího šetření, že ani do STB neměl být nikdy přijímán.

Ve velkých procesech 50. let zastával V. Volkán funkci vyšetřovatele. Byl to krutý, sadistický vyšetřovatel, obzvlášť vynalézavý ve vyhledávání strašných prostředků fyzického i psychického mučení vězňů. Je jisté, že od jeho výslechu odtahovali vězně zakrvácené, v bezvědomí, s vážnými zraněními. Nelze vyloučit, že některé vězně přímo ubil, nebo že zemřeli na zranění jím způsobená; patrně si tak odreagoval i oprávněné vlastní pocity méněcennosti. Za provádění této hanebné činnosti byl V. Volkán také hmotně odměňován a měl z ní slušný užitek; dostal například dlouhodobou rekreaci v Tatrách a byl povyšován — při svém minimálním vzdělání — až do hodnosti kapitána STB;

v této hodnosti byl také bezodkladně propuštěn v předvečer XII. sjezdu KSČ v prosinci 1962 spolu s několika desítkami jiných příslušníků STB, nejprovinilejších zaměstnanců této instituce. Za popírání nezákonností ve vyšetřovatelských praktikách byl potrestán pouze stranicky, důtkou a výstrahou v roce 1964 pro klamání strany.

Přímí svědkové jeho vyšetřovatelské působnosti, delší dobu jím vyslyšani: například dr. E. Goldstücker, profesor Karlovy university, (*jméno*), docent (*jméno ústavu*).

Nepřímé svědectví mohou podat další osoby Volkánem vyšetřované. Může je uvést dr. (*jméno*), předseda (*soud*), který jako obhájce v rehabilitačních procesech v roce 1963 se s jménem V. Volkána seznámil.

Je možno dokázat písemnými materiály i svědeckými výpověďmi, že i ve funkci poslance užíval *mutatis mutandis* podobných metod jako vyšetřovatel STB: podával lživé posudky o občanech svého volebního obvodu s úmyslem je občansky i hmotně poškodit, klamal svůj národní výbor i výbor občanský falešnými informacemi, pěstoval přízemní protekcionářství, neprávem se z titulu své funkce hmotně obohatil, šířil kolem sebe atmosféru strachu a nejistoty; právem lze mít podezření, že na národním výboru kradl listiny, k nimž měl jako poslanec přístup a že vyráběl falešné dokumenty, jak se mu to hodilo.

Nepochybná je i jeho vehementní účast na prosazení stavby nesmyslného velikášského kulturního domu v Ruzyni, přímo naproti věznici; prohospodařily se tu miliony korun z veřejných prostředků (v hrubém zdivu stála tato zbytečná stavba 4,5 miliony korun, při brigádnické práci), nepočítaje v to zklamání brigádníků nad zmařenou prací na stavbě, s níž si teď nikdo neví rady; zvlášť bizarně absurdně působilo tehdy Volkánovo zdůvodnění této stavby namísto původně plánovaného pomníku na paměť studentů zastřelených

nacisty 17. listopadu v ruzyňských kasárnách — stavba totiž pohltila i peníze z mezinárodních sbírek na pomník studentům.

Od roku 1963, kdy Volkán na schůzi KSČ v dubnu 63 v místě bydliště přiznal, že byl vyšetřovatelem v procesech, žádám, aby V. Volkán byl alespoň odvolán z funkce poslance : v červnu ústně a 19. srpna písemně jsem podal návrh na jeho odvolání z ONV, a to na adresu ...nebo... v Praze. Když jednání vyznělo na plano na podzim 63 a V. Volkán měl znovu kandidovat ve volbách 64, znovu jsem dne 30. října poslal petici na... na... a... v Praze, aby bylo zabráněno jeho kandidatuře : nakonec jsem vystoupil i na veřejné schůzi voličů — ale vzali mi slovo a všechno bylo marné, Volkán byl zvolen znovu a poslancuje dodnes. Mění se však celý politický systém a s ním i lidé ve vedoucích funkcích — a tak jsem v dané věci znovu napsal na... (*datum*) na... a... znovu na... a (*soud*) v Praze; zatím, kromě potvrzení příjmu dopisu a příslibu prošetření věci ze (*soud*), jsem nedostal odnikud odpověď.

Vím, že máte mnoho jiných důležitějších úkolů i plánů do budoucna, ale myslím, že bez exemplárního vyšetření případu V. Volkána, v němž se obráží v koncentrované podobě všechny zvrácenosti uplynulých dvaceti let, nelze jít vpřed; on a jemu podobní jsou největší brzdou ve skutečné humanizaci a demokratické naší společnosti.

(*Jméno, zaměstnání, adresa, telefon.*)

Informace : Konfident a agent provokatér

Dr. Vojtěch Erban, bývalý poslanec NS a zástupce gen. tajemníka čs. soc. dem., nyní šéfredaktor nakladatelství Academia.

V usnesení Nejv. soudu ze 17.6.1966 se uvádí, že se někteří členové skupiny Vladimír Görner a spol, dostali pod kontrolu státní bezpečnosti a že tu jde o prvky

provokace. Tato kontrola a provokace byla prováděna prostřednictvím výše uvedeného dr. Vojtěcha Erbana. Z uvedené skupiny jeho činnosti byli postiženi :

Josef Munzar (mrtev)

(*Jméno.*)

(*Jméno.*)

(*Jméno.*)

(*Jméno.*)

(*Jméno.*)

Dále jmenovaný zasáhl v případech :

Dr. Jan Vyskočil (zemřel) svědectví vydá (*jméno*)

(*Jméno*) z (*místo*)

(*Jméno.*)

V posledních dnech jsou náznaky, že jmenovaný působil přímo v Ruzyni v době výslechu Bohumila Laušmana a že jmenovaný různými přísliby přiměl Laušmana k výpovědi provedené na tiskové konferenci, která pak v období voleb byla vysílána rozhlasem.

Z jeho příslibu Laušmanovi bylo splněno propuštění Laušmanovy manželky a dcery.

(*Jméno, plná adresa.*)

Laušmanův zeť, major Nechanský, byl zatčen 1948 a po roce popraven. Laušman byl varován, že se připravuje též jeho zatčení, proto se ženou a dcerou chtěl uprchnout. Útěk se však podařil jen Laušmanovi, jeho žena a dcera byly uvězněny. Laušman pak pracoval jako hospodářský znalec v Jugoslávii, odešel však do Salzburgu aby se pokusil pomoci své rodině. (Laušmanova žena byla již za války šest let v nacistickém koncentráku.) Rakouský občan vylákal 23.12.1953 Laušmana k setkání s dvěma pracovníky čs. bezpečnosti a Laušman byl unesen z rakouského Salzburgu do Prahy.

Své prohlášení v květnu 1954 učinil Laušman jedině vzhledem k slibu ministra vnitra R. Baráka, že po Laušmanově prohlášení bude jeho žena a dcera i on sám propuštěni z vězení.

Ve věznicí v Ruzyni dostal Laušman od správy věznice 8. května 1963 cigarety, jež byly dle výpovědi Laušmanova spoluvězně zřejmě preparovány. Laušman vypil čaj přinesený z vězeňské ošetrovny, vykouřil několik cigaret, dostal křečovitý záchvat, pak upadl do bezvědomí. Po celou noc mu nebyla poskytnuta žádná lékařská pomoc. Když nakonec druhého dne, v pět hodin ráno 9. května 1963, na celu přišel lékař, konstatoval jen smrt „v důsledku srdeční záduchy“. Tyto a další podezřelé okolnosti Laušmanovy smrti nebyly v ČSSR dosud prošetřeny.

Laušmanův případ zůstává i nadále jedním z nejotřesnějších z celého komplexu politických procesů a vražd v Československu zvláště přičteme-li též tragický osud celé jeho rodiny.

Z Á P I S .

Dostavil se pan (jméno), bytem (adresa) za tím účelem, aby nám sdělil, že :

Stanislav Bartoš, dříve president krajského soudu v (místo), o kterém se prohlašovalo, že se v r. 1951 zastřelil, objevil se nyní u městského soudu v Praze na Kar. nám. č. dv. 121. jako městský soudce. Dotyčný byl znám jako surový člověk, který se při výsleších dopouštěl nejhrubšího násilí. S ním fungovali při výsleších ještě Budkovský, Verich (zemřel), jeho žena (mrtva), Tomiška, Horák, řed. nem. pojišťovny, strž. Vošmík, Teplý a brí. Valentové.

Tito všichni si vždy udělali takový mejdan, a když jejich extase dostoupila vrcholu po požití alkoholu, volali si jednotlivé vyšetřované, které mezitím shromáždili na chodbě, a týrali je až do bezvědomí.

Kdyby bylo třeba bližších informací, jsou k dispozici u (místo) vypovědět mohou m. j. (jméno), (jméno), a. j.

Jak je možné, že takovíto lidé ještě slouží u soudů?
(Místo) 13.5.1968. (Podpis.)

Vážení přátelé!

Hlásím se do Vašich řad! Myslím, že Vám budu k něčemu dobrý. Byl jsem šest let zástupce (*funkce, jméno představeného*). Asistoval jsem u řady poprav a znám řadu justičních vražd. Pak jsem byl 5 let politickým vězněm. Byl na mne poslán advokát, agent provokatér, JuDr. (*jméno, plná adresa*). Předstíral, že spisuje dějiny (*místo*) a já mu dovolil nahlédnout do mých záznamů. Musil mne dostat do kriminálu, aby to vše mohlo být zabaveno.

Seděl jsem také v (*místo*) na (*číslo*) oddělení s našimi předními politickými vězni.

Pošlete mně prosím přihlášku a složenku. Jsem dosud v aktivní službě. Ozdravit naši justici bylo vždy mým cílem. Viděl jsem ji ze dvou perspektiv. Zeshora dolů jako šéf, a zezdola nahoru jako politický vězeň.

Srdečně zdraví

(*podpis, jméno, adresa*)

VRAŽDY

Co by se bylo mohlo stát Slánskému nebo Clementisovi nebo jiným, kdyby se byli vzepřeli a před soudem vypovídali ne podle vnuceného prý jim diktátu, ale jinak, podle svého?

Prof. dr. Zdeněk Nejedlý

(*Jméno, adresa.*)

(*Místo*) 19. května 1968.

Titl.

Ústředí Klubu 231

P r a h a .

Přimlouval bych se za to, aby to Klubu 231 byli také přijímáni zemědělci odsouzení dle zákona č. 55. Vždyť jejich vina byla mnohdy ještě menší.

V (*měsíc, rok*) byl jsem jako vězeň s těžkým zápalem plic, zánětem pohrudnice a exudátem a TBC na vězeňském oddělení nemocnice v (*místo*). Možná, že jste alespoň částečně informováni o pokusu o útěk vězňů z jáchymovského tábora 12. u Horního Slavkova. Jednoho z nich přinesli úplně ochrnutého, přitom mladého chlapce, nedělního odpoledne koncem (*měsíc*) na vězeňské oddělení nemocnice. V případě potřeby bych mohl uvést, jak dovedli „zřídít“ mladého člověka. Ležel na posteli vedle mě.

Jinak se těším na Vaši činnost a přeji Vám mnoho úspěchů.

(*Podpis.*)

(*Místo*), 6. května 68

Píše se rok (*rok*). Jsem na jednom z nejmenších, ale nejhorším táboře (*jméno*). Strízlivě řečeno, tábor likvidační. Nebyl jsem z těch, kteří by se nechali smířit s tím, bych na tomto táboře pomalu ale jistě umíral. Ještě s jedním kamarádem, (*jméno*), jsme udělali pokus, pro mnoho lidí, kterým se to zdálo být přímo zoufalá snaha hnát život do náručí smrti. Vidina života, ve kterém by byl člověk aspoň člověkem a zbavil se potupného otroctví, násilí a strachu.

(*Datum*), v (*hodina*) za doprovodu výstřelů ze samopalů a pistolí jsme opouštěli námi nenáviděný lágř (*jméno*). Už za ostatními dráty, už na poli, když jsme běželi polem, jsem dostal kulku do zad, která mi

prostřelila hrudník a částečně zasáhla srdce. Přesto setrvačností jsem běžel ještě asi 100 metrů, načež ztrátou krve jsem upadl obličejem na zem. Přesto jsem ani na okamžik neztratil vědomí, takže přesně vím, co se dále zběhlo. Asi tak za 10 vteřin po mém pádu ke mně přiběhl jeden z pronásledovatelů. To už jsem ale věděl, co se bude dít. A také se to stalo. Ještě jsem se, co mi poslední síly stačily, podepřel o loket, abych se zblízka podíval do ústí pistole, která mi z necelého půl metru mířila na hlavu. Nebyl jsem zbabělý, abych prosil o život, který mi už z těla stejně vyprchal. S naprostým klidem jsem se naň díval a čekal ránu do hlavy. Záblesk a krutá bolest, která mi projela hlavou, se stala skutečností. Ještě než jsem na malou chvíli ztratil vědomí, jsem mu ještě stačil říct, „že tohle dělat neměl“. Dnes se za tato slova stydím, poněvadž jsem mu měl po právu říct „Ty vrahu!“ Když jsem nabyl znovu vědomí, už jsem jenom cítil a slyšel, že kolem mě v kruhu jich bylo víc. Znovu jsem se na zemi pohnul, poněvadž jsem se dusil v krvi, když slyším, jak zřejmě ten, co mě střelil do hlavy, říká ostatním, že se ještě hýbu, že mě dorazí ještě jednou kulkou do hlavy. Podotýkám, že jsem byl při plném vědomí a slyšel vše.

Jeden ze těch, co byli kolem mě, říká slovo: „Ne“, načež ten horlivý ochránce zákona už neměl možnost dokonat druhý pokus sprosté vraždy. Když mě na nosítkách přenesli na vedlejší lágř na ordinaci lékaře, zakazovali lékařům mě ošetřit. Dík lékařům (*jméno*) a (*jméno*), kteří se nedali a přesto mě ošetřili, byl jsem konečně vyslán sanitkou příslušníků MV do nemocnice v (*místo*). Ačkoliv můj stav byl tak vážný, že lékaři v 11 hod. večer na pokoji prohlásili, že do rána nevydržím, oni si mysleli, že jsem už v předsmrtné agonii, ale já se zase cítil dobře. Tak jsem tedy v duchu přemýšlel o smrti, o dětství, o domově. Přesto moje tělo se nedalo a já to nakonec vydržel. Když jsem se druhý den probudil, také jsem zjistil, že jsem

za nohu řetězem přivázán k posteli. To asi proto, abych nespadnul s postele, díky našim ochráncům. Jsem nesmírně zavázán vděčností lékařům nemocnice (*místo*), zejména primáři doktorovi (*jméno*) a na vězeňském oddělení vězni (*jméno*). Je to tedy kratičký úsek z mého života, ve kterém jsem žil pomalu 11 let. Přesto po takovýchto zkušenostech jsem se nenaučil nenávidět a razit heslo „Kdo po Tobě kamenem, ty po něm dva“.

Dnes po letech v civilním životě si na to člověk vzpomíná ne s nenávisti, ale s vědomím, že takovíto lidé, kteří ztrpčovali život lidem a páchali násilí, by neměli zastávat místa, kde mohou škodit dál.

(Podpis, adresa.)

Rajnoch Vladimír,
strážmistr SNB.

nar. 8.3.1925.

R a j n o c h o v i c e 1 1 7 .

Ústřední výbor K-231

Karlovo nám. 17.

P R A H A .

Věc.

Žaloba na orgány st. a nejvyššího soudu, jakož i orgány STB.

Narodil jsem se 8.3.1925 v Rajnochovicích jako syn rolníka, jeden z devíti dětí. Už od dětských let byl můj život jen práce. V horách, na poli, a v hospodářství. Za okupace našeho státu nacistickými nadlidmi jsem považoval za svou povinnost, postavit se proti bezpráví a zločinnosti, kterou páchaly nacistické hordy. Konec války mě zastihl jako člena partyzánské jednotky Jana Žižky. Později jsem nastoupil do školy pro SNB. Jako příslušník bezpečnosti jsem považoval za svou povinnost, dbát o skutečnou bezpečnost svých spoluobčanů, bojovat proti bezpráví a násilí, tolikrát páchaným pod rouškou spravedlnosti na našem národu.

Kde zůstala spravedlnost, když zločin byl povysen na zákon? Kam se podělo plnění Košického vládního programu, který zaručoval ústavou právo na svobodu politického a náboženského přesvědčení? Kde zůstala rovnost všech před zákonem? Kdo tedy porušil slib daný českému národu, že se bude moci svobodně rozvíjet?

Já jsem porušil zákon, když jsem nemohl přihlížet, jak probíhá násilí a drancování za všeobecného potlesku těch, kteří vždy a v každé éře byli jen karabáčnickými a příživníky lidské společnosti.

Ano, právem jsem se postavil proti těm, kteří porušovali svobodu a čest pracujícího člověka. Za to jsem byl odsouzen k trestu smrti a pro výstrahu popraven. Proto jsem musel ve svých 27 letech zemřít, aby dále mohli řídit pololidé, kteří zločin povýšili na zákon. Já jsem musel zemřít s mnoha dalšími, kteří stáli v cestě darmošlapům, kteří slovo socialismus a národ zaměnili za slovo já.

Neprosím o vrácení cti. Já jsem svou čest neztratil. Jen žaluji. Ztratil jsem život, a ten mi nikdo nevrátí. Komu prospěla moje oběť? Bylo v jejich silách, nás se zbavit jako nepohodlných. Nezavíjí se však svého svědomí. A zrovna jak pevná zůstala víra v každém slušném a poctivém člověku v Masarykovo heslo „Pravda vítězí“, tak nezlomná je i moje víra, že i mé jméno se všemi dalšími oběťmi bude vyslovováno s patřičnou úctou a pro příští generace výstrahou. Aby se to již nikdy neopakovalo.

Žádáme zveřejnění v rozhlase a tisku. Za popraveného Vladimíra Rajnocha, (*jméno, jméno, jméno, jméno, jméno*).

(*Podpisy.*)

(*Místo*), 5. 5. 1968.

... Rovněž byl značně velký počet vykonaných trestů smrti: od října 1948 do konce roku 1952 uložil státní soud 233 trestů smrti, z nichž bylo vykonáno 178.

Počet ukládaných rozsudků smrti byl tak vysoký, že počátkem roku 1951 zdůvodňovalo ministerstvo spravedlnosti odklady v procesech takto: „Dříve není odsouzení všech těchto případů možné, protože by se nám tresty smrti příliš hromadily v krátkém časovém úseku.“

(Archiv ministerstva spravedlnosti — bezpečnostní komise čj. T 4474/56 svazek III)

O všech rozsudcích trestu smrti rozhodovaly příslušné stranické orgány, bezpečnostní komise Ústředního výboru KSČ, později politický sekretariát ÚV KSČ. V roce 1951-1954 schválil politický sekretariát 148 trestů smrti.

Zpráva komise ÚV KSČ o politických procesech a rehabilitacích v Československu 1949-68

(Jméno, adresa.)

Klubu 231

(Místo) 12. května 1968.

Praha 2. Karlovo náměstí č. 17.

Vážený bratři.

Přihlásil jsem se za člena klubu 231 (místo) mého politického okresu. Dne (datum) jsem podal na (soud) do (místo) žádost o provedení revise případu, jejíž opis Vám současně zasílám a prosím, kdybyste se časem po ní poohlédli. Poněvadž je v případě ještě několik neobjasněných skutečností, prosil bych Vás, zda by nebylo možno je dáti vyšetřiti. Jsou to zejména:

1). Proč bylo do lidí na hranicích stříleno, když hajný Bambas, který je převáděl, byl, jak se všeobecně tvrdí, ve službách státní bezpečnosti a měl pokyn, aby lidi převáděl?

2). Za jakých podmínek se asi vedli vyšetřovací metody pro (plná adresa) nar. (datum a jméno) okres (místo) který zprostředkoval přechod přes hranice, zatčeného státní bezpečností z (místo) dne (datum) kdy

byl zatčen naprosto fysicky a duševně zdravý a manželka jmenovaného na její dotaz u krajského velitelství stát. bezpečnosti v (*místo*) co je s jejím manželem, dostala zprávu, že se nalézá vyšetřovanec (*jméno*) v ústavu v (*ústav*) odkud jí bylo později oznámeno, že dne (*datum*) spáchal sebevraždu oběšením. Úmrtní list pod poř. číslem (*číslo, ústav*).

Prádlo po jmenovaném udržela manželka (*jméno*) celé rozervané a samá krev. Tvrdí se, že při vyšetřování (*jméno*) na státní bezpečnosti v (*místo*) bylo slyšet hrozný křik.

To jsou věci, které jsou pro mě ještě neobjasněné, a byl bych rád, kdyby byly vyšetřené a po případě potrestané. Poněvadž nevím, kam bych se měl obrátit, prosil bych Vás, abyste se ujmulí této věci a případné zařídili.

Domnívám se také, že by vdova (*jméno*) měla dostat nějaké odškodnění, a nebo podporu.

Srdečně Vás zdraví a předem za Vaši práci děkuje

Váš

(podpis)

(*Jméno, adresa.*)

V (*místo*) 31. ledna 1968.

V á ž e n ý s o u d r u h u (funkce)

v P r a z e .

V těchto dnech probíhají tiskem zprávy o t. zv. „Krčmaňské aféře“, jež vzrušovala veřejnost před více jak 20ti léty. V r. 1948 promluvil v plénu sněmovny ta toto téma ministr vnitra V. Nosek, který řekl: „Konečně bych se rád zmínil o likvidaci t. zv. Krčmaňského případu... Celá kontrukce se zhroutila v tom okamžiku, kdy korunní svědek v krčmaňském případě Ladislav Loveček se doznal, že celý případ si vymyslel. V t. zv. Krčmaňské aféře se podává trestní oznámení celkem na 13 osob. K procesu dojde v dohledné době. Jedním z hlavních obžalovaných je býv. ministr Dr. Prokop Drtina.“

Byl jsem v uvedené souvislosti dne (*datum*) zatčen, uvržen do vězení a jednáno se mnou v soudní vyšetřovací vazbě tak nelidsky, že jsem zmrzačen na doživotí. Ačkoliv — jak uvedeno — již v roce (*rok*) bylo veřejně známo, že případ byl likvidován, byl jsem po celou dobu soudní vazby od r. (*rok*) až do r. (*rok*) neuvěřitelně týrán a mučen, a tak donucován přiznat, co se vůbec nestalo, zejména účast komunistů. Přes varovné upozorňování vězeňskými lékaři od r. (*rok*), že nejsem vůbec vazby schopen, byl jsem za neuvěřitelných okolností, protizákonně, téměř v bezvědomí a udržován při vědomí pouze injekcemi přinesen na nosítkách dne (*datum*) k soudnímu přelíčení u (*soud*) v (*místo*), a aniž bych věděl proč, byl jsem souzen a odsouzen na (*počet*) roků. Rozsudek o tom podepsal předseda senátu JUDr. Jiří Hübner.

Po celkových nesnázích podal jsem při své bezmocnosti (*datum*) podnět ke stížnosti pro porušení zákona předsedovi (*soud*). Podle vyrozumění sekretarátu (*soud*) ze dne (*datum*) č. j. (*číslo*) byly vyžádány spisy. Současně jsem podal druhopis tohoto podání ministru spravedlnosti (*jméno*) a dostal jsem odpověď ze dne (*datum*) č. j. (*číslo*) s tím, že min. spravedlnosti zaslalo tuto „stížnost“ k přímému vyřízení předsedovi (*soud*).

Na třetí vyhotovení podání, adresované (*politický orgán, komise*) jsem obdržel toto vyřízení: (*Politický orgán*), č. j. (*číslo*) ze dne (*datum*): „Potvrzujeme příjem Vašeho dopisu a sdělujeme, že jsme jej vzhledem k obsahu postoupili k přímému vyřízení (*soud*) v (*místo*). O výsledku budete informován přímo tímto orgánem.“

Ježto se jedná o zcela mimořádný případ politický, svým obsahem, rozsahem i provedením, jde u mě o úplné rozbití kyčelních kloubů a ochromení celého organismu včetně úplné ztráty řeči, (zjištění provedl t. r. OÚNZ v (*místo*)) a revise procesu podle dosavadního způsobu trvá léta, obracím se na Vás z důvodu lidskosti, soudruhu (*funkce*), aby konečně po vyčerpání všech možností byly vyšetřeny ony tak útrpné vyšetřo-

vací metody do r. (*rok*), jakož i provedeno vyšetření nelidského způsobu provedení t. zv. Krčmaňského případu (*soud*) v (*místo*) (*datum*).

Obracím se na Vás v důvěře, že jde o pravdu, právo i spravedlnost také v tomto mém případě.

S pozdravem

(*podpis*)

RŮZNÉ DRUHY DŮCHODCŮ

Pravda, můj klient udával, sleduje tím osobní cíle. Vezměte však, prosím, v úvahu, že jeho osobní cíle byly v souladu s cíli státu.

Vasilij Grossman : Navždy plyne

... Většina soudně postižených z politických procesů byla postupně propuštěna podmíněčně, přičemž původní rozsudek včetně vedlejších trestů zůstával převážně v platnosti. Právě působení vedlejších trestů, hlavně ztráty občanských práv, nesmírně znesnadňovaly život všem propuštěným. Jejich časté žádosti a stížnosti, hlavně ve věci důchodového zabezpečení, neustále ožívovaly problém důsledné rehabilitace. Politbyro se tak téměř každý měsíc muselo rehabilitacemi znovu zabývat..

...Komise považuje za nutné, aby se plně realizovala zásada že každý, kdo se podílel na procesech a revizi ať již svou účastí v orgánech, jež o procesech a revizi rozhodovaly, nebo v příslušných komisích, či jako činitelé a pracovníci bezpečnosti a justice, nemůže už nikdy zastávat důležité stranické a veřejné funkce a pracovat v bezpečnosti a justici. Jsme si vědomi toho, že uplatnění těchto zásad postihne i jednotlivé osoby, jejichž podíl na procesech a revizích nebyl úměrný důsledkům, nebo že postihne funkcionáře, kteří později usilovali o rehabilitaci či vedli zápas proti režimu osobní moci, který byl hlavní brzdou rehabilitací. Ovšem má-li se strana důsledně oddělit od této stránky minulosti a v zájmu obnovy důvěry v justici, právo a bezpečnost, je nezbytné zmíněnou zásadu důsledně uplatnit.

Zpráva komise ÚV KSČ o politických procesech a rehabilitacích v Československu 1949-68

Praha 23.4.1968.

Dostavil se p. (jméno), bytem (místo) p. (místo) a oznamuje, že v obci Chýně... bydlí Frant. Doubrava, čp. 105 nar. 1908, nyní v důchodu (1800 Kčs), který byl od r. 1948 do r. 1967 jako zástupce velitele v Ruzyni.

Mnohokrát v hospodě se vychloubal, jak to stírá v Ruzyni, ukazoval ruce, jak má ještě od výslechu vyšetřovaných otlučené klouby, jak byli u velitele a jak vyslychali ženy, které se musely vysléci do naha, a

jak jim zapálenou cigaretou pálili bradavky na prsou. Tento člověk se zcela volně pohybuje a bylo by třeba se na něho zaměřit, vyšetřit a příslušným způsobem potrestat. Je dokonce členem národního výboru v Chýni a kandiduje klidně do voleb N.V.

(Jméno, podpis.)

V (místo) 24. dubna 1968.

Okresní ústav národního zdraví v (místo)

Dovídám se, že u Vás působí jako lékař MUDr. Ulrich, který kdysi pracoval jako ušní a krční lékař v Jablonci n. N. Já ho však poznal jako vězeňského lékaře ve věznici v Opavě v r. (rok) a rád bych Vás informoval o jeho tamějším počínání.

O nemocných politických vězních zásadně říkal, že jsou všichni simulanti, choval se k nám hrubě až sadisticky a odpíral ordinovati potřebné léky. Mě např., ačkoliv jsem byl po dvojitým infarktu, odepřel léky, a když mě tam na moji žádost vydali nové brýle, kde asi omylem bylo jedno sklo silnější, takže jsem je pro práci nemohl potřebovat — psal jsem tam totiž na stroji — tak na mě přímo řval a obviňoval mě ze simulanství, obviňoval mě, že asi nechci pracovati a výměnu brýlí mi odepřel. Musel jsem proto pracovati dále se starými brýlemi, které byly pro mne již slabé a se kterými jsem si jen dále oči kazil. Z jeho vystoupení proti mně a obvinění, že nechci pracovati, jsem měl ve vězení potíže, měl jsem za to přijít do korekce a jen skutečnost, že jsem mé nemoci z dřívější doby mohl věrohodně prokázati nálezy, které byly v mých zabavených spisech, vyvázl jsem bez potrestání, avšak bez náhradních správných brýlí. Měl také podati písemný posudek o mém zdravotním stavu pro důchodové zabezpečení, když moje manželka žádala poměrnou část důchodu, vypláceného mi před uvězněním, byl jsem totiž již tehdy invalidním důchodcem. Vyšetření provedl nedbale, nebral na vědomí na mé upozornování

o prodělaných nemocech a vydal posudek záporný. Na můj protest jsem byl pak z vězení poslán pod eskortou k přezkoumání do (*místo*) a teprve po dobrozdání (*ústav*) jsem pro manželku obdržel poměrnou část z mého důchodu.

Po mém propuštění z vězení v r. (*rok*) jsem hned o této skutečnosti napsal (*název úřadu*) a stěžoval si na MUDra Ulricha a můžete se o tom přesvědčiti. Dnes se o tom zmiňuji jen proto, abych nevzbudil dojem odvety s ohledem na dnešní dobu a měl jsem toto v úmyslu již ve vězení. Stejně tak se choval i k ostatním co mu již ve vězení slibovali.

Kopii tohoto dopisu zasílám Klubu 231 politicky trestaných v Praze.

(*Podpis, adresa.*)

(*Místo*) 25.4.68.

Razítko ústavu.

Soudruh (*jméno, ulice, město*)

Vážený soudruhu,

Přiloženě Vám vracím Váš přípis z 24.4.68. ve věci Dr. Ulrycha s tím, že jmenovaný není, ani nebyl naším zaměstnancem, nýbrž zaměstnancem ČSD. Liberec. Pokud vím, přešel již do starobního důchodu.

MUDr (*jméno*)

ředitel (*ústav*)

kulaté razítko ústavu

Podpis,

(*Místo*) 28.V.1968.

Vážení přátelé !

Sděluji Vám také adresu mého manžela, který byl vězněn od (*datum*) do (*datum*). Odsouzen byl státním soudem v (*místo*) ve dnech (*datum*). Za přítomnosti st. prokurátora Dr. Pavla Barbaše ! Prošel pankráckou věznicí, věznicí na Borech, kde tehdy působil pověstný velitel Trepka, kterého znám osobně a také náš syn,

když jej přiváděli k návštěvě a chlapec na manžela zavolal, a když se manžel ohlédl dal mu před námi a všemi vězni, kteří byli nastoupeni k návštěvě, facku. Ovšem děly se tam jiné věci, na které má můj manžel a také mnoho jiných vězňů trvalou památku. Pak přišel do Jáchymova, a myslím, že to bylo v roce (*rok*), kdy jej převezli zpět do (*místo*) a byl tam opět rok, znovu jej vyšetřovali, a když nepřistoupil na to, co chtěli, zbili jej tak, že ani v nemocnici v (*místo*) jej za jejich asistence nemohli probudit, tak jej dali pod prostěradlo na chodbu, ale po odchodu členů STB to nedalo klid nám dodnes neznámým lékařům a znovu se mu věnovali, a tak se jim podařilo probudit jej k životu. Nehynoucí díky jim neznámým, moje, manželovy a našich dětí. Ale s trpkostí nemohu nevzpomenout, že za to bych mohla poděkovat jisté paní z (*místo*). Její manžel (*jméno*) byl v cele s manželem a jeho rodina o něm nevěděla, a tak jsem jata soucitem zajela za nimi a sdělila jim, kde se nalézá živ a zdráv, a jelikož byla doma jen dcerka, sdělila jsem jí to, a když to po příchodu matky domů této oznámila, ta se sebrala a šla to udat, a tak byl odměněn můj muž a ani já jsem bez odměny nezůstala. Bydleli (*adresa*), číslo si již nepamatuji. Pak byl zase na Jáchymovsku na lágru (*jméno*). Žádala jsem stále revizi rozsudku, byla jsem u státního soudu (*místo*), ale marně, a tak jsem žádala jménem dětí a šla jsem s tím na Hrad na (*číslo*) odd. kanc. presidenta republiky, kde mě přijal tehdy dr. (*jméno*) a v důsledku toho byl mu trest (*počet*) roků snížen na (*počet*) roků, peněžitý trest zrušen a pak, myslím že to jest na paragraf tr. zák. (*číslo*) byl za (*počet*) roků propuštěn na podmínku. Vy všichni jste byli vězňeni, víte, co to jest, a dovolte mně říci, co jsme prožívali my doma, Vaši drazí, a jaké trosky zůstaly z našich domovů a rodin, co se stalo z našich citů, jak s námi bylo zacházeno, a hlavně co vytrpěly naše děti, a dnes píší, že vina těch, kteří Vás týrali, jest promlčena? Nejsem pomstychtivá, mohu

prominout, ale ne zapomenout na to, že ublížil někdo mně, ale kdo ubližoval našim dětem, na to nelze zapomenout ani odpustit! Co bídy a hladu jsme prožili, ústrků, urážek, ponižování. Na lavici obžalovaných jsem se dostala za to, že jsem se nechtěla vystěhovat z domku, který jsme si vzali do vlastnictví, 15 % jsme na něj dali, celý zrestaurovali a ještě jsme nebyli ani přestěhovaní, když manžela zatkli a museli jsme ven bez halěře náhrady, vše zabavené si koupit, manželovi posílat peníze, když potřeboval, a ty zoufalé cesty za ním s dětmi. STB stále prohledávalo a šikanovalo nás, stále nějaké nesmysly si na nás vymýšlelo. To všechno jest poznamenáno na životě nás všech. A tehdy jsem pracovala ve (*podnik*), kde jsem také úraz utrpěla, ale později, když jsem onemosněla zánětem mozku a mozkových tkání, jsem na to úplně zapoměla, a tak jsem od (*datum*) roku doma bez jakékoliv náhrady a 2 roky již žádám o inval. důchod bez jakýchkoliv výsledků, ač by mně byl náležel od (*datum*) roku, svědky na to mám, kteří sami na MNV prohlášení udělali a jsem všude stále odbývána, ač bych na to měla zákonitý nárok, ale nikdo se pro to nikdy nechtěl exponovat, aby si neublížil a já za chvíli nebudu možná ani chodit, ani si něco sama udělat a jest mně velmi těžko při pomyslení, že ti, kteří týrali Vás všechny i Vaše rodiny za to dosanou ještě pěkné důchody. Nemyslete si, že závidím, to ne, jen těžko je člověku nad tou nespravedlností! Ale již raději skončím, jen co Vám ještě napíši nacionále svého manžela, promiňte mně, že jsem se tak rozepsala, ale jistě mě pochopíte zrovna Vy všichni nejlépe a doufám, že také věc mého manžela vezmete za svou a já Vám již předem za vše srdečně děkuji!

S pozdravem na Vás všechny

(*podpis*)

(*Jméno*) naroz. (*datum*) obec (*místo*) okr. (*místo*),
nynější adresa: (*jméno*) ul. (*přesná adresa*) okres (*místo*).

KONEC

Ve státě, kde je kdokoliv nespravedlivě ve vězení, je pro spravedlivého člověka jediným přijatelným místem vězení.

Henry David Thoreau

Předsedovi
přípravného výboru
K 231

Ústřední přípravný výbor
K 231, Praha

Vážený příteli,

jak víš z denního zpravodajství, bylo nám 5. září oznámeno, že ministerstvo vnitra neschvaluje předložený návrh stanov pro K 231, protože úkoly, jež jsme vytýčili jako poslání klubu, budou do důsledku plněny státními orgány za součinnosti rehabilitačních komisí zřízených při Svazu protifašistických bojovníků a orgánů Národní fronty. (Výměr č. j. MV III/3, 1101/68).

V důsledku toho ztrácí oprávnění k další činnosti Ústřední přípravný výbor i přípravné výbory v krajech, okresech a místech.

Na základě této skutečnosti Tě žádáme, abys zastavil jakoukoliv činnost klubu v místě své působnosti a postaral se do 19. září tohoto roku o likvidaci eventuelních závazků vyplývajících z minulé činnosti. Zároveň považujeme za vhodné, abys o likvidaci klubu informoval zástupce lidové správy.

V duchu dřívějších jednání a v souladu s citovaným výměrem vyzýváme všechny, na něž se vztahuje rehabilitační zákon, aby se napříště obraceli na rehabilitační poradny SPB, které mají k této činnosti plnou podporu státních orgánů a porady i právní zastoupení budou poskytovat bezplatně.

Děkujeme Tobě a všem ostatním za iniciativu i práci pro lidi v minulosti tak těžce postižené a s přátelským pozdravem Ti posíláme přání všeho dobrého dnes i v budoucnosti.

Radovan Procházka v. r.

Karel Nigrin v. r.

organizační referent

předseda

ústředního přípravného výboru

K 231

V Praze dne 6. září 1968

ZNOVU V PODEZŘENÍ

... K-231 je ovšem pouze část společnosti a nezávisí na něm, kolik prostoru k působení bude mít. Může být ignorován úřady i tiskem, může být potlačován a může být také likvidován.

Potom však zmizí víc než jenom jedna z organizací, vzniklých během národního jara 68. Osud K-231 se stal osudem československé demokracie.

MÍSTO POZNÁMEK A VYSVĚTLIVEK

„Zpráva“ je vlastně část archivu dokumentační komise ÚV K 231, jak narůstal, byl podchycen a registrován. Snažili jsme se o co nejvěrnější podobnost s originály, většinou psanými na stroji. Úprava dokumentů, jejich sloh, případné chyby byly ponechány; v zájmu snadnějšího čtení byla tam, kde jsme to pokládali za nutné, upravena interpunkce. Všechny texty, které nejsou původními dokumenty zaslanými Dokumentační komisi K 231, jsou v knize vysázeny kurzívou.

Musíme zdůraznit, že původní dokumenty jeden každý ze svědků poslal naší komisi s plným vědomím, že budou předloženy rehabilitačním soudům nebo vyšetřovacím komisím ministerstva vnitra nebo spravedlnosti. S ohledem na bezpečnost těch, kteří zůstali doma, vypustili jsme jejich jména, jména spoluvězňů a místní nebo časové údaje. V několika málo dokladech jde o jména pravá; v těch případech jde o svědky, kteří jsou v exilu anebo kteří již nežijí. Kde to nebylo na závadu, ponechali jsme jména pachatelů nebo jejich přezdívky.

Původně jsme chtěli Zprávu doprovodit vysvětlivkami nebo odborným rozbořem. Pak jsme došli k názoru, že bude lépe, budeme-li se svědky prostě konfrontovat pachatele a jejich přísluhovače v komentářích, článcích, kritikách a stranických nebo vládních dokumentech, jak se objevily v tisku doma v posledních třech letech. Jejich snaha po rehabilitaci Sboru, nepodložená pražádným veřejností přístupným šetřením, dokumenty nebo konfrontacemi, jeví se ve světle výpovědí této knihy ještě vypukleji.

Ti, kteří listují knihou, aby našli svědectví nějakého Slováka nebo Slovenky, budou zklamáni. Není to způsobeno tím, že by snad Slováci týráni a mučeni nebyli, ale prostým faktem, že na jaře 1968 byla na Slovensku ustavena „Spoločnosť pre ľudské práva“, která sdružovala politické vězně na Slovensku a měla svou vlastní organizační strukturu a vlastní archiv, který nemáme k dispozici. Proto jsme mohli uveřejnit

svědectví jen o činnosti STB a SNV v Čechách a na Moravě.

Aby tento dokument mohl být vůbec otištěn, bylo zapotřebí mnoho odvahy, úsilí, času prostředků mnoha lidí oddaných naší myšlence. Někteří z nich ani naši řeči nemluví, jsou příslušníky jiných států. Prostě jen s námi sympatizují. O to větší jim patří dík.

Upřímně děkujeme všem, kteří stovky dokumentů proměnili v útlé roličky filmového materiálu, kteří malou krabičku s tak závažným obsahem ukrývali, přenášeli přes hranice států i kontinentů, kteří po více než třech letech negativy znovu proměnili v čitelnou dokumentaci*.

Dík patří těm, kteří texty redigovali, dali této knížce konečnou podobu a připravili ji tak na cestu, na níž by mohla plnit své poslání: vydat svědectví.

A co říct vám, kteří jste nám nejblíže? Smutné čtení, že? Dali jsme promluvit některým z nás, aby řekli pravdu za všechny. Jistě i ty se sejdeš, jako my, s hlupáky, kteří ti řeknou: „Bylo vám to zapotřebí? Proč jste se pletli do politiky! Já za to nemůžu, že jste půl života odseděli“. Nepři se s nimi. Jim vůbec nedošlo, že my toho nelitujeme, že kriminál nám dal přátele na celý zbytek života, že v těch nejhorších chvílích, i když sám, potmě, bez jídla a vody jsi cítil, že my jsme s tebou, že na tebe myslíme, že až se vrátíš, rozdělíme se s tebou o poslední krajíc chleba, ošetříme tě, dáme ti tu trošku tabáku, dáme ti NADĚJI.

Nakonec vás prosíme: neslevte nic z toho, v co jsme tehdy věřili. Zůstaňte takovými, jako jste byli TAM. Příliš mrtvých, zmrzačených, slabých, starých a nemocných nás zavazuje.

* Uznání zasluhuje fotomateriál firmy AGFA který bez jakékoliv znatelné změny snesl skladování naexponovaných, ale z bezpečnostních důvodů nevyvolaných dokumentů, déle než tři léta po prošlé garanční lhůtě.

*Ať se můžeme kdykoliv a komukoliv podívat do očí
a bez pocitu hanby či viny říct : Ano, JÁ jsem taky
mukl !*

Za všechny ostatní :

Otakar Rambousek

JUDr. Ladislav Gruber

PŘIPOMÍNKA

Revoluce jsou krásná věc. Opravdu.
Nějakou tu chvíli. Pak se zvrhnou.

Ernest Hemingway

Žádný člověk jen trochu znalý historie a vládnoucí alespoň selským rozumem nebude pochybovat, že v životě společnosti existují situace, z nichž se nelze dostat jinak než násilím : vzpourou nebo represí, revolucí nebo kontrarevolucí. Kterou z těchto, popřípadě jiných, nálepek taková násilná společenská akce dostane, závisí na tom, jak je úspěšná; nálepky lepí vítězově. Ambrose Bierce řekl : Vzpoura je neúspěšná revoluce, a to platí dnes, v éře světových revolucí-vzpour, víc, než když si sanfranciský sarkastik na konci devatenáctého století tento wisecrack vymyslel.

Ale nám nejde o nálepky : jde o to uznat, že situace těhotné násilím v životě společnosti existují. Uznává je a násilné řešení po vyčerpání všech ostatních prostředků doporučuje i onen nejdemokratičtější ze všech politických dokumentů, americké Prohlášení nezávislosti, na němž je založena nejstarší existující politická demokracie současného světa : Jestliže dlouhotrvající zlořády a uzurpace moci, sledující stále týž cíl, svědčí o plánu porobit lid absolutní Krutovládě, potom má lid právo, potom má lid povinnost svrhnout takovou Vládu a ustanovit nové Strážce svého budoucího bezpečí.

Kdo by pochyboval, že slovo „svrhnout“ nepochází z holubičího slovníku.

Jsou tu ovšem vždycky dvě okolnosti, které je dobré neignorovat. Jednak otázka, je-li situace skutečně taková, že ji nelze vyřešit jinak než jedním z oněch různě onálepkovaných způsobů; tuhle otázku klade opět americké Prohlášení nezávislosti : Prozíravost vskutku nabádá, aby se Vlády dlouhou existencí upevněné neměnily z nezávažných nebo pomíjivých důvodů. Druhá okolnost je fakt, potvrzený historickou zkušeností, že totiž násilné řešení je nebezpečné. V téhle souvislosti stalinisté rádi používají podobenství o nutnosti chirurgického zákroku v jistých případech : nikdy k tomu ovšem nepoznamenají, že v chirurgii jsou také případy, kdy pacient při operaci zemře, a případy, kdy se pacient, jenž operaci odmítl, uzdraví : vyrobte

si z těchto podobností vlastní zavery. Dobrým příkladem pro tu druhou možnost je národní umělec Jan Werich; pro tu první onen maršál vytvořený dle Frunzeho v Pilňakově novele Příběh o nezhašeném měsíci, i když ten snad není nejtypičtější.

Do polemiky, zda společenská situace v Československu v roce 1948 nešla řešit jinak než násilím, se zde pouštět nebudeme. Ti z nás, kterým je aspoň čtyřicet let, se na tu situaci pamatují, a mohou si proto odpovědět sami podle své zkušenosti, podle svého filosofického naturelu a podle svého svědomí*. Stalinisté opět přirozeně řeknou, že v Únoru 1948 nedošlo k žádnému násilí, protože padly jenom dva tři výstřely proti demonstrujícím studentům, a ty nikoho nezabily. Kniha, kterou máte v ruce, „marxistům“ takto uvažujícím snad připomene, že Lenin na mnoha místech

* Těm, kdož po všech zkušenostech mají filosofický naturel takový, že i dnes hájí nezbytnost totálního zničení politické opozice v Československu, nutnost oněch asi dvou set politických poprav a oné statisícové armády politických vězňů, nutnost pokusu (dnes opakovaného) o vyhubení české a slovenské kultury a nespočitatelných aktů politického šikanování, bych chtěl pouze připomenout, že sám Lenin výslovně uznal možnost nepoužít takových prostředků při socialistické přeměně společnosti; ne že bych já na Lenina přísahal, ale přísahají na něj majitelé takového svědomí; tedy ať z něho nic nevynechávají. V známém spise Proletářská revoluce a renegát Kautsky Lenin píše: Byl by to však omyl tvrdit předem, že nadcházející proletářské revoluce v Evropě budou všechny, nebo většina z nich, nutně provázeny omezením volebního práva pro buržoazii. Je to možné. Po válce a po zkušenostech Ruské revoluce to tak asi bude; ale pro vykonávání diktatury to není absolutně nutné, není to nepostradatelná charakteristika logického pojmu „diktatura“, nevstupuje to jako nepostradatelná podmínka do historického a třídního pojetí „diktatury“. Namítne-li k tomu nějaký obhájce nepostradatelnosti násilí, že v Československu zůstaly i po Únoru 1948 asi čtyři „buržoazní“ strany, nechť vezme na vědomí, že my jsme tam žili.

mluví o revoluci ne jako o jednorázové záležitosti, ale jako o dlouhodobém historickém procesu. Do „únorových událostí“ je samozřejmě třeba započítat všechno, co se dalo a děje ještě málem čtvrt století po nich; o lecčem z toho je tahle kniha. Vypráví o násilí, ne onom abstraktním, vyhlížejícím téměř humanisticky v konverzacích teoretických revolucionářů, vyznačujících se, jako Hemingwayovi polní četníci, onou krásnou nezaujatostí a oddaností přísné spravedlnosti, jakou se honosí lidé, kteří zacházejí se smrtí a sami nejsou v nebezpečí smrti. Vypráví o násilí zbaveném abstrakce, zkonkretizovaném do pendreků používaných k baštonádě, orientálnímu, v Československu snad nikdy nevidanému mučení; o násilí, jež vyvolala v život „lidová demokracie“, která podle oficiální definice je „formou diktatury proletariátu“.

-0-

Spíše než „forma“ je to, řekl bych, stalinský orwellianismus pro něco, co staří marxisté a po nich staří bolševici pojmenovávali správným jménem. Engels o této „demokracii“ hovoří s brutální otevřeností muže, který jednak píše o brutální situaci proletariátu z poloviny devatenáctého století, jednak hovoří o násilí, sám nejso v nebezpečí násilí, ale naopak v bezpečí svého anglického sídla: ... vítězná strana musí udržet svou vládu hrůzou, již v myslích reakcionářů vyvolávají její zbraně. Lenin takovou charakteristiku diktatury proletariátu otevřeně podepisuje. Stalin a jeho následovníci, kteří hrůzu plynoucí ze zabijáckých zbraní rozšířili do všech vrstev a zákoutí společnosti, oděli brutální skutečnosti do demokraticky znějících paragrafů stalinské Sovětské ústavy a jejích pozdějších odvozenin v satelitních státech.

Lenin ovšem neustále zdůrazňoval, že v třídní společnosti není možná absolutní, „čistá“ demokracie, že v takové společnosti platí demokracie jen pro vládnoucí

třídu, kdežto třída ovládaná je nutně pod knutou diktatury. Lenin rád mluvil v hrubých obrysech a velkorysých analogiích. Aby například vysvětlil, co míní diktaturou vládnoucí třídy, použil — pro situaci ze začátku dvacátého století na Západě — analogie s otrokářským Římem: Každý například ví..., že rebelie, a dokonce i silné nepokoje mezi otroky v klasickém starověku, okamžitě odhalily fakt, že starověký stát byl v podstatě diktaturou otrokářů. Zrušila snad tato diktatura demokracii mezi otrokáři a pro ně? Každý ví, že nezrušila. To je jistě pravda; analogie má však slabinu: kdo je a kdo není otrok, bylo v klasickém starověku stejně jasné, jako kdo je a kdo není žid v nacionálně socialistickém Německu. Vymezení pojmu „buržoust“ je, jak víme z praxe, neskonale nepřesnější. Mussolini povolil svou demokracii (jistě to přece byla demokracie pro buržoazii, která přece ve fašistických státech vládne) několika málo „čestným židům“. Instrukce „čestných proletářů“ je v lidových demokraciích mnohem početnější. Ale zkrátka a dobře: dle Lenina je tedy diktatura proletariátu vládou proletariátu, a tedy demokracií mezi proletariátem a pro něj, a diktaturou pro třídu ovládanou, to jest pro buržoazii.

Jenomže tady Lenin příliš jasně neříká, jakou to demokracii myslí. Jak známo, pozdější marxisté (možná i Lenin — v každém případě to naznačuje a nejsem v něm natolik sčelý, abych to mohl vyloučit) i nemarxisté rozlišují demokracii „hospodářskou“ a „politickou“, což koresponduje s Rooseveltovými hospodářskými (Svoboda od hladu) a politickými (Svoboda projevu, Svoboda vyznání a Svoboda od strachu) svobodami. Zdá se mi nepochybné, že v polemice s Kautským která je důležitým zdrojem jeho názorů o revolučním násilí, zahrnuje Lenin do pojmu demokracie i — a především — svobodu politickou. Tam, kde je neustále rec o „vládě“ a „diktatuře“, sotva může být politika vyloučena.

To by tedy znamenalo, že v lidové demokracii těší se vládnoucí proletariát politické svobodě aspoň takové, jaké se v buržoazní demokracii těší buržoazie. O tom, je-li tomu tak, nebudeme opět polemizovat. Ti z nás, kterým je aspoň osmnáct let, se na to pamatují, a mohou si proto odpovědět sami podle své zkušenosti, podle svého filosofického naturelu a podle svého svědomí. Ostatně když dnešní oficiální představitelé v Československu kritizují dubčekovský pokus, výslovně říkají, že politická demokracie není dosud v lidových demokraciích možná, neboť ji vylučuje existence zbytků vykořisťovatelských tříd a existence států dosud ovládaných buržoazií*. Jsou tedy aspoň konečně upřímní, stejně jako byl Lenin, když, poněkud v rozporu se svými předchozími výklady o diktatuře znamenající demokracii, napsal: Kautsky ... nemluví o hlavní věci, totiž o skutečnosti, že proletariát nemůže dobýt vítězství, aniž zlomí odpor buržoazie, a ni z násilím potlačí své protivníky, a že, kde existuje „násilně potlačení“, neexistuje samozřejmě žádná demokracie. Ale ve všech svatých písmech jsou větší nebo menší nesrovnalosti. A ve všech jsou také mystické pasáže: Defakto, demokracie vylučuje svobodu... Dialektika vývoje je: od absolutismu k buržoazní demokracii; od buržoazní demokracie k proletářské; od proletářské k vůbec žádné. Lenin to určitě tak nemyslel, když psal tyto poznámky k Marxově Kritice gothajského programu, ale vývoj politické demokracie v SSSR jeho vizi značně odmysticizoval.

K jejich dnešní upřímnosti, pokud jde o politickou demokracii lidové demokracie, donutila ovšem naše

* Bylo by zajímavé, jak tihle apologeti zdůvodňují absenci politické demokracie v SSSR. Tam je — pětadesát let po revoluci — posledním zbytkům buržoazie kolem sedmdesátky, a že by se sovětský vojenský kolos musel obávat existence buržoazní Evropy, o tom jest oprávněně pochybovati.

dnešní stalinisty fakta, jež světu odhalili nejdříve ti z nich, kteří se vymanili z orwelliánství.

-0-

Myslím tedy, že ani dnešní stalinisté mi nebudou odporovat, jestliže si dovolím tvrdit, že politicky je lidová demokracie diktaturou pro všechny, nejen pro dávno poraženou buržoazii. Rozdíl je snad v tom, že buržoust (pokud není čestným proletářem) je znevýhodňován, i když se neozývá, kdežto proletář jedině, nedrží-li se osvědčené téze o Maul halten und weiter dienen. Snad. Neboť diktatura, dle Leninovy vlastní definice, je vláda spočívající bezprostředně na síle a neomezená žádnými zákony; tedy po selsku řečeno absolutní moc. Je zde snad třeba připomínat známý výrok onoho anglického lorda, že Moc korumpuje. Absolutní moc korumpuje absolutně?

-0-

Spisovatelé se obyčejně vyznačují zvýšenou citlivostí k bezpráví a utrpení, intenzívnější snahou orientovat se v džungli skutečnosti, větší odvahou nemyslet v tradičních a konvenčních kategoriích. A také, zajisté, tendencí k idealizaci. Ve známém románu Grahama Greena Moc a sláva stojí proti sobě dva antagonisté: kněz prchající před „diktaturou proletariátu“, která pro něho znamená smrt před popravčí četou, a poručík policie, představitel, stoupenec a vykonavatel této diktatury. Nakonec poručík kněze dopadne a vrchol románu tvoří dlouhá ideologická disputace těch dvou. Morálně jsou kněz i policista na stejné — a vysoké — úrovni. Oba jednájí z pohnutek ušlechtilých a nezištných; oba pevně věří ve svou pravdu; oba jednájí podle prastarého gentlemanského kódu (neboť Greene je Brit): kněz se nechová jako náboženský fanatik a poručík se nechová jako gestapák. Kněze se ani rukou nedotkne, před popravou mu opatří alkohol v té zemi

revoluce zakázaný, a dokonce se mu snaží sehnat zpo-
vědníka, ačkoliv jeho diktatura už všechny kněze buď
zastřelila, nebo proměnila v nedobrovolné pátery Ploj-
hary. Vy představujete nebezpečí, říká knězi. Proto
vás zabíjím. Rozumějte, jako proti člověku nemám
proti vám nic. A kněz, který rovněž chápe, proč je
poručík — po zkušenosti absolutní bídy v mládí
takový, jaký je, mu říká: Vy jste dobrý člověk. Vy se
nemusíte ničeho bát.

To je románová situace, vysněná spisovatelem, který
je příliš opravdový křesťan, aby se nesnažil rozumět,
aby apriorně a totálně zatracoval. Ale je to románová
situace.

V knize, kterou máte v ruce, je kromě mnoha jiných
také jedna situace, kde dochází k „ideologické“ kon-
verzaci. Je nevysněná, a když, tak pochází z noční
můry: ...mě začal bít po bosých chodidlech kábem...
Po chvíli bití jsem se převrátil na bok, protože jsem
již od bolesti nemohl vydržet, a řekl jsem mu, jestli
se nestydí bít člověka v letech jeho táty. Bylo mí
tenkrát padesát... Zastavil bití a prohlásil, že to dělá
v zájmu dělnické třídy.

A když, podle vzpomínek svědků, Milada Horáková
žádala před popravou kněze, vysmáli se jí.

To je podivný, zarážející rozdíl. Zde mezi literaturou
a skutečností, ale podobný rozdíl je i mezi revolucí,
jež byla vzorem všem pozdějším, Velkou francouzskou
revolucí, a tím, čemu se říkalo revoluce v Českoslo-
vensku po roce 1948. Ve Francouzské revoluci posílal
revoluční tribunál šlechtice bez milosti pod gilotinu,
ale nikde jsem nečetl (možná, že nejsem dost sčtělý)
o rafinovaném mučení a vynucených přiznáních, o těžce
stravitelném sebeobviňování.

Co se to stalo? Co se to stalo s revolučním násilím?
Odkud se do něho vplížil patologický sadismus?

Co se stalo?

Marxisté, ti dnešní českoslovenští, při výběru zdrojů pro vhodné citáty leccos vynechávají; například také marxistu, jako byl Dashiell Hammett. Napsal zajímavý román Rudá žeň a Louis Aragon o něm prohlásil, že je to nejdokonalejší analýza vzniku fašismu. Majitel dolů v tomhle románě pozve si do hornického města Personvillu tři gangsterské tlupy, aby mu za peněžitou odměnu pomohly potlačit stávkující horníky. Gangsteři odvedou prvotřídní práci a dělníci za chvíli ani neceknu a příčinlivě makají za podmínek stanovených kapitalistou. Jenomže se stane divná věc. Když gangsteři dostanou zapláceno a mají odejít, neodejdou. Ovládli totiž město. Zalíbilo se jim tam. Kapitalista je proti nim bezbranný. Vládu nad Personvillem převzali gangsteři.

Téměř přesně tak se to ve skutečnosti stalo v nacistickém Německu; to není analogie, ale historický fakt jakoby provedený podle Hammettova scénáře. Dosadíme-li však za kapitalistu stranu vládnoucí takovou monopolní mocí, že se nakonec soustředila v rukou několika málo lidí, nebo dokonce jediného člověka, a za gangstery tajnou policii, máme analogii možná přesnější než různé analogie Vladimíra Iljiče.

Kde se však vzali gangsteři v hnutí, vyvolaném v život továrníkem a učencem, kteří místo aby na všechno kašlali a užívali si radovánek snadno přístupných jejich třídě, věnovali se boji o spravedlnost pro chudé?

-0-

Vyznačovali se onou krásnou nezaumatostí a oddaností přísné spravedlnosti, jakou se honosí lidé, kteří zacházejí se smrtí a sami nejsou v nebezpečí smrti. Slyšel jsem, před Únorem 1948 i po něm, mluvit o revolučním násilí kultivované universitní profesory, ušlechtilé spisovatelky a idealistické nadšence v modrých košilích, mezi nimiž byly i dívky ze „zlaté mládeže“, které se

staly čestnými proletářkami, ale nepřestaly se bát myši. Nikdo z nich ovšem později to násilí osobně neprováděl; toho nebyli schopni. Na násilí tedy bylo nutno zjednat si násilníky; lidi, jimž nedělalo potíže užívat obušku, ani poslušně sehrát roli justičního vraha podle dodaného scénáře. Nikoli Hammettova. Avšak: neuplatnil se i v Československu, a zejména v jeho „nápravných zařízeních“, do značné míry scénář nazvaný Rudá žeň?

Snad na tom část viny nese i jednostranná lektýra těch kultivovaných profesorů a ušlechtilých spisovatelek, těch mládenců a panen ve svazáckých uniformách. Sotva kdo z nich se asi zamyslel nad románem onoho reakčního liberála a polského šovinisty Josepha Conrada Na očích Západu, už z roku 1911, kde by si byli mohli, už před rokem 1948, přečíst například: ...ve skutečné revoluci nedostanou se do popředí nejlepší lidé. Násilná revoluce nejprve padne do rukou úzkoprských fanatiků a pokryteckých tyranů. Potom je vystřídají okázalí intelektuální ztroskotanci doby. To jsou velitelé a vůdci. Všimli jste si jistě, že prosté lumpy jsem vynechal. Svědomité a spravedlivé, ušlechtilé, humánní a oddané povahy; nesobečtí a inteligentní lidé možná uvedou hnutí v život — ale pak se jim vymkne z ruky. Oni nejsou vůdci revoluce. Oni jsou její oběti: oběti znechucení a rozčarování — často výčitek svědomí. Naděje groteskně zrazené, ideály zkarikované — to je definice revolučního úspěchu. V každé revoluci byla srdce zlomená takovými úspěchy.

-0-

Ale stalo se. V Československu byla v roce 1948 provedena násilná revoluce přesně podle vzoru vyzkoušeného ve zcela jiné společnosti, se zcela jinou intelektuální a politickou tradicí, ve zcela jiné situaci, při zcela jiném stupni sociální bídy. Nejtragičtějším následkem této velmi často velmi bezhlavé imitace byly věci zčásti popsané v této knize. Kromě jiného nazna-

čují tyto dokumenty výmluvně, kdo nejčastěji je vlastně ta „buržoazie“ nejhůře postižená diktaturou „proletariátu“ ve vyspělé zemi, jako bylo Československo. Konkrétně ilustrují například suchá fakta statistik, podle nichž třeba v roce 1952 — tedy když vrcholil „třídní“ boj — bylo pro politické delikty zatčeno 5962 dělníků, 3162 zaměstnanců, 1080 rolníků, 554 kulaků a 32 velkostatkářů a šlechticů: dohromady 10790 lidí. Přes polovinu z nich jsou tedy dělníci (a to ještě před „zburžoazněním“ dělnické třídy nucenou proletarizací buržoazie, již dnešní pražští ideologové vysvětlují masovou podporu Dubčeka) i a ty, jež statistika označuje za „zaměstnance“ a „rolníky“ a odděluje je od „kulaků“ a „velkostatkářů“, sotva také lze připočítat k „vykořisťovatelům“. Tak se, dokumenty naší knihy, velmi konkrétně a v pojmech krve, slz a zničených životů odhaluje tragický následek oné pochybné Leninovy analogie s klasickým starověkem. „Čestné proletáře“ přitom žádná statistika nezachycuje.

„Třídní“ spravedlnost se tu přivalila na drobné, nechápající a čestné lidi, kteří právě vyvázli životem z „novoevropské“ spravedlnosti; kdo od nich, probůh, mohl žádat, aby se vzdělali v marxleninismu natolik, že by byli schopni rozeznávat sofistické nuance různých bití a kopanců? Dokument za dokumentem odkrývá tento úžas spravedlivých, děs nevinných a nevědomých, tuto zatrpklou oklamání, neboť tak mnozí z nich byli idealisté ve všech významech toho pojmu: mezi nejpostiženějšími byli příslušníci domácího i zahraničního odboje, a dokonce i dobrovolníci Interbrigád. Jako by neustále žasli: co se to děje s národem, se společností, již ještě nedávno řídil kultivovaný universitní profesor?

Jiní kultivovaní universitní profesori, místo aby si mezi svými četnými zájmy našli taky čas na zajištění něčeho na způsob skutečné převýchovy pro oběti třídní justice ve smyslu svých ideálů, věnovali se

spíše osobním kariérám.* Ve státě, který za prvních dvacet let své existence popravil pouze pět loupežných vrahů, dostoupil za pouhých pět let po převzetí moci stalinisty počet popravených třímístné číslice. Kolik mezi nimi bylo loupežných vrahů, nevím, ale myslím, že velmi, velmi málo; jestli vůbec nějakí. Neboť vizte tuto kniha, abyste věděli, kam na stupínku společenských hodnot zařazoval ten režim vrahy.

-0-

Jistě, strana, která zavinila tohle a jiné, méně krvavé, ale také nepěkné věci, udělala také leccos dobrého. Čistě ekonomicky vzato vznikl v Československu jakýsi socialismus. A to byl základ, z něhož bylo možno vyjít. Společnost zaň zaplatila strašlivou, podle mého názoru zcela neúměrnou cenu, ale cena byla zaplacená a lidé, pokud jsem je znal a pokud mohu odhadnout z reakce veřejnosti na rok 1968, se nehodlali zříct toho, za co tak draze zaplatili: „I kdybych mohla věřit všemu, co jste mi říkal,“ odpovídá idealistická slečna Haldinová v Conradově románě hned poté, co Razumov pronesl citovanou filipiku proti revoluci, „stejně bych nemyslela na sebe... Skutečný pokrok musí přijít až potom. A pro ten se najdou vhodní lidé.

* V teoretických diskusích kolem Února 1948 se v jejich kruzích mluvilo o represii za využití moderní penologie, jež vysvětluje a vychovává, nikoli trestá. Později se o tom mluvit přestalo. Pak, začátkem šedesátých let, se zase začalo, a jeden prokurátor mi velmi nadšeně vykládal, jak v našich věznicích nyní vězni dostávají dovolenou domů, jak se zřizují „manželské“ cely pro návštěvy manželek atd. Později jsem zjistil, že tento prokurátor kdysi fungoval v procesu s Miladou Horákovou. Ještě později zešílel a pokusil se zavraždit vlastní manželku. Dovolené a manželské cely se zatím, pokud vím, uskutečnily v penologických institucích ve Skandinávii a sem tam ve Spojených státech.

Jsou už mezi námi. Člověk na ně přijde mezi nenápadnými, jsou neznámí, připravují se...“

Tahle pasáž mi vždycky velmi připomínala stanovisko K 231 k politice dubčekovců a k situaci československé společnosti.

-0-

Lenin, mezi svými četnými dary, měl také dar jedovatého jazyka. Víc než jiní ovládal umění zesměšnit protivníka tak, že v homérském smíchu leninců se mnohým lidem ztrácí fakt, že leckdy ti Leninem zesměšnění protivníci měli také pravdu.

Karel Kautsky je dnes pro většinu lidí, kteří si říkají revolucionáři, vyrizen; na tom vyřízení má Lenin víc než lví podíl. Ale v Kautského knize Diktatura proletariátu je taky tahle pasáž: Režim, který je tak hluboce zakořeněn v lidu (jako socialismus), nemá nejmenší důvod omezovat demokracii. Neobejde se vždycky bez násilí v těch případech, kde je užito násilí, aby byla potlačena demokracie. Na násilí lze odpovědět pouze násilím. Ale režim, který ví, že jej lid podporuje, použije násilí, jenom aby demokracii ochránil, ne aby ji zničil. Byla by prostě sebevražda, kdyby se takový režim pokusil zlikvidovat svou nejspolehlivější základnu — všeobecné hlasovací právo, ten hluboký zdroj vysoce morální autority.

Lenin si právě z této pasáže, po svém zvyku, dělá chytrou legraci; ale v situaci Československa z roku 1948, a ještě víc Československa z roku 1968, nezní Kautského slova tak hloupě. Kautsky argumentoval, že pojem diktatury proletariátu je neudržitelný, protože třída nemůže vládnout; vládnou jen „organizace“, jen „strany“. Lenin mu na to řekl, že je to „nesmysl“. Kautsky viděl v Leninově koncepci diktatury proletariátu jenom novou formu ruského absolutismu. Lenin mu řekl, že je pitomec. Leninovi ruští dědici, kteří zformulovali „doktrínu o omezené srchovanosti socia-

listických států“, tenhle Kautského odhad pokládají dodnes za největší urážku.

A zase : nebudeme polemizovat, kdo měl v tomto případě pravdu, zda Lenin nebo Kautsky. Ti z nás, kterým je aspoň deset, se pamatují na „bratrskou pomoc“ a mohou proto věc posoudit podle své zkušenosti, podle svého filosofického naturelu a podle svého svědomí.

-0-

Pokus o socialistickou demokracii, již dubčekovci dali netaktickou nálepkou „socialismus s lidskou tváří“, ideově (a idealisticky) vyvrcholil návrhem na Zákon o všeobecném smíru, který předložil K 231. Jím se vlastně ti, kteří za československý ekonomický socialismus zaplatili nejvyšší cenu, zřekli práva na pomstu a nesobecky se přihlásili ne k ničení, ale k budování na základech, jež stmelila doslova jejich krev a pot. Jakoby z ducha tohoto navrhovaného zákona znovu promlouvala slečna Haldinová : Věřím, že budoucnost bude milosrdná k nám všem. Revolucionář a reakcionář, oběť a kat, zrádce a zrazený, všem se dostane stejného slitování, až konečně z černého nebe vytryskne světlo. Dostane se jim slitování a budou zapomenuti : protože bez toho nemůže být svornosti ani lásky.

-0-

Jenomže slečna Haldinová je vysněná bytost velkého spisovatele a společenský vývoj, jak znovu a znovu opakovali klasikové marxleninismu, je nerovnoměrný. Tak bylo patrně nejvelkorysejší společenské gesto v dějinách moderního socialismu sraženo pásy tanků, které do země Komenského, z jehož úst pochází heslo K 231, vyslala země, jež dle slov ruského básníka Josifa Brodského pokládá své občany buď za otroky, nebo za nepřátele, a kde dnes „zítra“ znamená tolik, co v Československu „včera“. Snad si můžeme dovolit

tuto ironickou parafrázi, která však — jestliže se nad ní zamyslíme — vyjadřuje také určitou naději.

-0-

Jenže zatím se do Československa vrátil předvčerejšek, zachycený v dokumentech této knihy; možná sofistikovnější, poněkud poučený, ale v podstatě stejný. V kriminálech se už tolik nemlátí (jenže trochu se tam mlátí pořád, jak vypovídají očití svědci), ale krvaví soudci jsou znovu na starých místech, krvaví vyšetřovatelé se uplatňují u filmu a jinde, soudní systém je i nadále orwelliánská fraška. Šibenice (zatím) zahálejí; jaký duch to však asi promlouvá z veršů stranického básníka Karla Bouška, otištěných 20. června 1972 v Rudém Právu, a doporučujících vhodný trest pro únosce čs. letadla, v němž byl při potyčce zabit pilot:

Potupná katovská smrt

Smrt v opovržení

temná smrt zabijáků

Smrt do zešílení...

Jménem života...

Takovéhle verše mohl sotva napsat někdo jiný než člověk, jemuž vidina katovy oprátky (na cizím krku) způsobuje rozkoš přímo hmatatelnou. Člověk, jenž v životě neslyšel o Camusovi a jeho otřesných argumentech. Člověk, jenž by se jistě chodil dívat na práci gilotiny do první řady a asi by neváhal přihlásit se dobrovolně do funkce, do níž se hlásil příslušník na str. 50 této knihy. V době, kdy mlčí Seifertové, hovoří básníci takovýchto ód.

A óda lepkavě končí:

V plynutí červnových dnů

pak klidně rozemnu

na lukách opět trochu šťasten

květ kopretiny...

Kdo by si nad takovými verši nevzpomněl na nesmrtelnou Chaplinovu metaforu diktátora rozněžňujícího se

nad Beethovenem bezprostředně po tom, co zastřelil pošetilého vynálezce? Kdo z těch, kteří za svůj krátký život zažili už dvakrát „žádnými zákony neomezenou“ absolutní vládu „potupné katovské smrti“, by si nevzpomenul na ony květiny mnoucí otce rodin, zaměstnané ředitelováním v Auschwitzu a v Buchenwaldu? Lze se potom divit, že kdežto největší kapitalistický stát současnosti trest smrti ruší, zachránila v roce 1971 několik nešťastných leningradských židů jen ta historická ironie, že současně s nimi odsoudil na šibenici několik nešťastných španělských dělníků fašistický diktátor Franco, a tak se leningradská smrt do zešlení jménem života nekonala, protože by Francovu a Brežněvovu spravedlnost uvedla do příliš nepříjemné analogie, patrně přesnější, než jsou někdy ty leninské.

-0-

Druhý československý experiment v moderním humanismu byl zničen druhou cizí intervencí, a my nevíme, kam se řítí současný svět. Věřím, že kdo si přečte tuto knihu s otevřenou myslí, pozná, že není namířena proti socialismu, nemyslíme-li jím současnou československou karikaturu, stejně jako proti němu nebyl zaměřen program K 231. Spíše naznačuje, že neoddělitelnou součástí každého systému sociální spravedlnosti jsou čtyři Rooseveltovy svobody a že v Československu z roku 1948 bylo tragickým omylem — a v konečných důsledcích i zločinem — je tak brutálně omezovat. Tato kniha není argument poskytnutý reakcionářům světa, ale pramen, který by měli studovat a využívat ti, jimž jde o co možná nejspravedlivější řád lidských věcí.

Josef Škvorecký

nad Beethovenem bezprostředně po tom, co zastřelil pošetilého vynálezce? Kdo z těch, kteří za svůj krátký život zažili už dvakrát „žádnými zákony neomezenou“ absolutní vládu „potupné katovské smrti“, by si nevzpomenul na ony květiny mnoucí otce rodin, zaměstnané ředitelováním v Auschwitzu a v Buchenwaldu? Lze se potom divit, že kdežto největší kapitalistický stát současnosti trest smrti ruší, zachránila v roce 1971 několik nešťastných leningradských židů jen ta historická ironie, že současně s nimi odsoudil na šibenici několik nešťastných španělských dělníků fašistický diktátor Franco, a tak se leningradská smrt do zešílení jménem života nekonala, protože by Francovu a Brežněvovu spravedlnost uvedla do příliš nepříjemné analogie, patrně přesnější, než jsou někdy ty leninské.

-0-

Druhý československý experiment v moderním humanismu byl zničen druhou cizí intervencí, a my nevíme, kam se řítí současný svět. Věřím, že kdo si přečte tuto knihu s otevřenou myslí, pozná, že není namířena proti socialismu, nemyslíme-li jím současnou československou karikaturu, stejně jako proti němu nebyl zaměřen program K 231. Spíše naznačuje, že neoddělitelnou součástí každého systému sociální spravedlnosti jsou čtyři Rooseveltovy svobody a že v Československu z roku 1948 bylo tragickým omylem — a v konečných důsledcích i zločinem — je tak brutálně omezovat. Tato kniha není argument poskytnutý reakcionářům světa, ale pramen, který by měli studovat a využívat ti, jimž jde o co možná nejspravedlivější řád lidských věcí.

Josef Škvorecký

O B S A H

Předmluva editorů	5
Začátek	9
Případ Mírov	11
Bory	19
Pražské věznice	45
Ženské věznice	53
Armáda	79
Židovská anekdota	90
Příslušníci .	95
Svědectví sobě si nejrovnějšího ze sobě si rovných	131
Lékaři, poslanci, kati .	137
Vraždy	149
Různé druhy důchodců	159
Konec	165
Místo poznámek a vysvětlivek	169
Připomínka	173

ZPRÁVA DOKUMENTAČNÍ KOMISE K 231

Uspořádali Otakar Rambousek a JUDr. Ladislav Gruber

Vydali členové Dokumentační komise K 231 v exilu

Cena \$ 4.00

Obálku navrhl Josef Borůvka

Printed in Belgium

Rosseels Printing C° - Vaartstraat 70 - B 3000 Louvain

Tato kniha stojí kanadských \$ 4.00 a můžete ji zaplatit jedním z těchto způsobů :

1) Převodem na konto *WELFARE ASSOCIATION OF FORMER CZECHOSLOVAK POLITICAL PRISONERS (CANADA)*, Acc. No. 260, *Czechoslovak (Toronto) Credit Union Ltd.*, 740 Spadina Ave, Toronto 180, Ontario Canada.

2) V Evropě na konto : Dokuments K 231, PK 148-756-5 Schweizerische Kreditanstalt, Swiss Credit Bank, Zürich.

3) Mezinárodní poštovní poukázkou (International Money Order Mandat de Poste International).

4) V hotovosti a kanadských nebo US dolarech — v tom případě pošlete však raději *doporučeně!*

4) Žijete-li v Kanadě, nebo USA také osobním šekem. **POŠTOVNÍ POUKÁZKY I ŠEKY VYPISUJTE NA : WELFARE ASSOCIATION OF FORMER CZECHOSLOVAK POLITICAL PRISONERS (CANADA).**

Posílat je můžete na jednu z těchto adres :

Bud' : *Welfare Association of Former Czechoslovak Political Prisoners, P.O. Box 1219, Terminal „A“, Toronto M5W 1G2, Ont., Canada,*

nebo : *168 Publikers Toronto, Box 695, Postal Station „A“, Toronto, Ont., M5W 1G2 Canada.* (šeky a pošt. poukázky však na tuto firmu **NEVYPISUJTE!**)

Čistý zisk z knihy, která vznikla dobrovolnickou prací, bude poukázán na Sociální fond pro podpory býv. politických vězňů, který je zřízen u Sociálního sdružení čs. politických vězňů v Torontu.

Cokoli poukážete nad stanovenou cenu, bude rovněž vyplaceno ve prospěch uvedených fondů.